

Verschijsdagelijks, Zon- en feestdagen uitgezond.
 Abonnemenen, per kwartaal (stad) f 7.50
 Ned.-Indië . . . f 8.—
 Buitenland . . . f 12.50
 Met „d'Orient“ resp. f 10.—, f 11.— en f 16.—

Uitgeverij
 N.V. HANDEL MIJ.
 ALBRECHT & CO.

Directeur-Hoofdredacteur
 H. MULDER.

VOOR NEDERLANDSCH-INDIË

Directeur: P. G. PLAS.

Advertentiën: Per 5 woorden of gedeelte daarvan f 0.75; minimum f 3.75 per plaatsing; Regel-Tarief, Per regel f 0.50; minimum f 4.— per plaatsing.

Advertentie-kosten zijn bij vooruitbetaling te voldoen

Noodlot of Onvoorzichtigheid?

Rust er een noodlot op onze marine? Of zouden de, overigens gelukkig niet groote ongelukken, welke haar ieder jaar treffen, bij het betrachten van de uiterste voorzichtigheid, waarop de burgerij in dit tijdsge-richt toch zeker mag rekenen, vermeden kunnen worden?

Onze marine heeft puik menselijk en stoffelijk materiaal. In zeevaartkunde doen onze marine-officieren en manschappen voor niemand onder. Zij maken met klein mate-riaal bravoure-tochten over de oceanen, welke de aandacht trekken van vreemde marine-deskundigen, zonder dat er iets scheef gaat. Doch als zij in de wateren van den Indischen Archipel varen, welke hun toch minstens evengoed bekend moeten zijn als die van de Noordzee, dan hebben zij telkens een malheur, dat niet zoo'n opzien baart door verlies aan menschenlevens dan wel door verlies of beschadiging van kostbaar mate-riaal, en tevens door eigenaardige omstan-digheden, welke deskundigen doen mees-mullen en de belasting-betalende leeken doen spotten of lust geven om uit te roepen: — laat men de zaak nu maar opdoeken!

Men kan niet zeggen, met een term van scheepskapiteins, dat onze Indische marine alleen maar niet gelukkig vaart. Van stormen, typhonen, orkanen, vloedgolven, zeebevingen en dergelijke heeft zij geen last. Deze zijn het niet, welke onze marine telkens een „koopje leveren“. Vermoedelijk zou zij, mocht de woede der elementen haar eens in uiterste kracht treffen, ongedeerd met ongevarend materiaal uit zoo'n beproeving te voorschijn komen.

Maar, als er zoo'n ongelukkig oefeningetje bij kalm weer is in de buurt van de Duizend Eilanden, of in de buurt van Soerabaja, welke de marine toch moet kennen als de kaden van Priok en Perak, dan „maakt men brokken“ en komt in opspraak, lokt vragen aan de Regeering uit en besprekingen in den Volksraad.

Men ziet dit verschijnsel wel meer. Men-schen en machines, die zich schitterend gedragen als er groot werk van hen gevergd wordt, falen als zij aan een simpel proefje worden onderworpen. De menschen denken dan: — dat is een kleinigheid, dat kunnen we wel op onze sloffen afdoen. Wat de machine denkt, is moeilijk te zeggen, maar een feit is, dat bijv. de motor van een motorfiets, welke U gaarne in 10 uur van Batavia naar Soerabaja wil brengen, weigert aan te slaan als U dringend een brief in de naastbij zijnde bus moet posten.

Zulk een gevoel of stemming kan tot on-voorzichtigheid leiden.

Nu is het op zichzelf al zeer onvoorzichtig (en onbegrijpelijk van marine-menschen, die nogal bijgelovig zijn) om een schip „Krakatau“ te noemen. En dan nog wel een mijnen-legger, een schip dus dat door een klein ongelukje aan zijn eigen gevaar-lijke lading tot uitbarsting kan komen.

Het is bovendien onvoorzichtig, dat is al eerder bewezen, om te varen met schepen, gebouwd op het marine-établissement.

Een deskundige schrijft dienaangaande in het Soer. Hbld.:

„Nu stond de *Krakatau* met de sta-biliteit — deze mijnen-legger is, evenals de vergane *Zeemeeuw*, op het Marine Etablissement gebouwd — in slechte ver-standinghouding. Men heeft daar destijds reeds maatregelen tegen beraamd en aan het schip verbouwd en het van permanenten ballast voorzien, maar de stabiliteit bleef toch de zwakke zijde van dezen mijnen-legger.“

Daarbij komt, dat in een relaas over de levensgeschiedenis van dit schip, door het Bat. Ntbl. gegeven, vermeld werd, hoe de *Krakatau* van dat marine-etablisement veel te krachtige machines had gekregen. Daardoor liep deze mijnen-legger te snel, zoodat het open achterschip steeds vol water werd gezogen. Er werden zwakkere machines in geplaatst en nu liep het maar... 19 mijl, dat is sneller dan onze mailschepen in volle vaart.

Hoe het thans nog met de *Krakatau* ge-steld was, geeft de deskundige, die in het Soer. Hbld. aan het woord is, als volgt weer.

Bij het met groote snelheid varen zuigt het achterschip zich in het water, waar-door een speciale, meeloopende golf ont-

staat, de zgn. hek-golf. Deze hek-golf heeft groote kracht. Wanneer b.v. een kruiser op volle kracht gaat varen, moet achter alles gesloten en vastgezet worden, want dan is het achterschip voortdurend bloot-gesteld aan het overstortende water van de hek-golf.

Het merkwaardige van de hek-golf is, dat zij speciaal gevaarlijk is in ondiep water. Hoe ondieper het water, hoe verrader-lijker de hek-golf. Naar men weet, is de *Krakatau* een mijnen-legger. Hij heeft geen gesloten achterschip, doch een groote opening, welke afgesloten kan worden door de hekpoorten. Deze hekpoorten nu stonden tijdens het varen open. Vermoe-delijk, omdat men in dieper water oefen-ingen zou houden. De *Krakatau* had acht oude mijnen aan boord.

Toen nu in het ondiepe water de *Kra-katau* met de vrij goote snelheid van twaalf K. M. per uur ging varen, na ge-leidelijk de vaart vermeerderd te hebben, begon de hek-golf zich te doen gelden en daar de hekpoorten open stonden, had het water van iedere hek-golf vrijen toegang tot het mijnen-dek, waarop zich telkens een flinke stortvloed ontlastte.

Het schijnt, dat de stortvloeden water van de hek golven, zich eenzijdig ontlast hebben aan de stuurboordzijde en het schip hebben doen kapseizen.

Natuurlijk waren al de opvarenden be-kend met deze eigenaardigheden van dit bijzondere schip. Toch voer men in ondiep water tamelijk snel, terwijl men wist, dat men de deuren van het mijnendek openhad (de eene lezing zegt: — in verband met de inspectie, de andere: — omdat men in dieper vaarwater met de mijnen wilde gaan oefenen) ja, men kon die zelfs niet sluiten, want de rails voor de mijnen lagen al uit!

Nu was er hooge druk aan boord, want er was inspectie en inspectie is bij het Nederlandsche defensie wezen in vredes-tijd van zoo groot gewicht, dat men daar al het andere voor vergeet.

Als nu bij de zenuwachtigheid ontstaan door de inspectie nog gekomen is het gevoel, dat het varen met dit schip daar in het eigen poeltje voor Soerabaja een „perkara ketjil“ was, dan heeft men, dunkt ons, een betere verklaring voor het kapseizen van de *Krakatau*, dan gegeven wordt door het noodlot er bij te halen.

Tegen het noodlot zou niet gevochten kunnen worden. Maar tegen onvoorzichtigheid wel.

Als dus inderdaad onvoorzichtigheid, tot welke uit het officieele relaas van de ramp en uit de deskundige toelichting daarop, men wel moet concluderen, oorzaak is geweest van deze ramp van de *Krakatau*, dan mag de verwachting worden uitgesproken, dat voortaan tegen het begaan van zulke on-voorzichtigheden zeer ernstig zal worden gewaakt.

Wij kunnen ons in dezen benarden tijd de weelde van dergelijke gevaarlijke onvoor-zichtigheden heusch niet meer veroorloven.

V.

Nederlandsch - Indië.

Inlandsche „Republikeinen“ in Arrest.

Leden van de P. R. I.

Naar Aneta verneemt, arresteerde de politie te Palembang en Batavia twee In-landers, behoorende tot dezelfde politieke organisatie als Djamaledin Tamir, die onlangs te Singapore met negen andere personen werd gearresteerd.

Beide arrestanten zijn namelijk aangeslo-ten bij de Partai Republik Indonesia.

De Indische Gulden-leening-1932.

Overtiekend.

Aneta seint dd. 18 Oct. uit Den Haag: Op de Indische Gulden leening-1932 is tot een zoodanig bedrag ingetekend, dat een reductie op enkele groote inschrijvingen noodzakelijk was.

..

In ons eerste blad van Donderdag, 13 dezer, deelden wij reeds mede dat in Indië voor een totaal-bedrag van f 14.889.205 werd ingeschreven.

Van de leening, groot 106 miljoen gulden, werd niet 26, maar 40 miljoen op de markt gebracht.

De Gedwongen Arbeid.

Het Ontwerp-verdrag in de Tweede Kamer.

Aneta seint uit Den Haag:

Bij de beantwoording der sprekers tijdens de behandeling in de Tweede Kamer der goedkeuring van het ontwerp-verdrag betref-fende den gedwongen of verplichten arbeid, deelde de Minister van Koloniën, S. de Graaff mede, dat deze conventie in andere landen belangrijke verbeteringen brengt, hetgeen voor den Minister al voldoende is om de poging te steunen.

Het streven der Regeering is, om de heeren-diensten zoo spoedig mogelijk in te krimpen en langzamerhand af te schaffen.

Het ontwerp werd door de Tweede Kamer aangenomen met 51 tegen 15 stemmen.

Het Georganiseerd Overleg.

De Commissie ingesteld.

Bij besluit is bepaald, dat de Commissie voor georganiseerd overleg in zake alge-meene ambtenaars-belangen wordt gevestigd te Batavia.

Benoemd is tot voorzitter dier commissie Jhr. Mr. H. J. van Vierssen Trip, vice-pre-sident van het Hoog gerechtshof; tot plv. voorzitter Mr. J. K. Onnen, vice president van het Hoog gerechtshof; tot secretaris Mr. G. G. M. A. Mertens, buitengewoon subst-griffier van het Hoog-gerechtshof.

Bevoegd zijn verklaard tot het aanwijzen van een lid en een plv. lid van de Commissie voor georganiseerd overleg in zake algemeene ambtenaars-belangen:

De Associatie van Vereenigingen van Academici (A. V. A.)

Het Verbond van Vereenigingen van Over-heidsdienaren (V. V. O.)

Het secretariaat van R. K. ambtenaren en particuliere werknemers.

De Persatoean Vakbonden Pegawai Negri (P. V. F. N.)

De Centrale van Indische Vak-organisaties van Overheidspersoneel (C. I. V. O.)

De Vereeniging van Middelbare Politie-ambtenaren in Ned.-Indië,

Een en ander met bepaling, dat de aan-gewezen plv. leden bij voortdurende de ver-gaderingen van bedoelde commissie zullen kunnen bijwonen zonder evenwel aan het overleg deel te nemen, wanneer de aange-wezen leden zich mede ter vergadering be-vinden.

Ten slotte is bepaald, dat de Ordonnantie tot regeling van het georganiseerd overleg in werking treedt met ingang van 15 Octo-ber a. s.

Ir. R. Nessel.

Herbenoemd Burgemeester Palembang.

Officieel wordt uit Buitenzorg gemeld, dat Ir. R. C. A. F. J. Nessel heden-morgen door den Landvoogd in audiëntie werd ontvangen.

De Landvoogd vond geen aanleiding om Ir. Nessel niet in zijn vorige functie te her-benoemen, waarop de herbenoeming van Ir. Nessel tot Burgemeester van Palembang plaatsvond.

*

De familie Nessel is heden-middag met de *Elout* van de K. P. M. naar Palembang vertrokken.

Het Burgemeesterschap van Soerabaja.

Voordracht Ingediend.

De veel-besproken voordracht van candi-daten voor het Burgemeesterschap van Soerabaja is heden bij de Regeering inge-diend.

In afwijking van de ter zake bestaande gewoonte, bevat zij geen duidelijke aan-beveling van een bepaald persoon. Er wor-den niet minder dan vier namen in ge-noemd, waarvan die der Burgemeesters van Magelang en Medan, de heeren Lakeman en Wesseling, in het openbaar reeds druk werden besproken.

De namen der beide andere kandidaten zijn ons niet bekend.

Men weet, dat de Raad van Indië over deze voordracht zal worden gehoord, en de keuze vandit hooge College lijkt ons in dit verband van beslissenden invloed.

Men heeft niet zonder opzet het zwaarte-punt in die richting verschoven, omdat men hier te doen heeft met een even lastige als delicate benoemings-kwestie.

Het Financieel Beheer van B. B.

Een Gedeponeerde Justitie-Zaak.

Ruim een jaar geleden werd de gediplo-meerde gezaghebber J. M. overgeplaatst van Martapoera naar Tandjoeng Pinang, en eenigen tijd later diende zijn vroegere chef, de Resident van Palembang J. L. M. Swaab, bij den Directeur van Binnenlandsch Bestuur een klacht in over het financieel beheer, dat deze gezaghebber gedurende twee jaar als hoofd van de onder-afdeeling Koming-hoeloe had gevoerd.

Hem werd verduistering van heerendienst-gelden ten laste gelegd, en bovendien waren er nog tal van andere beschuldigingen, welke den gezaghebber tot een oneerlijk, onbekwaam en tactloos bestuurs-ambtenaar zouden stempelen... als zij juist waren.

Teneinde volledige klaarheid te verkrijgen, achtte de Directeur van Binnenlandsch Bestuur het gewenscht, de Justitie in deze zaak te mengen, en zoo ontving de gezag-hebber M. drie maanden geleden te Tandjoeng Pinang een oproep om naar Batavia te komen.

Na zijn aankomst moest hij wegens een malaria-aanval in het ziekenhuis worden opgenomen, doch niet lang daarna kon hij zich ter beschikking van de Justitie stellen, en een maand geleden vertrok hij met den Substituut Officier van Justitie Mr. P. H. C. Jongmans naar Martapoera, om zich aan de hand van zijn aldair gevoerde administratie te verantwoorden.

Uit het plaatselijk onderzoek is van ver-duistering niets gebleken. Wel bleek, dat door hem vaak aanzienlijke bedragen, af-komstig van den afkoop van heerendiensten, besteed werden aan de uitvoering van werken, waarvoor geen autorisatie was aangevraagd, maar dat is al van oudsher een algemeen verschijnsel bij het Bestuur in de Buitenbe-zittingen, dat nog steeds een onmisbaar on-derdeel van een praktische bestuursvoering schijnt te vormen. In de administratie worden zulke uitgaaf-posten dan gecamou-fleerd door fictieve omschrijvingen, en for-meel zou men hier dus van valsheid in geschrifte kunnen spreken. Op die manier was te Martapoera een totaal-bedrag van ongeveer f 40.000 aan den bouw van een ziekenhuis, een bioscoop en andere openbare instellingen besteed.

De overige beschuldigingen bleken voorts terug te brengen tot sommige gevallen van hardhandig optreden en talrijke arrestaties van Inlandsche hoofden, die daartoe overigens door corrupte handelingen ruimschoots aanleiding hadden gegeven.

Een en ander bracht het Parket tot de overtuiging, dat administratieve correc-ties in deze zaak meer op zijn plaats zijn, dan het instellen van een strafrechtelijke vervolging, en in verband hiermede zal den Procureur Generaal het voorstel worden gedaan, de zaak te deponeeren.

Het schijnt wel wenschelijk, dat er dwingende maatregelen worden getroffen om het beheer van Lands-geld in de Buiten-bezittingen in scherper afgebakende banen te leiden, doch de Justitie is van meening, dat zulks aan het Departement van Binnen-landsch Bestuur moet worden overgelaten.

Administratief is de zaak van den gezag-hebber M. dan ook nog niet afgedaan. Hij zelf is intusschen met een jaar ziekte verlof naar Nederland vertrokken.

De Begrootings-Commissie.

En de Begroting-1934.

De Begrootings-Commissie zal vermoede-lijk tegen het einde van deze maand haar beschouwingen over de opstelling van de begroting-1934 bij de Regeering indienen.

Bezuiniging bij den Volksraad.

Een Vrome Wensch...

De Bezuinigings-Commissie uit den Volks-raad begon heden met haar beschouwin-gen over de voorgestelde bezuinigings-plannen.

Aneta verneemt, dat er voorloopig geen conclusies te verwachten zijn, mede als gevolg van de uiteenlopende meeningen.

*

Hierop hebben wij in ons blad van 4 October jl. reeds de aandacht gevestigd, en wij vreezen, dat de heeren in het Hertogs-park het wel nooit met elkander eens zullen worden.

Een Indische Textiel-Industrie.

De Plannen der Internatio.

Elk oogenblik verwacht de Internatio uit Rotterdam bericht omtrent de mogelijkheid van uitzending van deskundigen, die de verdere bevordering van de textiel-nijverheid in Nederlandsch-Indië zullen beschouwen. De heer Menko is hier kort geleden reeds geweest op een plezierreis en heeft zich gedurende de laatste dagen van zijn verblijf hier te lande ook met het vraagstuk beziggehouden. Hij diende zelfs reeds een plan in, waarin dadelijk met een grooten opzet van het textiel bedrijf werd rekening gehouden.

Dit plan is niet anders dan geopperd, doch vond geen instemming. Er is sedert niets meer van gehoord.

De Internatio intusschen werkt door, doch volgt hierbij het systeem der geleidelijkheid. Een proefbedrijf in Garoet diende hoofdzakelijk om de geschiktheid na te gaan van hier te lande aan te werven werkrachten. Deze geschiktheid is voor de hand-nijverheid ten volle gebleken.

In de eerste twee jaar moest op dit proefbedrijf worden toegelegd, doch den laatsten tijd dekken de inkomsten de uitgaven. Men produceert thans alleen nog bonte sarongs.

De bedoeling is, dat thans tot mechanisch bedrijf wordt overgegaan en ook hierbij wordt dan nagegaan, in hoeverre de hierte lande aanwezige werkrachten kunnen worden ingeschakeld. Er wordt niet aan getwijfeld, of ook deze proef zal wel gunstig verlopen.

Intusschen zal de practijk hier moeten spreken.

Met het mechanisch bedrijf hoopt men in het groot te kunnen produceeren. O. a. wit goed.

Zooals wij zooveel reeds opmerkten, wordt een geleidelijke opbouw van deze industrie beoogd. De *conditio sine qua non* was, dat invoerrecht op garens zou worden afgeschaft. Nu een ontwerp-ordonnantie daartoe werd ingediend, openen zich perspectieven.

Het is in verband hiermede, dat de Internatio hoopt op de uitzending van deskundigen, die de verdere mogelijkheden in studie zullen nemen.

Tegelijkertijd kan worden melding gemaakt van het feit, dat van de zijde der Indische Regeering alle steun werd ontvangen en zoowel van de Economische Commissie als van den leider van de Gouvernements Textiel-richting in Bandoeng alle noodige voorlichting werd verkregen.

Men hoort dus in de komende maanden ongetwijfeld nog meer van de verschillende plannen.

Voorzichtig Beleid!

Van Midden-Java's Gedeputeerden.

Zooals reeds gemeld, heeft het College van Gedeputeerden van den Provinciaal Raad van Midden-Java besloten, aan het besluit van den Stads Gemeenteraad van Samarang tot het verlenen van machtiging tot het aangaan eener geldleening, groot f 600.000, tegen een rente van 6 procent en een uitgifte-koers van 98 procent, zijn goedkeuring te onthouden.

Omtrent de motiveering van het besluit van gedeputeerden vernam het A.I.D. de *Pr. Bode*, dat gedeputeerden van oordeel zijn, dat het aangaan dezer leening een zoodanigen rente- en aflossings-last op de gemeente legt, als onder de huidige omstandigheden en de onzekerheid, welke ten aanzien der gemeentelijke financiën heerscht, niet kan worden toegestaan.

Bovendien zijn gedeputeerden van oordeel, dat het goedkeuren van deze eerste leening voor den bouw van een nieuwen centralen pasar vanzelfsprekend inhoudt, dat ook het tweede deel der leening van nog eens f 600.000 zou worden goedgekeurd.

Voorts wordt er op gewezen, dat het rendabel maken van de uitgaven voor den bouw van den centralen pasar zou meebrengen: het verhoogen van de bestaande pasartarieven met 48 procent.

Verder deelen gedeputeerden mede, dat zij van oordeel zijn, dat verbetering der Semarangse pasar-toestanden zeer gewenscht is en dat het besluit tot afwijzing der voorgestelde oplossing eerst genomen is na zeer zorgvuldige overweging, waarbij de volle aandacht is geschonken aan de huidige ongewenschte toestanden.

Agenda College van Gedelegeerden.

Openbare Vergadering.

Dinsdag, 18 Oct. '32, 8½ u. v.m.: Beantwoording van de vraag (art. 17 R. v. O.), of bij den Gouverneur-Generaal zal worden aangedrongen op verlenging van den termijn (voor 1 Dec.), gesteld voor de beslissing over de wijz. v. t. tarief invoerrechten. Reg. antw. wijz. Pelgrims-ord. en afhandeling Wijz. registers burg. stand. Regeling toelating contract-arbeiders. Wijz. bepalingen ter verzekering zoutmonopolie.

Overdracht bevoegdheid tot benoeming Inl. School-com. Wijz. regl. betr. Rijksraad Ternate.

Commissie-Onderzoek.

Aanv. Strafwetb. nopens gratie verzoek.

De Crisis in Indië.

De Werkloosheids-Bestrijding.

Belangrijk Voorschot.

De Regeering besloot in beginsel tot het verlenen van een renteloos voorschot van f 200.000 aan het Centrale Werkloosheids-Comité, welk bedrag dan zou worden bestemd voor de financiering van de tuinbouw-plannen der A.M.V.J.

De Pasoeroean-tram.

Verzoek stopzetting Personen-treinen.

Aneta seint uit Soerabaja:

De Ind. Crt. meldt dat de Pasoeroean Stoomtram Mij. aan den directeur G.B. vergunning verzocht heeft om, voor den tijd van twee jaren, ingaande November a.s., ontslagen te worden van de verplichting om verschillende personen-treinen te doen rijden, aangezien de verliezen, ten gevolge van de sluiting van suikervabrieken, niet langer gedragen kunnen worden.

De Situatie der Suiker-Employé's.

Brief van Hoofdbestuur Suikerbond

Aneta seint uit Soerabaja dat, naar de Ind. Crt. meldt, het hoofdbestuur van den Suikerbond gisteren een brief verzond aan den voorzitter van den J.S.W.B., waarin ter zijner kennis wordt gebracht, dat het hoofdbestuur tot zijn teleurstelling vernomen heeft, dat door den J.S.W.B. bepaald is, dat op de geheel dan wel gedeeltelijk gesloten ondernemingen, de betrokken concerns voor het geheele of een gedeelte van het Europeesche personeel een salarisregeling kunnen treffen, zonder de voorschriften van den J.S.W.B. in acht te nemen.

Het hoofdbestuur betreurt het, dat het bij de vaststelling van het besluit niet in de gelegenheid is gesteld zijn meening hierover te geven, terwijl het zich tot plicht rekent te protesteeren tegen de zeer lage betalingen die reeds ten gevolge van het besluit gedaan zijn, dan wel zijn aangekondigd.

Overigens acht het hoofdbestuur het voor de suiker-werknemers verontrustend, dat op steeds grooter schaal wordt overgegaan tot aanstelling van dagelonders, wier betaling en overige arbeidsvoorwaarden dikwijls dermate minimaal zijn, dat hierdoor een draaglijk bestaan niet meer mogelijk is.

De Musici van het Medan-Hotel.

Hun Proces Gewonnen.

Onlangs werd uitvoerig melding gemaakt van een arbeids-conflict in het Medan-Hotel, ten gevolge waarvan drie musici werden ontslagen; zij moesten onmiddellijk het hotel, waarin zij woonden, verlaten en kregen hun contract niet verder uitbetaald.

Door een dezer musici, den heer Castelli, is toen door middel van zijn rechtskundigen raadsman Mr. B. Barlagan Bussemaker eene vordering tegen de directie van het Medan-Hotel (Kamerlingh Onnes) ingesteld, aangezien de musici meenden ten onrechte ontslagen te zijn, daar volgens hen geen dringende reden voor ontslag aanwezig was, zoodat zij dus recht zouden hebben op uitbetaling ten volle van de hun nog toekomende salarissen.

De directie van het Medan-Hotel had eene vordering in reconventie ingesteld, schadevergoeding eischende van de ontslagen musici.

De Residentie-rechter heeft j.l. Zaterdag in dit proces uitspraak gedaan en de door den heer Castelli ingestelde vordering toegewezen, terwijl de vordering in reconventie van Kamerlingh Onnes werd afgewezen, aldus meldt de *Deli Cr.*

Aangezien de twee andere musici op dezelfde wijze ontslagen waren als de heer Castelli, is deze uitspraak ook te hunnen gunste.

De Residentie-rechter heeft bij deze uitspraak onder meer overwogen, dat geen dringende reden voor ontslag aanwezig was en dat, gesteld dat die inderdaad had bestaan, het recht om den heer Castelli op grond daarvan te ontslaan, is verloren door hem niet onmiddellijk en op staanden voet ontslag te geven, maar eerst twee dagen later, nadat deze dringende reden zich zou hebben voorgedaan.

De Koelie-stroom uit Deli.

Aneta seint uit Medan, dat het m.s. *Op ten Noort* weer 501 personen naar Java terugbrengt. Ditmaal zijn het voornamelijk lieden, die geen reëngements-contract wilden sluiten.

Oplichtings-Affaire te Singapore.

4 Jaar voor Oplichting Jasumij.

In Singapore is de Chineesche manager van de firma Chop Thye Leong door den districts-rechter veroordeeld tot 4 jaar gevangenis-straf, wegens oplichting van de Java Sumatra Handel Mij. tot een totaal bedrag van 40.000 Straits-dollars.

Naar wij in de *Straits Times* lezen, heeft de behandeling van de zaak vijf dagen in beslag genomen. Tal van getuigen, waar onder eenigen van Java, waren opgeroepen.

De zaak heeft zich, in het kort weergegeven, als volgt toegedragen.

De Java Sumatra Handel Mij. dreef handel in copra met de firma Chop Thye Leong. Eerstgenoemde firma had een magazijnmeester in dienst, een zekere Koh Eng Hoe, die de geleverde copra in ontvangst nam en hiervoor bonnetjes afgaf.

10 Juni j.l. echter verdween de magazijnmeester, na aan den beklaagde in deze strafzaak, den manager Tay Thye Joo, medegedeeld te hebben, dat hij een eind ging maken aan zijn leven.

De Java Sumatra Handel Mij. controleerde na het verdwijnen van haar magazijnmeester de copra-voorraden en toen bleek, dat voor een waarde van ruim 500.000 dollar aan copra niet aanwezig was.

Volgens de overweging van het vonnis van den districts-rechter, heeft de oplichterij als volgt plaatsgehad.

De magazijnmeester gaf beklaagde ontvangst bewijzen voor copra, welke nooit werd ontvangen. Beklaagde diende vervolgens bij de Java Sumatra Handel Mij. op grond van de ontvangst-bewijzen, een rekening in voor de niet-geleverde copra. Hij ontving het geld, doch, naar hij voor den rechter verklaarde, crediteerde hij alles wat hij ontving op de rekening, welke de magazijnmeester bij hem had.

Beklaagde verklaarde voorts, dat zijn verhouding tot de Java Sumatra Handel Mij. nooit een andere was geweest dan die van commissionair, die copra leverde aan den magazijnmeester van eischeres.

De magazijnmeester was de werkelijk-kooper en werd als zoodanig erkend door de vertegenwoordigers van de maatschappij in Singapore en door de voorgangers, onder wie de fraudes zijn begonnen.

De rechter echter ontkende, dat de maatschappij geweten zou hebben hoe de magazijnmeester copra insloeg voor eigen rekening, noch dat hij in werkelijkheid de contractant was, en de rechter was er van overtuigd, dat beklaagde zijn eigen verhaal niet geloofde.

De rechter geloofde en deed uitspraak, dat er een overeenkomst bestond tusschen beklaagde en den magazijnmeester, welke overeenkomst niet bekend was aan de maatschappij of aan haar vertegenwoordigers.

De rechter achtte beklaagde schuldig aan oplichting, althans medeplichtigheid aan oplichting van de Java Sumatra Handel Mij. tot een gezamenlijk bedrag van 40.000 dollar, en veroordeelde hem daarvoor tot vier jaar gevangenis-straf.

Beklaagde teekende appel aan tegen het vonnis, waarop hij tegen een borgstelling van 50.000 dollar op vrije voeten werd gesteld.

De Geschorste Opper-houtvester.

Thans Ontslagen.

Officieel wordt uit Buitenzorg gemeld:

Uit 's Lands dienst is ontslagen de geschorste opper-houtvester bij den Dienst van het Boschwezen, Ir. J. Berkelie, met bepaling, dat dit ontslag wordt geacht te zijn ingegaan op 29 Augustus 1932.

Het proces over film-Distributie.

Een aanvulling.

Naar aanleiding van het bericht der *N.S. Crt.* betreffende een proces over film-distributie, overgenomen in ons blad van eergisteren, verzoekt de Directeur van het Kramat Theater, de heer W.H. Keasberry, ons het volgende mede te deelen.

In de eerste plaats ziet de heer K. als gedaagde de beslissing van den Raad van Justitie met gerustheid tegemoet.

In de tweede plaats hebben de erfgenamen van wijlen Tjioe Hwie Yang vergeefs getracht sequestratie te verkrijgen van de films, waarover het proces loopt, want dit verzoek is zoowel door den Raad van Justitie als door het Hooggerechtshof geweigerd.

Tenslotte heeft de heer K. reeds vóór bovengenoemd proces begon, een geding ahangig gemaakt tegen de erven Tjioe Hwie Yang.

De Maharadja van Kapurthala.

Aankomst te Boeleng.

Aneta seint uit Singaradja:

De Maharadja van Kapurthala en gevolg arriveerden heden met de *Van der Wijck* te Boeleng, waar het gezelschap werd verwelkomd door Europeesche bestuurs-ambtenaren.

De Maharadja is voornemens, 19 October naar Soerabaja terug te keeren.

Aan het Zoeklicht.

Gevoel of Gevoelerigheid?

Gevoels-zaak noemt de *Loc.* de „kwestie” door de vergadering van de P. P. B. B. Batavia behandeld, betreffende de vervanging van het woord *Inlander* door „Indonesiër”.

Wij hebben er het onze al van gezegd, en willen alleen nog opmerken dat het meer een zaak van „gevoelerigheid” is dan van gevoel.

Gevoelerigheid, welke wij in onze Indische samenleving overigens ook kennen, waar we geen ass.-apotheker, doch apotheker-assistent zijn, waar politie opzieners den naam van inspecteur bestreven, waar koopvaardij-kapiteins met „commandant” willen worden aangesproken en machinisten niet, doch werktuigkundigen wel bestaan. Waar show-rooms of magazijnen of warenhuizen te vinden zijn, maar winkels....? winkels?

Foei, welk een woord!

Laten we dus niet al te hard de brave Inlandsche ziel verguizen die promotie denkt te maken door naams-verandering, die iets wezenlijks denkt te bereiken door verwisseling van een naam, een woord, een schijn.

Per saldo doen we in de Westersche samenleving precies zoo.

Tengkoe Zainal Rasjid f.

Naar Aneta seint uit Medan, meldt de *Deli Crt.* het overlijden van den Pangran van Bedagei, Tengkoe Zainal Rasjid, die verwant was aan verschillende Sultanshuizen, in het bijzonder aan die van Langkat en Kwaloe.

Uit de Pers.

„Indonesiër” en „Indonesië”.

Gevoelszaak.

Naar aanleiding van de conclusie van het P. P. B. B.-congres, zeggend dat het woord „Inlander” een vernederende beteekenis heeft en dat deswege verzocht wordt, het te vervangen door „Indonesiër”, schrijft de *Loc. o.m.*:

Wanneer nu een zoodanige loyale Inlandsche vereeniging een dergelijk verzoek doet, een verzoek hetwelk al het allermeest gezag krijgt doordat het komt uit een zoo nuttig en belangrijk ambtelijk corps als dat van het Inlandsch B.B., dan bewijst dit zeker, dat deze zaak den betrokkenen „hoog zit”.

„Nu deze zaak, welke ons onbelangrijk mag lijken, maar die dit toch blijkbaar voor velen niet is, op deze wijze aan de orde kwam, lijkt het beter daar meteen een oordeel over te geven.

En wel dit:

Tegen dien naam „Indonesiër” in plaats van „Inlander” bestaat bij ons, en bij de Europeesche gemeenschap in het algemeen, geen enkel bezwaar. Die naam is onjuist, en de meening dat de aanduiding „Inlander” vernederend zou zijn, is natuurlijk ook onjuist.

(Dit zijn twee zeer groote bezwaren. Daarbij moet men voegen het bezwaar, dat het gebruik van den naam „Indonesiërs” leidt tot het gebruik van den naam „Indonesië”. Deze drie belangrijke bezwaren worden door een groot deel van de Nederlandsche gemeenschap in Ned.-Indië zeer wel gevoeld. *Red. Nieuws*).

Doch er is iets anders.

Er is, behalve „Indonesiër”, ook een ander naam. Die luidt: „Indonesië”.

Er tegen die aanduiding bestaat wel degelijk bezwaar. Want zij wordt van bepaalde zijde opzettelijk gebruikt in plaats van de juiste aanduiding. En die luidt nog altijd: *Nederlandsch-Indië*.

Zoo gaarne zou men onze Inlandsche mede-ingezetenen tegemoet komen in het geen voor hen eerlijk en duidelijk een gevoelszaak is. Was er een middel om dit te doen, zonder in de kaart te spelen van radicale en extremistische elementen, dan zou een ieder den loyalen inheemsche gaarne zijn aanduiding „Indonesiër” gunnen. Doch zoolang dit middel niet gevonden is, moet wel volstaan worden met de verzekering, dat men in het woord „Inlander” eenigen klank van vernedering ten onrechte hoort. En dan gelooven wij in gemoede, dat het meerendeel der inheemsche landgenooten dit zeer wel kan inzien.

Te meer, omdat tegen het bij voorkeur gebruiken van de aanduidingen *Javaansch*, *Soendaneesch*, *Sumatraansch* etc. geen bezwaar bestaat; zoodat men daarmee dan maar de perikelen van den verzamelaars moet ontgaan.

Mits men bedenke, dat wij allen blijven wonen... niet in een fictief „Indonesië”, maar in een zeer werkelijk *Nederlandsch-Indië*.

Donderdag:
NIEUW T JESDAG

Gesticht voor Zwakzinnigen.

Onze Djokjasche correspondent schrijft:

Te Temanggoeng.

Te Temanggoeng, een met een koel, gezond klimaat gezegend oord in de residentie Kedoe, bestaat een inrichting (de eenige in geheel Indië) voor zwakzinnigen en geestelijk achterblijven.

Het tegenwoordige, nog niet zoo lang geleden opgerichte instituut is een stichting van de Vereniging tot Verpleging van Zwakzinnigen, waarvan het bestuur zetelt te Magelang. Een predikant en twee geneesheeren hebben daarin zitting, terwijl Mevr. Graafstal-van der Steur, een zuster van Pa van der Steur, er mede lid van is.

Het gesticht staat eenige tientallen meters van den grooten weg af, in een rustig deel der stad. De inrichting bestaat uit twee gebouwencomplexen, die, door een smalle binnenweg van elkander gescheiden, tegenover elkaar staan en nagenoeg symmetrisch zijn opgezet.

Het eene complex wordt bewoond door meisjes onder toezicht van Mevrouw de wed. Dr. Fasold, en het andere complex door jongens, over wie het echtpaar Van der Wulp toezicht uitoefent.

De gebouwen zijn solide opgezet; weelde is er totaal aan vreemd, zowel wat betreft de woonvertrekken der toezicht-houdenden als de verblijven der verpleegden.

De meisjes- en de jongenshuizen hebben elk een vermogen tot opnemings van 40 patiënten. Op het oogenblik bevinden zich in elk dier huizen 36 patiënten.

In de inrichting kunnen patiënten van alle landaarden worden opgenomen, mits zij den leeftijd van 15 jaar niet hebben overschreden, terwijl opnemings alleen dan mogelijk is, wanneer de toezienende Gouvernements geneesheer daartoe adviseert.

De verpleegkosten bedragen f 45.— per patiënt en per maand, doch er wordt ook rekening gehouden met de financiële draagkracht der ouders of verzorgers, en in vele gevallen wordt met de bepaling dier kosten op milde wijze de hand gelicht. Het werk op milde wijze de hand gelicht. Het werk op milde wijze de hand gelicht. Het werk op milde wijze de hand gelicht.

Bij een bezoek aan de inrichting zien we, dat de slaappalen der patiënten worden onderscheiden in die voor kleine kinderen en die voor grootere, die eenigermate voor zich zelf kunnen zorgen. De slaappalen zijn ruim en luchtig. In elk bevinden zich twee tegenover elkander staande rijen ijzeren kribben, waarin hangmatten om hygiënische redenen de plaats vervullen van matrassen, terwijl dunne hoofdkussens de slaapplaatsen der patiënten voltooien.

De meisjes- en jongens-afdelingen hebben een gemeenschappelijk schoollokaal. Hier wordt den kinderen, bij wie veelal de idiotie haar stempel op de gelaten drukt, met behulp van speciale leermiddelen eenig begrip van vorm, afmetingen en hoeveelheden bijgebracht. En daar de arbeid der Stichting rust op algemeen Christelijke grondslag, wordt den leerlingen ook godsdienst-ondericht gegeven.

Opmerking verdient, dat — naar een der bestiersters ons mededeelde — de liefde en eerbied voor God bij deze, door de natuur misdeelde, kinderen bijzonder ontwikkeld is! Verder leeren de kinderen lezen, een bezigheid, welke voor hen inspannend is. Reeds na 10 of 15 minuten doen zich op de eene of andere wijze symptomen van vermoeidheid bij hen voor. Daarnaast hebben de meisjes les in hand- en naaiwerk, terwijl zij verder ingewijd worden in huis-houdelijke arbeid. De jongens worden onderricht in het timmeren, leerbewerken, weven en tuinieren. Dit laatste geschiedt onder toezicht van een mantri-oppasser in een aangrenzenden tuin van een paar bouws, en de vruchten van hun vlijt komen ten goede aan de inrichting.

Zoo het weer het enigszins toelaat, maken de verpleegden dagelijks in den namiddag onder geleide een wandeling, liefst in de vrije natuur.

Hun gezondheidsbelang wordt behartigd door een geneesheer van Temanggoeng, die tweemaal in de week de inrichting bezoekt, terwijl een specialist van Magelang zich met de psychiatrische verzorging belast. De gezondheids toestand laat over het algemeen weinig te wenschen over.

Er zijn meer Europeesche verpleegden in de inrichting dan Chineesche en Inlandsche, wat natuurlijk niet zegt, dat onder de Europeesche kinderen imbecillitas meer voorkomt.

Is de geestelijke staat van een patiënt verbeterd, dat wordt hij of zij tot den familiekring teruggebracht, doch — maar gelukkig zijn die gevallen sporadisch! — blijkt de toestand erger te zijn geworden, dan wordt opzending naar Buitenzorg een noodzakelijkheid. Er zijn ook patiënten, bij wie, helaas!, weinig hoop op verbetering der geestelijke minderwaardigheid bestaat. Deze kunnen mogen in de inrichting blijven.

TELEGRAMMEN UIT NEDERLAND.

Crisis-Verschijselen.

Verhooging der Invoerrechten.

Bezwaren Tweede Kamer-leden.

Den Haag, 12 Oct. (Aneta): Volgens het afdelings-verslag van de Tweede Kamer betreffende de tijdelijke heffing van opcenten op alle invoerrechten en op den accijns op bier, alsmede de herziening van het tarief, maken zeer vele leden, zeer ernstige bezwaren.

De zoo ernstige toestand van het economische leven is, volgens deze leden, voor een niet gering deel te wijten aan de handels-politiek van de Staten, welke de tolmuren voortdurend verhoogt.

Aan die handels-politiek mee doen, is volgens deze leden, het kwaad verergeren.

Ook met het oog op de internationale positie van Nederland is een verhooging der tarieven aan zeer ernstige bezwaren onderhevig, daar deze lijnrecht ingaat tegen het standpunt van de Nederlandsche vertegenwoordigers te Genève.

Een ander bezwaar is, dat de verhooging in haar uniformiteit alle aan het bestaande tarief klevende gebreken, zal verscherpen.

Sommige leden wilden voor het voorgestelde in de plaats stellen een belasting op alle goederen, met een algemeen waarde recht, voor zover deze niet uitdrukkelijk van het invoerrecht zijn vrijgesteld.

Andere leden hadden principieel geen bezwaar tegen wijziging van het tarief, mits deze slechts geen uniforme verhooging zou worden, doch er integendeel met zorg tusschen de verschillende goederen zou worden onderscheiden.

Intusschen waren er ook leden, die verklaarden de tariefs-verhooging wel te willen aanvaarden.

Verschillende leden achtten het voorstel met betrekking tot het invoerrecht op automobielen-onderdelen, onjuist.

Door dit voorstel werd, volgens hen, de Nederlandsche Ford fabriek ernstig bedreigd. Ernstige bezwaren werden gevoeld tegen het feit, om ook het invoerrecht van geraffineerde en daarmee in belastbaarheid gelijkgestelde suiker, aan de voorgestelde verhooging te onderwerpen.

De Belastingen in Amsterdam.

De Personeele Belasting.

Amsterdam, 13 Oct. (Aneta): Het Gemeente-bestuur van Amsterdam heeft zijn voorstel ingetrokken voor verhooging der opcenten op de personeele belasting.

Tehuis voor Werkloze Vrouwen en Meisjes.

De Plechtige Opening.

Naar onze correspondent meldt, had gisteren te Oengaran de plechtige inwijding plaats van het nieuwe Tehuis voor Werkloze Vrouwen en Meisjes (crisis-schlachtoffers), van het Leger des Heils, door den Gouverneur van Midden-Java, den heer A. H. Neys.

De mooie gebouwen, welke vroeger werden gebezigd voor de Kweekschool te Oengaran, werden vrijwillig door de Regeering aan het Heilsleger afgestaan.

Reeds enkele aanvragen van crisis-schlachtoffers zijn binnengekomen.

Tevens zal in het nieuwe Tehuis worden overgebracht het Meisjestehuis te Pontjol van het Leger des Heils, dat langzamerhand te klein is geworden en noodzakelijk dient te worden uitgebreid.

Het nieuwe Tehuis biedt plaats aan ongeveer 100 vrouwen en meisjes. Er zijn 40 kleine kamers in, geschikt voor huisvesting van twee tot drie personen elk. De keuken en de andere bijgebouwen zijn uitgebreid geworden na de overneming door het Heilsleger. Ook 15 kinderen van het Meisjestehuis te Salatiga zullen in het Tehuis worden opgenomen.

Behalve verschillende autoriteiten, onder wie de Gouverneur, die een boodschap overbracht van den Landvoogd en van Mevrouw De Jonge, waren aanwezig Mevrouw A. L. Neys-van Hoogstraten, als President van de Commissie van Bijstand voor de Oprichting van het Tehuis, benevens de meeste leden van deze Commissie.

De plechtigheid ving aan met het zingen van een lied. Hierna volgde een inleidend woord van Commandant De Groot van het Leger des Heils. Vervolgens las de Gouverneur de boodschap van den Landvoogd voor. Het Zangkoor hief vervolgens weer een lied aan, waarna verschillende autoriteiten het woord voerden. Commandant De Groot sprak ten slotte het slotwoord, waarna een rondgang door het gebouw plaatsvond.

Aneta seint nog, dat de werkloosheids-commissaris gelukwensch-telegrammen voorlas van het centraal comité, dat de helft van de exploitatie-kosten en de helft der inrichtings-kosten heeft toegezegd, en van het hoofd van het Kantoor van Arbeid.

De 56 verpleegden in het tehuis te Batavia zonden mede een telegrafischen gelukwensch.

Ook de voorzitter van het plaatselijk comité, Burgemeester Drost, voerde het woord en zegde steun toe.

De Salaris-Korting.

Bespreking Commissie Georganiseerd Overleg.

Den Haag, 12 Oct. (Aneta): De Commissie van georganiseerd overleg betreffende ambtenaars-zaken, besprak de voorgenomen salaris korting.

Hierna werd de bespreking in details voortgezet, in tegenwoordigheid van Minister Jhr. De Geer, die mededeelde, dat wanneer van de zijde der organisaties een eenigszins eenstemming afwijkend voorstel mocht worden gedaan, daarover nader overleg mogelijk zou zijn, zelfs al mocht daardoor de beoogde bezuiniging van 14½ miljoen gulden niet volledig worden bereikt.

Besloten werd, dat de organisaties onderling nader zullen overleggen, of zij tot een gezamenlijk voorstel kunnen komen.

De Engelsche Prinsen.

Aankomst op Schiphol.

Schiphol, 13 Oct. (Aneta): De Engelsche Prinsen zijn bij een stroomenden regen op het vliegveld Schiphol aangekomen.

Prins George zette zijn luchtreis naar Londen voort, terwijl de Prins van Wales per auto naar Den Haag reisde.

De Ontvangst.

Schiphol, 13 Oct. (Aneta): De Prins van Wales werd begroet door den Britschen Gezant en Lady Russell, den Burgemeester van Amsterdam, Dr. W. de Vlugt, den Consul-Generaal van Engeland en de heeren E. Th. de Veer, directeur van den Luchtvaartdienst, en A. Plesman, directeur van de K. L. M.

Bezoek bij Prins Hendrik.

Den Haag, 13 Oct. (Aneta): De Prins van Wales bracht om 6 uur 15 een bezoek aan Prins Hendrik, waarna hij terugkeerde naar het gebouw van de Britsche legatie, waar 's avonds een diner werd gegeven.

Fortuinlijke Menschen!

Winnaars van Iersche Sweepstake.

Den Haag, 13 Oct. (Aneta): De Rotterdammers H. Hekkema, employé van Wilton en V. Faassen, acteur bij het Hofstad-Tooneel, die het paard *Cesarevitch's Nisichin* trokken, deelen samen den hoofdprijs van 30.000 pond sterling.

De dames Groen uit Amsterdam trokken met *Chelmarsh* den prijs van 15.000 pond sterling.

Film-Critieken.

Capitol Theater.

"My Wife's Family."

Wat Hollywood is voor Amerika, is Neubabelsberg voor Duitschland, en moet Elstree worden voor Engeland, maar tot heden hoorde men niet veel van de Britsche film-studio's onder den rook van Londen. Zij produceren weinig, en dat weinige bovendien niet zelden met behulp van Duitsche krachten. Olga Tschekowa en Alfred Abel hebben bijvoorbeeld in Engeland gespeeld, en op het oogenblik is Martha Eggerth daar bezig.

My Wife's Family is echter een onvervalscht Engelsche film. Zij behandelt het niet bijster origineele onderwerp van boosaardige schoonmoeders, die niets liever doen dan ruzie stoken en den boel opstellen zetten. Men ziet hier zo'n oude draak lustig aan den gang; ze raast en schelt en timmert er op los als een echte helleveeg, en dat gebeurt allemaal in de aardige villa *Peacehaven*, waarin haar jong getrouwde dochter met haar man als een tortelduijfe placht te leven.

Het is een klucht vol daverend lawaai, die eigenlijk meer op het tooneel thuis hoort, want het heele luidruchtige geval is theateraal in scène gezet. De acteurs spelen bijna zonder uitzondering „op de zaal“, zij spreken en gebaren voor de camera lens precies eender als achter het voetlicht. Een film kan dat echter niet velen, want de *Schmierre* van het coulissen-gedoe wordt door de scherpe fotografie steeds onverbiddelijk ontluierd.

Men maakt geen film door tooneelspelte fotografeeren. Die waarheid heeft men in Hollywood en Neubabelsberg nog niet zoo lang geleden ontdekt, en 't is te hopen dat ook Elstree haar spoedig zal vinden. Dan kunnen er ook goede Engelsche films komen, want bruikbaar materiaal is er ongetwijfeld aanwezig.

v. d. V.

Correspondentie.

C. W. C., Tjampaa: De uitslag is juist bekend geworden. U zult dus moeten wachten tot de volgende Irish Sweepstake. Een bepaald adres voor den verkoop van de tickets in Ned-Indië kunnen wij U niet verschaffen.

Laatste Nieuws.

De Java-Suiker-Situatie.

Gevolgen van Stopzetting.

Naar aanleiding van het Aneta-telegram uit Den Haag, waaruit blijkt dat bepaalde Nederlandsche suiker-kringen de stopzetting van hun bedrijf der suiker-industrie op Java overwezen, wijzen bepaalde Indische suiker-deskundigen er op, hoezeer de vrees der Indische Regeering voor benadeeling van het belang der bevolking geïrroneerd blijkt, en hoe deze Regeering van den aanvang af ten rechte de bescherming van die belangen als een eerste plicht heeft beschouwd.

De Fiscus in Mr.-Cornelis.

Gaat zich Roeren!

Aneta meldt, dat de Stads-gemeente Mr. Cornelis de invoering van enkele nieuwe belastingen en de verzwaaring der bestaande belastingen overweegt. Onder meer is een verhooging van de opcenten op de Lands-Inkomstenbelasting in studie.

Voetbalwedstrijd België — Holland.

31.86 Meter.

Zondag 16 dezer wordt door den Gouvernements Radiodienst met den zender PLV op 31.86 M. voor rekening van Mac Gillavry de voetbalwedstrijd België—Holland te Brussel omgeroepen van af 9 u. 30 nm. Voor deze uitzending verleent het Hoofd der P. T. T. vrijstelling van art. 3 der voorschriften van de radio-ontvang inrichtingen, zoodat men vrij is hoorbaar te maken en verslag te geven.

Landraad Batavia.

Mislukte Omkoopning.

Heden-morgen stond terecht voor den Landraad Batavia Nasir bin Nasilin, van beroep taxi-chauffeur. Beklaagde was voor den Schouwburg door een hoofdagent aangehouden, daar hij zijn claxon overmatig gebruikte.

De hoofdagent had beklagde naar het kantoor van het Voerwezen laten brengen en daar bleek, dat Nasir nog twee boeten van het Landgerecht te goud had.

Daarna werd bekl. onder politie-geleide weer teruggebracht naar den hoofdagent. Onderweg nu trachtte bekl. zijn geleider om te koopen met een gulden, opdat hij hem zou laten gaan. De agent echter weigerde. Aanvankelijk ontkende bekl. ter terechtzitting en zeide, dat hij den agent niet had willen omkopen, maar hem alken een footje had willen geven. Later echter draaide bekl. bij, en bekende alles volmondig.

Nadat nog de agent Pawirodijjo als getuige was gehoord, deed de Landraad onmiddellijk uitspraak, en veroordeelde bekl. tot f 5.— boete, subsidiair 5 dagen hechtenis. Bekl. berustte.

Inbraak in Entrepôt.

Hierna stonden terecht Kamban bin Biran, Kisin bin Sanom en Djabing bin Kuman, ervan beschuldigd, dat zij in den nacht van 5 op 6 Maart 1932 in het Gouvernements-entrepôt te Tandjong Priok hadden ingebroken en daar een partij vuursteentjes, wegende 33 K. G., en een partij sigarettenpapier ter waarde van f 400.— hadden gestolen.

Beklaagden ontkenden iets van de zaak te weten. Het bleek echter, dat Kamban bin Biran in het voor-onderzoek tweemaal een volledige bekentenis had afgelegd, maar thans zeide beklagde, dat men hem geslagen had en dat hij daarom maar had nagezegd wat de politie hem voorzegde.

De President merkte toen op, dat het dan vreemd was, dat zijn medebeklaagden niet zoo bewerk zouden zijn.

Hierna werden als getuigen gehoord enkele douane ambtenaren, die de inbraak hadden geconstateerd. Zij vertelden, dat er een gat in het dak van de loods was gemaakt en dat een afgesloten ruimte in de loods verbroken was.

Daarna werd nog gehoord een agent van de veldpolitie, die bekl. Kamban enige maanden geleden had opgepakt. Hij deelde nog mede, dat bekl. toen direct bekend had.

Daar eenige belangrijke getuigen nog niet verschenen waren, werd de verdere behandeling uitgesteld tot Vrijdag, 28 October a.s.

Restaurant Hellendoorn.

Heropening te Soerabaja.

Naar Aneta seint uit Soerabaja, zal het nieuwe restaurant Hellendoorn Zaterdag, 22 October a.s. aldaar worden geopend, terwijl in het begin van Januari 1933 een aanvang wordt gemaakt met den bouw van het tweede deel, waarin de firma Kolf & Co. zich zal vestigen.

Suiker-verkoop.

Door V. J. P.

Aneta seint dd. 14 Oct. uit Soerabaja, dat de V. J. P. 600 ton superieur verkocht ad f 6.

Producten-markt.

Soerabaja, 14 Oct. (Aneta): Suiker superieur ready f 6.05 f 6.10 idem. Nov idem, Dec idem. Hoofdsuiker: ready f 5.80, f 5.90. Markt stil. Suiker tweede hand, geringe afdoening: Superieur consumptie ready Soerabaja f 6.07. Rubber sheets koop f 8, verk. f 8½, crêpe koop. f 9½, verk. f 9¾. Markt lusteloos. Koffie ready f 25½ ged. Fag. Nov. Dec. f 25½. Oct./Dec. f 25½. Nov./Jan. f 26½ ged. Markt stil.

Of ze 10 of 50 cents
kosten, 15205

CADENA'S
zijn iets aparts.

ADVERTENTIE

Eenige Kennisgeving
Verloofd:
H. TEERLINK
en
J. A. TOOROP.
15220
Geen ontvangstdag.
Buitenzorg, 15 October 1932.
Tijlendeek 16, pav.

Heden ontving ik telegrafisch de treurige tijding van het overlijden te Amsterdam van mijn geliefde Moeder,
MARIANNA GROEN — Trijbitz.
J. GROEN.
Batavia C., 13 October '32. 15229

Heden overleed na een kortstondig lijden onze lieve Moeder, Behuwd- en Grootmoeder,
MARIA HENRIËTTA ELISABETH von MICHALOFSKI geb. Heyblom.
in den ouderdom van 60 jaren.
Uit aller naam:
L. von MICHALOFSKI.
Batavia-Centrum, 14 October 1932.
Javaweg 39. 15228

DANKBETUIGING
Onzen hartelijken dank voor de bewijzen van deelneming, onderzonden bij het overlijden van onze geliefde Moeder en Grootmoeder
M. G. G. D. SCPIO geb. LINA
W. F. SCPIO
J. W. TARENSKEEN
P. TARENSKEEN geb. v. D. WAAL
W. J. TARENSKEEN
J. A. TARENSKEEN geb. ANTHONIUSZ
P. TARENSKEEN
F. TARENSKEEN geb. v. LEEUWEN
Wed. A. TARENSKEEN en Kleinkinderen.
15212

Dr. L. F. VON PRITZELWITZ
V. D. HORST.
CHIRURG en Vrouwenarts
tevens algemeene praktijk
Kebon Sirih 52, Tel. 3774.
Spreekuren: 8-9.30 v.m. en 5-6 n.m.
15196

DILIGENTIA

MORGEN,
Zaterdag 15 en Zondag
16 October 9.15 n.m.
Het geweldige lachsucces
DIE 3 ZWILLINGE
klucht in 3 bedrijven van
IMPEKOVEN en MATTERN.
Prijzen f 2.50 incl. belasting.
Plaatsbespreking: 9-11 v.m.
en 5-7 n.m.
Tel. Welt. 4883.
15231

E. H. van Oostrom Soede
TANDARTS
Menteng No. 48.
Tel. 3458 Welt. 100av Di

CAPITOL TERRAS
Heden Vrijdag-avond
te 8 uur
GROOT
VOORAVOND-CONCERT
door het
VERSTERKT ORKEST
15236

Bij exploit dedato heden door mij
AANGEZEED:
aan: Kwong Zung Ziang, zonder bekende woon- of verblijf plaats in Ned-Indië.
het vonnis van het Residentie gerecht te Batavia dedato 16 Augustus 1932 No. 1433/1932 R. gewezen tusschen Tjwa Thian Tek. wonende te Batavia, eischer en Kwong Zung Ziang vd. gedaagde. en dezen
AANGEMAAND:
om binnen twee dagen aan het vonnis te voldoen.
Het voor gedaagde bestemd afschrift is aangeplakt aan de hoofddeur van de gehoorzaal van het Residentie-gerecht vd. 15242
De fd. deurwaarder.

Nagekomen Nieuwtjes
zie Derde Blad, pag. 4.

CAPITOL HEDEN EN VOLGENDE AVONDEN:
„DE FAMILIE VAN MYN VROUW”
(MY WIFE'S FAMILY)
Een Geestige B. I. P. Film over het thema
„HOE TEM IK MYN SCHOONMOEDER?”
In de Hoofdrol 15235
de Onnavolgbare Komiek
GENE GERRARD.
Aanvang 7 u. en 9.45 Gewone Prijzen.

EEN OPERETTE VAN
HET ECHTE FRANSCHÉ
GENRE.

DECA PARK

VOL VROOLIKHEID
PIKANTERIE
EN HUMOR.

ALBERT WILLEMETZ

„IL EST CHARMANT”
met de thans reeds populaire muziek van **RAOUL MORETTI**
C' est un film Paramount.
ENTRÉE F 1.50. Tevens een beperkt aantal plaatsen van f 1.80. 15225
waarvoor plaatsen gratis kunnen worden besproken.

CINEMA-PALACE HEDEN- EN VOLGENDE AVONDEN
„DE COHENS en KELLYS in HOLLYWOOD”
DE COHENS en KELLYS te midden van HOLLYWOOD-beauties!
Een aaneenschakeling van allerdolste scènes en gekste situaties! 15241
Zaterdag- en) 4 uur precies!
Zondagmiddag) Kindervoorstellingen van: **„SOOKY”**
met **JACKIE COOPER, ROBERT COOGAN, JACKIE SEARL**

Heden- en morgen beslist voor het laatst:
CHARLES FARRELL en MADGE EVANS
in FOX' speciale film:
HEARTBREAK (Harteleed)
In deze boeiende film vervult CHARLES FARRELL zijn meest romantische rol, op waardige wijze bijgestaan door de even aanbiddelijke als begaafde actrice MADGE EVANS 15238
N.B. Vrijkaarten zijn niet geldig. Kinderen beneden 16 jaar hebben geen toegang.
MATINEËS. Zaterdag- en Zondagmiddag om half vijf:
SALLY O' NEILL in DE KLEINE HEKS (THE BRAT)
Een vroolijke FOX comedie.
Entrée alle rangen: Volwassenen f 0.50 — Kinderen f 0.30

GLOBE PROLONGEERT
METRO'S WERELDSCHLAGER
TARZAN
DE FILM, DIE **TRADER HORN** IN ALLE OPZICHTEN OVERTREFT
TARZAN GAAT NOG ELKEN AVOND VOOR STAMPVOLLE ZALEN
ZATERDAG 4 — NAM.
EN 10 — V.M.
ZONDAG 4 — NAM.
POPULAIRE VOORSTELLINGEN VAN TARZAN 15240
KINDEREN BENEDEN 12 JAAR F 0.50 VOLWASSENEN OP ALLE RANGEN F 0.90

Restaurant G. W. VERSTEEG
Plat du Jour à f 2.--
Haring à la Russe
Gekookte Schelvisch
Botersaus
Gemengde sla
Dagelijks matinée van 10½ u. v. m. — 1½ u. n. m. 14557
Dagelijks concert van 6½ u. n. m. — 10 u. n. m.

CENTRALE BIOSCOPE MR. CORNELIS.
Heden- en volg. avonden, Vrijdag - Zaterdag en Zondag.
Nog slechts 3 avonden! Nog slechts 3 avonden!
Voortzetting der vertooningen van Paramount's Film - operette, die overal triomfen viert.
ONE HOUR WITH YOU
met
Maurice CHEVALIER en Jeanette MAC DONALD
ZIET en HOOR Maurice Chevalier in zijn sprankelende voordrachten en schitterende songs: „Oh! That Mitzi” „What Would You do?” e.a. 15222
Het is een film, waarbij men zich dol amuseert!

Voor vermakelijkheden zie verder
Tweede Blad pag. 3 en 4.

Brieven uit de Hoofdstad.

(Van onzen Amsterdamschen correspondent.)

Het Nut van Liefdadigheid.

In Amsterdam zetelt een instelling, genaamd Vereeniging Hulp voor Onbehuisten, welke ten doel stelt, bescherming van „kinderen, vrouwen, zwervers, ontwrichte gezinnen en gedéclasséerden.” Een der vele, hedendaagsche, instellingen, die zich bewegen op publiek terrein, in het openbaar belang, echter zelfs niet semi-overheidsorganen zijn, dus slechts in beperkten zin onder openbare controle staan en niettemin voornamelijk drijven op gelden, verstrekt door openbare bestuurs-colleges.

Wellicht is er spoedig aanleiding over verschillende dier instellingen, ten eerste onderscheiden van doel enz., te schrijven, doch dezen keer bepaal ik mij tot „Hulp voor Onbehuisten”.

Reeds als kinderen kenden we deze instelling, zij het onder eenigszins anderen naam. Ze was toen gevestigd in een oud perceel, in een volksbuurt, werd gewoonlijk aangeduid bij den naam van haar oprichter, Jonker, welke aanduiding gemeenlijk als schimpwoord gebedigd werd. Men zei dan, om zijn verachting te uiten, „je hoort bij Jonker thuis”, of wel, „je zit onder de luizen, alsof je bij Jonker geslapen hebt” en óók „van dien jongen komt toch niets terecht, stuur 'm maar naar Jonker”.

Dit over het verleden.

Tegenwoordig heeft „Hulp voor Onbehuisten” het, door de Gemeente geheel gerestaureerd, Oud-Buitengasthuis in gebruik, benevens een dubbel heerenhuis aan de Prins Hendrikkade, een huis aan de Vosmaerstraat, een aan de Weesperzijde en bovendien een tehuis voor meisjes te Houten, in de provincie Utrecht. Ongetwijfeld zijn deze inrichtingen, stuk voor stuk, een bezoek en studie overwaard, doch daartoe ben ik nog niet gekomen en dus schrijf ik er niets over. De aanleiding tot dezen brief is meer speciaal het financieel rapport der Vereeniging, over het jaar 1931, hetwelk ik onlangs ontvangen heb.

Alle cijfers, verder in dit artikel weergegeven, zijn dus uitsluitend ontleend aan dat rapport, evenals al mijn bemerkingen, conclusies mag ik niet maken, althans niet in directen zin, gebaseerd zijn op de interessante lectuur van de verschillende „Winst- en verliesrekeningen”.

Dit financieel verslag vermeldt, ter bekrachtiging, het rapport van een controle-commissie; een bepaalde zin, in dat rapport, drong mij, het gansche verslag nauwkeuriger te bestudeeren, dan ik gewoonlijk deze, lukraak toegezonden, drukwerken behandel. De zin luidt aldus.

„Wij hebben ons bepaald tot het nemen van steekproeven als controle op de administratie. Deze toch wordt door een accountant gecontroleerd en daarenboven hebben de Gemeente Amsterdam en het Departement van Justitie, vanwege de door haar verleende subsidie, de boeken nagezien”.

Uit dezen zin sprak, voor mij, zooveel lukraak goed vertrouwen en dus gebrek aan objectiviteit, dat ik mij genoopt voelde, ook eenige steekproeven te nemen, en wel op het financieel rapport, maar van eenigszins anderen aard. En toen kwam ik tot resultaten, die ik alleszins het publiceeren waard acht, voornamelijk in verband met wat ik aan het begin van dit artikel reeds, aangaande het feitelijk ontbreken van doeltreffende overheids-controle, over dergelijke instellingen.

Wat mij allereerst trof, was dat dit financieel verslag bevat een *Algemeene Winst- en verliesrekening*, welke echter geen enkel opzicht „algemeen” is. Want, wél behelzen de vier verschillende rekeningen der „filialen”, om dezen term voor de tehuizen te gebruiken, toeslagen uit de „algemeene” kas, maar bevatten ze overigens ook verantwoording van zelfstandige inkomsten (en uitgaven) tegen aanmerkelijke bedragen. En nu kan het zijn, dat deze wijze van rapport de directie het gemakkelijkst toeschiet, zéker is het, dat bedriegelijk den indruk wekt, bij de lezende minder geduld bezitten dan ik, dat rekeningen van Hulp voor Onbehuisten zwaar lijden onder groote nadeelige

Immers staan onder deze, mijns inziens onnauwkeurige, benaming de bijdragen, op de rekeningen der filialen, vermeld, welke door de „algemeene” administratie erop zijn overgeschreven.

Ter verduidelijking het volgende. Alle „nadeelige saldi” bijeen tellend kwam ik tot een totaal van f 294.960.66, dus bijna drie ton. Tot dit resultaat moet wel haast ieder oppervlakkig lezer en rekenaar dus komen. Echter, toen ik de „uitgaven” op alle rekeningen te zamen telde, kreeg ik het totaal van f 505.229.62, tegen een totaal aan *werkelijke* inkomsten van f 435.627.15. Volgens deze berekening bedroeg het „nadeelig saldo” dus niet bijna drie ton, maar het verschil tusschen die

twee getallen, f 69.602.47. Ook dit is nog een aanmerkelijk bedrag en men zou zich kunnen afvragen, hoé ter wereld een liefdadigheids-instelling zoo'n groote som kan uitgeven, als ze het niet ontvangen heeft. Nadere studie evenwel van de specificatie der uitgaven leert, dat vele posten zoo genoemd worden, zonder het inderdaad te zijn. Koersverschil van effecten kan bijvoorbeeld wel een oorzaak zijn van mindere ontvangsten, maar uitgeven, in den zin van betalen, doet men dat toch niet. Evenzeer is het begrijpelijk dat men, op een staat van activa, rekening houdt met de waardevermindering van gebouwen, machines enz., doch het heeft immers geen logischen zin, die bedragen óók nog te vermelden bij de daadwerkelijke uitgaven. Er komen op de „Winst- en verliesrekeningen” zoovele van dergelijke posten, vermeld als uitgaven, voor, dat gereedelijk valt aan te nemen, dat door deze reeds het werkelijk nadeelig saldo vrijwel geneutraliseerd wordt. Daarom acht ik het de aangewezen weg, bij een algemeene beschouwing van de aanwending der gelden (uitgaven) als basis te nemen, het totaal der werkelijke ontvangsten, namelijk f 435.627.15.

Waar is dit geld aan besteed? Alvorens deze vraag te beantwoorden, aan de hand der „Winst- en verliesrekeningen”, vermeld ik even het praktisch resultaat der vereeniging, over het jaar 1931.

In dit jaar werden, in de tehuizen der vereeniging, in gezinnen en in andere gestichten kinderen onderhouden (verpleegd, zooals de term luidt) tot een totaal van 220.529 dagen, hetgeen overeen komt met een vol-jarlijksche verpleging van 604 kinderen. Het totaal aantal verpleegdagen voor volwassenen bedraagt 55.326, hetgeen gelijkstaat aan de verpleging gedurende het gansche jaar van 152 volwassenen. Voorts verleende de vereeniging 20.839 nachtverblijven, hetgeen gelijk te stellen is met een permanent gebruik, gedurende dat jaar, van 55 bedden.

Indrukwekkende cijfers, zeker. Een leek in het vak van huishouden zou er aanleiding in vinden te verklaren, dat het hem overduidelijk was, hoé dat nadeelig saldo ontstond. Het, ontvangen, kleine half miljoen zou hem maar krapaan genoeg toeschijnen, om zoovele menschen, volwassenen en kinderen, wel te doen. En, omdat ik weet dat cijfers en getallen altijd bedriegelijke indrukken wekken en de gevolgen daarvan weer zijn, dat altijd als „liefdadigheid” aanvaard wordt, wat zich liefdadigheid noemt, dat altijd, door overheid en particulieren, gegeven wordt en elke aanvraag om gelden als gegrond wordt beschouwd, heb ik de verschillende „Winst- en verliesrekeningen” nu eens betrekkelijk aandachtig bekeken en toen het volgend resultaat verkregen, betreffende de aanwending van die ruim vier honderd en vijf en dertig duizend gulden.

In het jaar 1931 werd aan den staf (Hoofd-directeur, directeuren, ambtenaren, beambten, administratie-personeel enz.) van Hulp voor Onbehuisten, in den vorm van salarissen, belooningen, pensioen-premiën, andere emolumenten en onder andere benamingen ten koste gelegd, het bedrag van f 206.321.24, twee honderd en zes duizend, drie honderd, een en twintig gulden, vier en twintig cents, te weten, 15/32 van het gansche, (voor zwervers, ontwrichte gezinnen, gedéclasséerden enz. ontvangen) kapitaal, of ruim zeven en veertig procent. Ruim twee ton salaris etc. dus aan een staf meegenieters van een instelling, wier doel het is, zwervers een nachtverblijf te verschaffen, en definitieve daklozen een schamele behuizing.

Twee ton salaris aan een staf van directeuren enz., wier werk bestaat in het beheeren van 55 permanente bedden, en 756 permanente kostgangers. Bij dit bedrag is nog geen cent administratie-kosten inbegrepen. Wie denkt bij het lezen van deze fabelachtige som aan nachtelijke zwervers, aan ontwrichte gezinnen of niet te regeren kinderen? Wekt zij niet, integendeel, fantasieën op van gemakkelijke baantjes, royaal gecreëerde sinecures, levensgenietingen, luxeuze woning-inrichtingen en prettige, kostbare vakantie-reizen? En dit alles, op naam van den nood en de ellende van zwervers, ontwrichte gezinnen en gedéclasséerden. Eén ding is, dunkt mij, zeker. Zij, de profiteerders van die twee honderd en zes duizend gulden 's jaars zullen beslist nooit reclasseering behoeven, noch hebben te vreezen, door gebrek aan middelen hun gezin te zien ontwrichten.

Maar, verder! De administratie betreffende die paar honderd levenswraaken schijnt al even ingewikkeld en moeilijk te zijn, als het aanwijzen der bedden en het vragen naar bijzonderheden van candidaat-verpleegden. En dus, kostbaar. Op het gebied van kantoor- en administratie-behoofdenheden heb ik tot uitkomst verkregen (buiten de salarissen, die staan op mijn eersten post

van de groote twee ton) voor de „algemeene”, en de filialen te zamen het bedrag van f 18.600. Aan administratie-salarissen alleen is in dat jaar uitbetaald het peulschilletje van f 26.226.38, dus ruim zes en twintig duizend gulden. Met papieren, enveloppen enz. enz. verbruikte deze liefdadigheids-instelling dus aan administratief gedoe het vermogen van vier en veertig duizend, zes honderd gulden.

Om een totaal te verkrijgen van het bedrag, niet besteed voor de stumpers, die als reclame-objecten dienst doen, moet nu nog worden vermeld, het sommetje van ruim vier duizend gulden, besteed aan een prullig maandbladje en eenige tienduizenden gulden, uitgegeven onder de benamingen van bouwmaterialen enz., zonder dat blijkt, waarvoor ze gebruikt zijn. Er werd dus in den roes uitgegeven aan:

Salarissen	f 206.321.24
Administratie- en kantoor-behoefden	„ 18.600.—
Maandbladje	„ 4.000.—
Niet geprecisieerde bouw-uitgaven	„ 20.000.—

Uitgaven buiten verband van het, direct en indirect, onderhoud der verpleegden f 248.921.24 zegge, op eenige guldens na, twee honderd negen en veertig duizend gulden, of ruim negen en vijftig procent van het totaal verstrekt bedrag van vier honderd, vijf en dertig duizend gulden. Van dit geld komt den „zwervers, ontwrichten en gedéclasséerden” dus slechts, in den vorm van huishouding, kleeding, machines, bewassing, reparatiën, onderhoud van gebouwen etc., huur-gelden voor gebouwen, zakgeld, vermaak, enz. enz. *een en veertig procent* ten goede, terwijl *zeven en veertig procent*, onder allerlei benamingen, wordt uitgekeerd aan en ten behoeve van diegenen, welke zoo liefdadig zijn, hun geestesgaven en andere talenten en vermogens te wijden aan hun hulp-behoevende medemenschen!

Een conclusie hoeft hier niet uit te worden getrokken; de cijfers spreken voor zichzelf. Dat echter een oud spreekwoord waarheid bevat, in zijn bewering, „dat het goede altijd beloond wordt”, is voortaan, zeker voor mij, zoolang ik me kan herinneren de verhouding, procentsgewijs, van de verschillende bedragen, uitgegeven door de Vereeniging Hulp voor Onbehuisten, in het jaar 1931.

Stadsnieuws.

BATAVIA, 14 OCTOBER.

De Mailboot uit Nederland.

15 Oct. 10 u. v.m. te Priok.

Het m.s. *Kota Nopan* van den Rotterdamschen Lloyd, varende in den maildienst, wordt Zaterdag, 15 October a.s. omstreeks 10 uur des voormiddags aan de kade te Tandjong Priok verwacht.

De Steekpartij op M. S. „Tohiti”.

Beide Slachtoffers Vooruitgaande.

Wij vernemen, dat de toestand van den 2den officier van het m.s. *Tohiti*, J. A. F. Monchen, die gisteren door een Inlandschen schepeling in den rug werd gestoken, gunstig is. Hij bracht een goeden nacht door.

De schepeling, die in het K. P. M.-ziekenhuis aan de Kali Mati, Tandjong Priok verpleegd wordt, maakt het eveneens goed.

De Toedracht.

Naar aanleiding van ons bericht over de steekpartij, welke gisteren ochtend aan boord van het s.s. *Tohiti* heeft plaatsgehad, verzoekt men ons nog te melden, dat het feit dat de heer Monchen den schepeling bij de keel greep, zijn oorzaak vond in het volgende:

Toen de heer Monchen het dobbelgerel, bestaande uit 5 toltetjes, aantrof, nam hij het meteen in beslag, en legde het even achter zich neer. Zich even later omdraaiend, merkte hij dat de toltetjes waren verdwenen. De eigenaar — de bewuste schepeling — had van de hem geboden gelegenheid gebruik gemaakt om zich die weer toe te eigenen.

De stuurman ontstak hierdoor in woede en greep toen den schepeling bij de keel, uitschreeuwend: „Leelijke dief, je steelt dit, je zult de rest ook wel gestolen hebben!”

R. K. Spoorbond-afdeeling opgericht.

Te Mr. Cornelis.

Donderdagavond 13 October jl. werd te Mr. Cornelis-één vergadering gehouden van Roomsche Katholieke spoorweg-employés. Tijdens deze vergadering werd besloten tot oprichting van een Afdeeling Meester Cornelis van den Roomsche Katholieke Spoorbond.

Als voorloopige bestuursleden werden gekozen tot voorzitter de heer T. O. Poulbon, secretaris K. H. A. de Lavalette en tot penningmeester de heer J. A. van der Meyden, terwijl zich 20 aanwezigen als lid opgaven.

Op de eerstvolgende leden-vergadering zal het definitieve bestuur worden benoemd.

Ik voel my als een jonge god, doe als ik-zorg voor je digestie....

drink Apolinaris

15199

Samenvoeging Mr. Cornelis en Batavia.

Voor Jaren van de Baan.

Het denkbeeld der samenvoeging van de Gemeente Meester-Cornelis en Batavia is niet losgelaten, doch verwacht wordt, dat het voor eenige jaren van de baan moet worden geacht.

Weliswaar is thans een sub-commissie bezig met de taxatie van het grondenbezit, doch het is vrij duidelijk, dat elk voorstel tot samenvoeging zal leiden tot kosten.

Voor het Gouvernement zou een besluit in deze richting medebrengen, dat kwijtschelding van vorderingen moet plaatsvinden. Ook al zou dit niet gebeuren, dan zouden zulke vorderingen toch moeten worden overgedragen.

Hoe het ook zij, zonder uitgaven is de samenvoeging niet mogelijk.

Aangenomen wordt dan ook, dat het plan tot betere tijden is verdaagd.

De C. A. S.-Club.

Excursie naar Straat Soenda.

Onder leiding van Directie en leeraren, verbonden aan de Carpentier Alting Stichting, organiseert de C. A. S.-club Zaterdag, 15 dezer een excursie naar Straat Soenda.

De excursie geschiedt per extra-trein tot Merak, vanwaar per ss. *Van Outhoorn* der K. P. M. een rondvaart gemaakt wordt om den Krakatau.

Kolonisatie Nieuw-Guinea.

Vergadering.

Op Zondag, 16 dezer, des voormiddags 9 uur, zal door de afd. Batavia van de V.K.N.G. in de kleine zaal van het Loge gebouw aan den Vrijmetselaarsweg een algemeene vergadering worden gehouden.

Indische Advent-Gemeente.

(Erkend bij G. B. dd. 2 Juni 1931 No. 20).

Kramat 73 (Kapel).

Zaterdag, 15 Oct. 1932.

6.30 u. n.m. Hollandsche Dienst.

Vrijdag, 21 Oct. 1932.

6.30 u. n.m. Hollandsche Bidstond.

Pinkster-Beweging.

Geregeld openbare bijeenkomsten in het kerkgebouw, Gang Secola Kramat No. 4.

Hollandsche Diensten:

Zondag-morgen 10 uur.

Zondag-avond 7 "

Donderdag-avond 7 "

Leger des Heils.

Buitenpost, Kramat 18.

Zondag, 16 October.

8 uur v.m. Kinder-samenkomst.

Conferentie-zaal, Sluisbrug.

Zondag, 16 Oct.

8 uur v.m. Kinder-samenkomst.

9 1/2 uur v.m. Heiligingsdienst.

5 uur n.m. Openlucht-meeting op het Waterlooplein.

7 uur n.m. Verlossings-meeting.

Maandag, 17 Oct.

6.30 uur n.m. Gezinsbond.

Dinsdag, 18 Oct.

7 uur n.m. Soldaten-meeting in Gang Rijkman No. 6.

Donderdag, 20 Oct.

7 uur n.m. Heiligings-meeting.

Tegen Rheumatiek.

In onze stads-editie treffen onze lezers een kaart aan, waarop zij kunnen lezen, welk middel zij tegen rheumatiek moeten aanwenden.

De firma Biedermann en Co. stelt bovendien Atophan brochures beschikbaar over „Rheumatiek en jicht, hun oorzaken voorbehoeding en behandeling”.

Burgerlijke Stand Mr. Cornelis.

Vestigingen van 16 t/m 30 September 1932.

J H Volke, Bronbeekweg 37a.
Mevr Wed M C Verhooff-Vernet, Kerkstraat 47a.
A N van Gurchom, Gg Solitude Kebon Kajoe manis 102.

N Bloemberg, Lammerslaan 22.
Mevr P G v d Meijde-Muller, Polonialelaan 27b.
J van Elven, Ind Bronbeek.
P W Dallmer, Kp Pisanganlana Tjipinang.
Mej A Th Portier, Laan Boengoer 12.
J F Boonzaier, Laan Boengoer 12.
E F Jacobs, Pisangan lama 27.
C H Veerman, Polonialelaan 20.
J van t Riet, Matramanweg 153.
T J van Gent, Polonialelaan 20.
R Ph Pattiwaal, Matramanweg 47.
Mevr Wed Th H E Pattiwaal, Matramanweg 47.
Mevr Wed M Th Siegers, idem
E Nobbe, Kerkstraat 79.
Mevr Wed Lawa-Montok, Laan Tegalana 7.
E V H Adels, Bidara Tjina 133a.
H E P Albouts, Lammerslaan 3.
F Kleian, idem
A D en A R Coppy, Kebon Klapa.
J L B Roskott, Kerkstraat 79.

Vermakelijkheden.

Deca-park: Il est Charmant.
Globe-Bioscoop: Tarzan.
Capitol-theater: De Familie van mijn Vrouw.
Kramat-theater: Harteleed.
Cinema-Palace: Cohens en Kellys in Hollywood.
Centrale Bioscoop (Mr. Corn.): One Hour with You.

D. V. G. - films: (Koningsplein Zuid): 17 Oct.
7 u. n.m.: De Vlieg als Helpster van den Dood.
Volks-universiteit: 18 Oct. 9 u. n.m.
Theosofische Loge: De Psychologie van het Genie.
Schilderijen-museum: Landvoogdelijk Paleis
Rijswijk, Elke maand, op den 1sten en 3den Woensdag van 9-12 v.m.
Toegang kosteloos.

Kerk en School.

Rechts-Hoogeschool.

Geslaagd voor het Doctoraal-examen 1e gedeelte, de heer I. Goesti Ktoet Poedja.

Volks-universiteit Batavia.

14 October 1932: Cursus 11, 2e les van den heer J. Schneider: „De Ontwikkeling der Deutsche Letterkunde na 1900“, in de Aula der A. M. S. Hospitaalweg, 9 uur 's avonds.

De Ambachtsschool te Wasian.

Het Zen lingsbureau schrijft ons:

Thans 93 Leerlingen

Dat veel van het aan de Inheemsche bevolking in Indië gegeven onderwijs te in tellectueel is van karakter en te weinig rekent met de behoeften dier bevolking, is een meermalen gehoorde klacht, maar een, waarnaar in den laatsten tijd meer geluisterd wordt dan vroeger. Ambachts-onderwijs voor jongens en huishoud-onderwijs voor meisjes staan dan tegenwoordig ook meer dan eertijds op het wenschenlijstje.

In dat licht is het merkwaardig, dat het Ned. Zend. Genootschap al sinds 1906, dus meer dan 25 jaar een ambachtsschool heeft in de Minahassa. Ook het laatste, onlangs ontvangen jaarverslag over 1931/32 geeft weer overvloedige bewijzen van een bloeienden toestand der school. Het werk door de leerlingen afgeleverd, krijgt steeds meer bekendheid en de bestellingen zijn vele. Door de uitvoering daarvan krijgen de leerlingen allerlei onder handen aan praktische werk, dat zich aan de maatschappelijke behoeften aanpast, en de daardoor verkregen kennis kunnen zij na verlaten der school onmiddellijk in toepassing brengen.

De lange lijst van werkstukken bevat voor de timmerlieden van eenvoudige kleerhangers af tot ingewikkelde als een dames-schrijfbureau, en voor de smeden van een gewone padschoffel tot draaibare schoorsteenkapen. De nieuwe cursus begon met 93 leerlingen, 48 smeden en 45 timmerlieden, terwijl aan 17 leerlingen een diploma uitgereikt werd en van de 50 nieuwe liefhebbers er 31 konden worden aangenomen. Bij de school behoort een internaat, waarin 73 van de leerlingen zijn opgenomen, die daar dus ook een christelijke opvoeding ontvangen. De school is niet slechts voor de Minahassa van betekenis, want onder de leerlingen zijn ook 28 Sangireezen, 3 jongens uit Donggala en zelfs 2 van Borneo.

Slechts gedeeltelijk worden de kosten door subsidie gedekt. Het Ned. Zend. Gen. betaalt er jaarlijks 10 à 12.000 gulden bij. Momenteel zijn er naast den Europeeschen directeur Inheemsche bazen aan werkzaam, 2 voor timmeren en smeden en 1 voor herhalings-onderwijs.

Hervormde Herdenking.

De redactie van het R. K. dagblad De Maasbode wijdt aan de kerkhervormingsherdenking te Maastricht een waardeerend woord, dat de aandacht trekken mag, nl. als volgt:

„Te Maastricht heeft de Hervormde Gemeente Zondag-avond haar derde eeuwfeest herdacht.

De godsdienst-oefening werd uitgezonden en zoo hebben wij de beide sprekers ds. A. J. de Beaufort uit Gulpen en ds. W. Bax uit Maastricht, kunnen volgen. En daar nu meer dan eens dergelijke herdenkingen ons, Katholieken, aanleiding moesten geven tot critiek, mogen wij hier wel eens constateeren, dat de viering waardig was.

Er werden geen oude wonden opengereten en er werd niet noodeloos scherp, maar met liefde gesproken. Er klonk geloof; ds. De Beaufort zei, dat het geloof in Christus, den Zoon van God, zijn Protestantisme was en dat hij zonder dit geloof geen dag langer

Protestant zou willen zijn. Christus was voor hem ook de Redder van het oogenblik. De luisterende Katholiek kon zich slechts verheugen in zulk een belijdenis en ervoer opnieuw, dat de werkelijk geloovige Protestant geen behoefte heeft aan anti-papisme“.

Kunst en Wetenschap.

O. Fabrès.

Komtin Indië.

Met de *Marnix* van de Stoomvaart Mij. „Nederland“, welk schip 20 October a. s. te Tandjong Priok verwacht wordt, arriveert de bekende Fransche caricaturist O. Fabrès.

De teekenaar heeft naam gemaakt met zijn caricaturen van tal van politieke figuren. Hij zal eenige maanden in Indië blijven.

Sport en Wedstrijden.

Voetbal.

V. I. O. S. Jubileum.

Voor den Veteranen-wedstrijd, die Zaterdag-middag op het Vios-terrein zal gehouden worden, bestaat veel belangstelling.

De Viosers zijn er in geslaagd een elftal op de been te brengen met namen, die een goeden klank hadden in onze voetbalwereld eertijds. Men luistere maar eens:

d. Dries van Bladel.
a. Van de Capelle en Georges de Voogd.
m. Zechner — E. Martens — Bong Sioehian.
v. Lont — Henk * Synja — Fisscher — De Calonne — Jan Hoen.

De Burgemeester van Mr. Cornelis (in Mr. Cornelis werd V. I. O. S. opgericht) doet den aftrap.

Vóór den wedstrijd en tijdens de rust: zakloopen voor jongens en meisjes, Vios-leden.

Aanvang: kwart voor vijf.

Zondag-namiddag: Gecostumeerde Korfbalwedstrijd.

Op beide dagen is de toegang tot het terrein vrij.

Nieuwe Speler U. M. S.

Wij vernemen, dat Zondag-morgen per s.s. *Op ten Noort* te Tandjong Priok arriveert Lee Wai Tong, de bekende „Nr. 9“ van het Nan Hwa-Elftal.

De heer Lee blijft op Java en wordt opgenomen in het U. M. S. elftal. Reeds denzelfden dag zal hij hierin medespelen tegen S. V. J. A.

Boksen.

Young Perez — MacEwen.

Parijs, 13 Oct. (Aneta): Young Perez, de Fransche Wereld-kampioen vlieg-gewicht, sloeg den Ier MacEwen, die in de 6de ronde opgaaf.

Bridge.

Int. Concours te Amsterdam.

Amsterdam, 13 Oct. (Aneta): De bridge-wedstrijd tusschen de Continental Club en de Londensche Crockford Club, is geëindigd met een Nederlandsche overwinning met 6170 punten.

Zwemmen.

„Triton“—Zwemwedstrijden.

Nieuwe Data.

Gisteren maakten wij melding van de zwem-wedstrijden in het Zwembad Tjikini, ter gelegenheid van het jaarfeest der zwemvereniging „Triton“ op Zaterdag en Zondag a. s.

Ten rechte vinden deze wedstrijden echter plaats op Zaterdag 29 en Zondag 30 October a. s.

Radio-Nieuws.

Voetbal-wedstrijd België — Holland.

De Voetbal-wedstrijd België — Holland, welke 16 dezer gespeeld wordt, zal op initiatief van de MacGillavry fabriek, worden omgeroepen van de P. L. V.-zender op een golflengte van 3186 m.

De inleiding zal plaats hebben 16 October, 930 namiddag, terwijl het omroepen van den wedstrijd om 10 u. namiddag begint.

Uit de Provincie.

Uit Bantam.

Onze reizende medewerker schrijft ons:

Aardschuiving.

Vanden G. Poelosari.

Onlangs heeft een aardschuiving plaats gehad op de helling van den G. Poelosari, tot een breedte van ongeveer een paal. Uit Mandalawangi kan men het afgeschoven gedeelte zien. Het verschijnsel komt hier veel voor.

Verhoogde Onveiligheid.

Bij Rangkasbitoeng.

Onze reizende medewerker schrijft ons:

In de omgeving van Rangkasbitoeng is de onveiligheid den laatsten tijd zeer toegenomen. Zooged als elken nacht worden diefstallen gerapporteerd. Verdubbelde activiteit wordt vereischt van de bestuurs- en de veldpolitie. Hoewel het nog niet lang geleden is, dat deze streek zoo rustig en veilig was, dat men wachthuisjes overbodig achtte, worden thans overal gardoe-huisjes gebouwd, en geregeld zijn de wakers des nachts op hun post.

Klachten over Waterleiding.

Bij R. R. van Lebak.

Onze medewerker schrijft ons:

Bij den Regentschapsraad van Lebak komen uit Rangkasbitoeng herhaaldelijk klachten binnen over het slechte water, dat door de leiding wordt geleverd. Elke dessa betaalt reeds een vastrecht van 10 M³ tegen 15 ct., terwijl elke abonné per M³ 30 ct. betaalt. In aanmerking genomen het troebele en slechte water, vinden velen dit zeer zwaar, en wenschen liever hun aansluiting verbroken te zien.

Nieuwe Ambachtsschool.

Te Tjiroeas.

Het besluit is afgekomen voor den bouw van een nieuwe ambachtsschool te Tjiroeas, terwijl de reeds bestaande dito-school te Kadikarang, in de onmiddellijke nabijheid van Tjiroeas zal worden gesloten, daar men haar te klein acht.

De bestaande school vormt smeden, die echter geen arbeidsveld kunnen vinden en veelal als sado-koetsier of toekang-soto den strijd om het bestaan aanvaarden. Dit kan de afdeeling technisch onderwijs van het Departement van O. en E. niet onbekend zijn, evenmin als het feit, dat er verloop van het aantal leerlingen plaatsheeft en dit van acht-en-veertig tot ruim dertig is teruggelopen, waarvan een groot gedeelte de school volgt, omdat op de ouders door bestuurs ambtenaren eenigen invloed is uitgeoefend.

Ook te Serang vindt men een ambachtsschool, hier wordt les in houtbewerking gegeven. Wij weten, dat gepoogd is de school van Kadikarang naar Serang over te brengen, waar ruimte genoeg aanwezig is en welke plaats meer het middelpunt der

bevolking vormt, terwijl bovendien het Bestuur alle medewerking toezegde om voor het aantal leerlingen te zorgen.

Desondanks heeft bovengenoemde afdeeling van O. en E. haar zin weten door te drijven. Geld schijnt voor haar geen betekenis te hebben, want de bouw van een nieuwe school kost uiteraard meer dan de overbrenging daarvan naar een dichtbijgelegen plaats. Toch besloot zij tot het eerste.

En dat in deze tijden....!

Zou het hier misschien een kwestie van zelfbehoud zijn? Juist in deze tijden?

Een nader onderzoek is, dunkt ons, hier wel op zijn plaats.

Auto-botsing.

Onvoldoende Uitgeweken

Gisteren-morgen reed de Pandeglansche Credietbank-auto, een vrij behoorlijke motorbus, door onvoldoende uitwijken op tegen een vrachtauto, welke van den tegenovergestelden kant kwam. Op den smalle weg Pandeglans-Menes, gaf dit nogal stagnatie in het verkeer, daar beide wagens ieder aan een kant tegen den wegberm waren opgevlogen. Het ongeluk geschiedde dichtbij Batoebantar, zoodat de politie spoedig gewaarschuwd kon worden en ook kort daarna aanwezig was. Persoonlijke ongelukken kwamen niet voor.

De Serangsche Waterleiding-plannen.

Onvoldoende Middelen voor Uitvoering.

Wij hebben reeds melding gemaakt van het onderzoek, door den Regent van Serang ingesteld naar het aantal gegadigden voor aansluiting bij de Serangsche waterleiding, die daartoe zou worden uitgebreid. Dit aantal viel mee. Het bedroeg over de veertig inwoners, niettegenstaande de prijs 35 cent bedraagt.

Bij nadere informaties bleek ons, dat er voorloopig van die aansluitingen niets kan komen, door gebrek aan de noodige contanten. Men volgt nu den ouden weg, namelijk het plaatsen van hydranten in sommige stads-gedeelten, waarvan Kaoedjon aan de beurt is.

De Rangkasche Soos.

Verbouw in Eigen Beheer.

Op de laatstleden gehouden leden-vergadering van de sociëteit „Phoenix“ te Rangkasbitoeng is besloten, om den verbouw van de soos in eigen beheer te doen uitvoeren. De kosten worden daardoor slechts geraamd op f4000. De voorzijde van het gebouw zal niet worden vernieuwd, alleen zal dit het geval zijn met de tooneelzaal, welke een weinig verplaatst zal worden om meer ruimte te krijgen voor de tennisbaan.

Principieel werd besloten over te gaan tot den aankoop van een geluid-stoestel, zoodat Rangkas binnenkort zeer waarschijnlijk een „talkie“ rijk zal zijn.

Uit Cheribon.

Onze Cheribonsche Correspondent schrijft:

Zwembassin Tjigoe-
goer Gesloten.

Een groot aantal visschen, welke in dit bassin verblijf hielden, is gestorven. In verband hiermede is deze gelegenheid voor het publiek gesloten, wyl het water hierdoor verontreinigd werd.

Bestuurdersbond.

De Cheribonsche Bestuurdersbond heeft een vergadering gehouden, welke werd bijgewoond door afgevaardigden van het N. I. O. G., den Postbond, den Spoorbond, de Bempeg en de Vereeniging van locale-ambtenaren.

Er werd in verband met eenige mutaties een nieuw bestuur gekozen, waarin thans zitting hebben de heeren J. de Koning, Voorzitter — J. H. Langenberg, secretaris, en Th. W. van Deursen, penningmeester.

Van den Suikerbond werd een uitnodiging ontvangen tot bijwoning eener vergadering, welke met genoegen werd aanvaard, omdat men hierin een streven ziet van samenwerking tusschen particulieren en ambtenaren tegen een verdere positie-vermindering, hetgeen door het bestuur van den Suikerbond tijdens de vergadering werd bevestigd.

Van eenige winkeliers wordt thans een korting van tien procent verkregen op de rekeningen van leden van aangesloten verenigingen. Getracht zal worden, met een of meerdere der plaatselijk doctoren tot een soortgelijke regeling te komen.

De overige besprekingen waren van internen aard.

I. E. V. Afdeeling Cheribon.

De afdeeling Cheribon hield een leden-vergadering onder voorzitterschap van den heer H. W. A. Waleson, waarvoor goede belangstelling bestond. Overeenkomstig het advies van het hoofdbestuur zal de P. E. B. worden gesteund voor de vacature in den Gemeenteraad. Aan een dergelijk verzoek van de I. K. P. kan hierdoor helaas niet worden voldaan.

De actie van de afdeelingen Mr. Cornelis en Batavia inzake verdere vermindering van de positie van den Indo werd besproken. De vergadering was van meening, dat de actie van het H. B. had moeten uitgaan, wyl dit meer contact heeft met vakverenigingen, die goeddeels uit Indo-Europeanen bestaan.

Na eenige besprekingen werd de heer Piepenbos bij acclamatie benoemd tot candidaat voor den Gemeenteraad.

Uit Bandoeng.

Het Chineesche Werkloozen-Vraagstuk.

Steun van Kapitalisten

Onzen correspondent te Bandoeng werd door het Chineesche Werkloozensfonds „Tioan Hoa“ aldaar gegevens verstrekt over den omvang van de werkloosheid onder de Chinezen. De grootste moeilijkheid waarmee het comité heeft te maken is het feit, dat de meeste Chinezen liever in stilte lijden dan steun te zoeken. Eerst in het alleruiterste geval gaan zij daartoe over. Daarom kan men op verre na nog niet zeggen, hoe vele werklozen er precies zijn te Bandoeng. Het tot nog toe genoteerde aantal loopt op de 300.

Gebleken is echter, dat sedert de laatste maanden het aantal werklozen niet toeneemt. Het aantal blijft ongeveer constant. Soms vinden eenige werklozen arbeid, doch ook het aantal ontslagen werd geringer. De steun door het Comité verstrekt, gaat om f 30 p. m. en hangt af van de grootte van het gezin, de vroeger bekleede maatschappelijke positie, etc.

Groote steun wordt ondervonden van zijde der Chineesche kapitalisten. Daarom kon het Comité denken aan de uitvoering van het plan, om te Bandoeng op te richten een Commissie en Agentuurkantoor. Dit kunnen werklozen aan arbeid worden geholpen en de opbrengst van de zaak het Comité financieel kunnen steunen.

Ook bestaat het plan om een sereh fabriek in de buurt van Tjitjalengka aan te koop met hetzelfde doel.

Arrestatie van Hout-dieven.

Twee en Twintig Mensen
Geknipt.

Onze correspondent te Bandoeng meldt, dat in de dessa Goenoeng Leutik nabij Tjipinang was men, eenigen tijd terug, overgegaan tot den aanplant van een stuk terrein met mindi-hout, hetgeen gebezigd wordt als timmerhout. Hout dieven hebben onlangs hun oogen daarop gevestigd en in het begin van deze week werd ontdekt, dat niet minder dan 50 boomen waren omgekapt.

Een ingesteld onderzoek bracht aan het licht, dat de daders afkomstig waren van een naburige dessa. Hier werd ook het hout aangetroffen. Een gedeelte ervan was reeds verwerkt tot timmerhout, terwijl de rest op den buit werd in beslag genomen en twee en twintig personen, schuldig aan den diefstal, werden gearresteerd.

Twee Gevallen van Aanranding.

Inbraak te Tjimahi.

In de dessa Tjimerong, nabij Tjimahi, zoo meldt onze correspondent te Bandoeng, werd l.l. Dinsdag de Inlander Moehi, toen hij omstreeks middernacht naar buiten wilde, eensklaps aangevallen door 9 personen, die van plan waren zijn woning binnen te dringen en gestoord werden door het naar buiten komen van den huiseigenaar. Deze verweerde zich uit alle macht. Het lawaai deed de bureu te hulp snellen, waarna de aanvallers het hazenpad kozen, niet echter dan nadat zij drie personen gewond hadden. De meegenomen buit bestond uit een bedrag van f 8 en lijfgoederen ter waarde van f 8.

Overval op Demmo chauffeur.

Woensdag-avond jl., tegen half 8, toen de Demmo bestuurder Van Hazen in zijn rijtuigje *Good Luck*, bij Tjimindi, tusschen Bandoeng en Tjimahi reed, kwam er naast zijn voertuig een met gedoopte lichten rijdende auto. Uit dezen wagen stapten twee Inlanders.

Van Hazen, denkende dat men zijn rijtuig wilde huren, stopte, waarop de twee personen hem aanvielen. Een hunner dreigde hem met een mes te zullen doorsteken, terwijl de andere hem een klap op zijn hoofd toediende, hem toevoegende, dat hij zich stil moest houden. Hierna werd de Demmo bestuurder beroofd van al zijn geld, een bedrag van f 8,25, waarna de aanranders in de auto, een Chevrolet, weder wegreden.

Het geval werd aangegeven bij de politie, die nog bezig is met het onderzoek.

Propaganda voor de Demmo's.

Door de Jeugd.

Sedert de laatste dagen verheugen de talrijke Demmo's, Amko's en andere kleine motorvoertuigen zich in een voortdurende belangstelling van de Bandoengsche jeugd. Dit houdt verband met een prijsvraag, door deze maatschappijen uitgeschreven. Het doel hiervan is: propaganda van het Demmo-voertuig. Er zijn prijzen beschikbaar gesteld

voor diegenen, die de meeste namen dezer wagentjes (met vermelding van de nummers ten behoeve van de controle) weten te achterhalen. Vooral in de middag-uren staan de hoeken der hoofdstraten thans vol van kinderen, die zich met ijver toeleggen op deze nieuwe sport.

Administratie-Kantoor „West-Java“.

Voor Controle op Regentschappen en Kleine Gemeenten.

Te Bandoeng is opgericht „Het Kantoor voor Administratie-controle en advies West-Java“, van de firma B. Sleebom en Co.

Het kantoor belast zich met het inrichten en bijhouden van administraties in het algemeen, doch in het bijzonder met controle op de administraties der Regentschappen en die van kleine Gemeenten.

De bedoeling is, aan het College van Gemeentemedeelers of aan het Dagelijks Bestuur van kleine Gemeenten, op administratief gebied dien steun te verlenen, welke noodig is voor een doeltreffende administratie en een krachtig preventief middel tegen het plegen van onregelmatigheden.

De heer Sleebom is werkzaam geweest als controleur van Gemeente-financiën en referendaris-afdeelhooft op de Gemeentesecretarie van Bandoeng, terwijl hij bovendien lid-accountant der Koninklijke Vereeniging van Gemeente-Accountants in Nederland is.

Necrologie.

J. Bianchi.

A neta seint uit Bandoeng, dat de oud-administrateur uit de Sulker, de heer J. Bianchi, aldaar op zestig-jarigen leeftijd is overleden.

Uit Tjiamis.

Onze reizende medewerker schrijft ons: Verduistering door Dessa-hoofd.

Van Grondbelasting-gelden.

De koewoe van dessa Loemboenghilir, district Kawali, Tjiamis, heeft zich vergrepen aan binnengekomen padjag, d. z. grondbelas-

ting-gelden, tot een bedrag van f 450.— Tot voor kort was hij hoofd van drie dessa's; sinds eenigen tijd is echter zijn tegenwoordige dessa zelfstandig geworden, terwijl de beide andere dessa's onder een anderen loerah kwamen te staan. Hierdoor verminderden zijn inkomsten. Toch rekende men hem eenigen tijd geleden nog onder de zeer goede sawah- en balong-eigenaren. Deze verduistering heeft dan ook veel opzien gebaard, ook al omdat de loerah betrekkelijk vermogende familie heeft, die echter het tekort niet heeft willen aanzuiveren.

Uit Tasikmalaja.

Onze reizende medewerker schrijft ons: Dobbende Tjamat.

Met Ondergeschikten.

Een onderdistrict ten Zuiden van Tasikmalaja heeft een tjamat, die een slecht voorbeeld is voor zijn ondergeschikten, daar hij een groot dobbelaar is. Dag en nacht speelt de tjamat. Hij vergeet plicht en rang en stand. En met hem speelt het personeel van zijn kantoor. Zoover is het al gekomen, dat onlangs de echtgenoot van den schrijver op het kantoor van den tjamat verscheen en heftig protesteerde tegen dit gedobbel, waardoor haar echtgenoot het geld verspeelde, dat zij zoo noodig hadden.

Ook de gueroe-dessa is aangestoken. Onlangs moest hij inderhaast links en rechts geld leenen, ten einde hiermede de verdubbelde schoolgelden te kunnen aanzuiveren.

Zelfs onder de dobbelaars staat de tjamat ongunstig bekend. Het is n.l. gewoonte dat de winnaar van zijn winst een gedeelte afstaat aan den verliezer, doch hier houdt de tjamat zich niet aan.

Een van zijn speelgenooten werd hierover zoo woedend, dat hij besloot den tjamat eens te brandmerken. Hij nam een stapel speelkaartjes, scheurde deze in stukjes en maakte zoo van de woning van den tjamat tot aan zijn eigen huis een paadje van verscheurde, doch duidelijk herkenbare speelkaarten, daarmee de woning van den tjamat signaleerend als een speelhol.

Onwettige Grond-ontginning.

Honderden Personen Veroordeeld.

Onze reizende medewerker schrijft ons: Door het Landgerecht te Tjibalong, ten Zuiden van Tasikmalaja, zijn honderden personen, allen afkomstig uit het district Tjikatomas, veroordeeld wegens het onwettig ontginnen van gronden.

De veroordeelden verklaren echter, dat de loerah hier schuld treft. Reeds gedurende de laatste vier à vijf jaren zijn herhaaldelijk verzoekschriften van de bevolking binnengekomen, inhoudende, grond te mogen ontginnen. De loerah heeft deze verzoeken echter eenvoudig genegeerd met het gevolg, dat de bevolking ten slotte dan maar zonder de „tjap singgah“ besloot te beginnen. Men onderzoekt deze zaak.

Uit Garoet.

Onze reizende medewerker schrijft ons: Oplichters-praktijken.

Nieuwste Truc.

In kampong Kaoem Garoet gaf een zekere N. A. zich uit als agent van een bekenden Arabischen woekeraar; door zijn tussenkomst kon men geld leenen. Regel was: f 100 leenen, accept teekenen voor f 150, te betalen in 10 maanden.

N. A. mocht zich verheugen in grooten toeloop, zelfs uit Tarogong en Tjiparaj, daar men de voorwaarden zeer voordelig (!) achtte. De agent N. A. trad dus als tussenpersoon op, stond ieder te woord en beloofde ieder wat hij noodig had. Hij moest echter f 150 vooruit hebben voor zegelkosten. Soms moest hij zelfs meer hebben. Had b. v. iemand dringend behoefte aan geld, dan was hij genegen persoonlijk met den Arabier te onderhandelen. Doch hiervoor waren reis- en verblijfskosten noodig. Zoo wist hij hadji Achmad uit Tjidjambe een bedrag van f 75.— afhandig te maken. Daarna bleek, dat hij den Arabischen woekeraar geheel vreemd was. Ook bleek, dat hij voor oplichting al eens was veroordeeld. N. A. is gearresteerd.

ADVERTENTIE

„AMBASSADOR BILL“.

(DE VROOLIJKE GEZANT)

met **WILL ROGERS**

is een ongekend succes. U kunt het gelooven of niet, doch hij wist een revolutie den kop in te drukken door een reeks. . . . lachsalvo's

Vanaf a. s. ZONDAG in KRAMAT THEATER.

15239

Huishoud-Week

VAN VRIJDAG 14 TOT 22 OCTOBER
PRIJZEN DIE INSLAAN

BEDDEGOED

Bedlakens, 1 pers. zwaar graslinnen	3.40
Bedlakens, 2 pers. zwaar graslinnen	4.95
Kussensloopen effen, sterke katoen	64c
Kussensloopen ajour en geb. bloem	78c
Rolsloopen effen, sterke katoen	64c
Rolsloopen ajour en geb. bloem	78c
Molton deken gestreept 125x185	1.90
Fantasie deken versch. kleuren 200x150	3.60
Kinderdeken met dier-figuren	1.50

Huishouddoeken

20 verschillende soorten, prima kwaliteiten, p. doz.

2.45

Baddoeken

Een voordelige partij in alle kwaliteiten en maten, vanaf . . .

58c

Tafelgoed

Tafellakens, reclame prijs, afm. 140x100	1.19
idem afm. 180x150	2.19
idem afm. 210x150	2.95
Tafellakens, prima satijn damast 150x137	2.40
idem 170x160	2.95
idem 250x160	4.20
Servetten 60x60 vanaf	42c
Ontbijtlakens, wit met gekleurde ruit afmeting 120x120	1.50
afmeting 140x140	1.80
Ontbijtstellen, met 6 vingerdoekjes, diverse kleuren, afm. 150x120	3.90
idem, afm. 160x130	4.90
Tafelkleedjes, nieuwe dessins, waschecht	78c

COUPON

AANBIEDING

10 1/2 el zwaar graslinnen voldoende voor 3 lakens

8.50

Stukgoederen

Graslinnen, zware kwaliteit breed 150 c.m.	74c
idem breed 180 c.m.	84c
idem breed 200 c.m.	94c
idem breed 250 c.m.	1.24
Tafelgoed, prima damast, breed 160 c.m.	1.24
Klamboetulle, dubbel geweven, breed 250 c.m.	89c
Wit katoen, zeer sterk per blok van 10 el	2.90
Tetrafstof, zeer fijne kwal breed 75 c.m.	52c
Handdoeken goed breed 80 c.m. per el	38c
Flanel, reclame prijs breed 70 c.m. per el	38c
Reformstof, reclame prijs, breed 74 c.m. p el	38c

BON

Bij inlevering van deze BON ontvangt men gedurende deze aanbieding, bij een minimum aankoop van f 5.— een mooi tafelkleed cadeau

15214

Waarde f 1.75

15214

CULTUUR MAATSCHAPPIJ „BOENGA MELOER“.

JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS op Vrijdag 28 October 1932, des voormiddags ten 11 ure ten kantore van ondergeteekenden.

AGENDA.

- 1e. Verslag over het 38e. boekjaar.
- 2e. Goedkeuring van de Balansen en de Winst- en Verliesrekening per 30 Juni 1932 en vaststelling van het Dividend over 1931/32.

De Balansen en de Winst- en Verliesrekening liggen vanaf heden ter inzage van Aandeelhouders ten kantore van ondergeteekenden.

WELLENSTEIN KRAUSE & Co.
Directeuren.
Batavia, 14 October 1932. 15219

JENNE & Co.

Tel. Welt. 26, 2000 en 1228

Fetheringe in lucullus, curry en tom. sauce p. blik f 0.75

MOSSELEN IN GELEI p. ons „ 0.35

Garnalen in gele „ 1/2 fl. „ 0.85

FISHBALLS „ bl. „ 0.80

Voor den Zaterdag:

Roasted ham - gel. lever - leverkaas-Versche braadworstjes

Gebakken zeevisch - gebakken panharing.

Voorts: Diverse Luxebroodjes - krentenbollen.

Onze fijne reclametaarten.

JENNE'S ICECREAMS - iets speciaals - iets fijns!

15228

HET GEVAAR VAN VOET-ECZEEM

Tinea Trichophyton, de bacil, die de oorzaak is van voet-eczeem (z.g. „koetoe aer“), huist in alle badkamers. Het middel, dat hierop doodelijk werkt en daardoor voet-eczeem voorkomt en geneest, is

ABSORBINE JR

Verkrijgbaar in apotheken en drogistertijen, ad f 1.75 per fl.

Fabrikanten W. F. Young Inc. Springfield, Mass. U. S. A.

15.91

BONEFAAS

NOORDWIJK 42

WELTEVREDEN.

TE KOOP
TUDOR SEDAN
KEURIGE WAGEN fl. 750.-

PARAPATTAN (GAMBIR) 62.
Tel. Wit. 2973.

VENDUBELANG
Petjenongan 33, Tel. Wl. 30.

HEDEN KIJKAVOND
en
MORGEN VENDUTIE
ten huize van den WelEdG. Heer
A. WAJONG,
Postweg Noord Binnen No. 8.
van een goed onderhouden in-
boedel, w.o.: Modern zetje, boeken-
kasten, schrijfbureau, klok, 1—2 pers.
bedikanten, hang-, leg-, steen- en
spiegelkasten, eetkamer, stoelen,
schrijfmachine, Singer naaima-
chine, Serkine-glasformis, ser-
vies, glaswerk, keukengoed, enz.
Een partij Radio-Onderdelen en
Brandblusch-Apparaat. 15232
Venduhouder **ED. FRANZEN**

John Pryce & Co.
VENDUTIE
op
Zaterdag 15 October 1932
in de
KRUIDENIERSWINKEL
Menteng 7.
Diverse wijnen, provisiën,
VLEESCHSNIJMACHINE,
rijwielen, Toko-Moubi air,
enz., enz.
Te bezichtigen voor aan-
vang vendutie. 15217

VENDUTIE
op
Maandag 17 October 1932
KIJKAVOND:
Zondag van 5—8 uur
ten huize v.d. WelEdG. Heer
W. L. SINNING,
Probedingweg 5.
Specificatie volgt. 15201

Maaglijders
Het Maagpoeder van **Apotheker**
Boon heeft gedurende meer dan
dertig jaar duizenden maaglijdes
gezezen van maag- en maagkramp,
zuur, hartwater en slechte spijs-
vertering.
Verkrijgbaar in alle apotheken,
droogstuwinkels en ook te fl. 1.50 per
grote blikken doos. Gen. Agent-
schap: **Willem Italia Soerabaia**
15209

Bureau voor Partic. Eur. Gedipl.
Zieken- en Kraan-Vrouw-
Verpleegsters.
Tanah Abang West 42.
Telefoon 2426 Wel.
Tarieven f 7.50, f 10.—
en f 12.50 per dag.
DIRECTRICE.
9a Vr. **A. W. KORTLAND.**

TUSCHINSKI ERKENT,
MAX TAK BEAAMT,
RENE CLAIR AARZELT NIET TE ZEGGEN,
DAT
MADCHEN IN UNIFORM
DE MOOISTE EN BESTE FILM IS DIE ZIJ SINDS JAREN GEZIEN HEBBEN.
17 OCTOBER IN DECA-PARK.

u kunt ons missen
maar ons klimaat niet!
oud. tijtere, tel. 5 pengalengan — prijzen vanaf f 3.00 15206

CARLTON CLUB
ZATERDAG, 15 OCTOBER
Wedstrijd in het dirigeeren
Uitsluitend voor leden
Fraaie prijzen worden uitgelooft.
HET BESTUUR.
15237

LOSSE NUMMERS
van „Het Nieuws”
zijn thans ook verkrijgbaar bij
N. I. P. A. Laan Raden Saleh 6

—HOTEL „BINNENKOF”—
KRAMAT 19 BATAVIA-C.
ZATERDAG 15 OCTOBER
Opening van ons **GERESTAUREERDE TERRAS**
en **UITGEBREIDE BILJARTZAAL**
7 uur n.m.
BILJART-DEMONSTRATIE
door de Heeren **BEUK en KOK.**
Belangstellenden zijn welkom!!!
fl. 1.50 fl. 1.50

RECLAME-MENU:
Oeufs à la Russe
Potage crème d'Asperges
Suprême de Boeuf
Primeurs de légumes
Pommes Châteaux
Chapon de Brèda
Compôte mûlle
Coupe Pêche Melba
Fruits
Café
15234

Pres-O-Lite
AUTO - BATTERIJEN
Vraagt de belangrijk
verlaagde prijzen bij:
Fuchs en Rens
Tanah-Abang West No. 14
Tel. 476 en 477 Weltevreden.
14794
B. N. I.
Brandwaarborg Maatschappij
„Nederl. Indië”
BRAND
ASSURANTIES
Onder dezelfde Directie als
de **NILLMIJ**
Tel. Wl. 1443 - Noordwijk 34

HOTEL des INDES
Heden (Vrijdag)
SOIRÉE-DANSANTE
i/d balzaal
Zondag a.s.
GRAND-DINER-DANSANT
i/d eetzaal
Service à la Carte. 15227
Nieuwe veerende dansvloer
Beleefd verzoek tijdig Uw tafel te reserveren.

HOTEL DER NEDERLANDEN
ZATERDAGAVOND A.S.
TERRAS-CONCERT
NA AFLOOP
SOIRÉE
15238
DANSANTE
RESTAURANT A LA CARTE

Zwembad „TJIKINI”
Voor October halve maandkaarten
verkrijgbaar. 15215

ZONDAG'S MATINÉE DANSANTE
Zaterdag 29 en Zondag 30 October a.s.
GROOTE ZWEMFEESTEN

Buitenlandsche Telegrammen en Beschouwingen.

Conflict China en Japan.

Het Rapport-Lytton.

De punten van Japan's Kantteekeningen.
Tokio, 12 Oct. (Aneta-Iwaki): Het ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft de voorloopige kantteekeningen op het Lytton-rapport geformuleerd. De leiders van de ministeries van Oorlog, Marine en Buit. Zaken vergaderen heden om het ontwerp te bespreken, dat naar verluidt 40 pagina's beslaat en zal wijzen op de volgende punten:

- 1o. de wanorde in China;
- 2o. Japan's actie in Mandsjoerije geschiedde uit zelfverdediging;
- 3o. Mandsjoe Koeo is ontstaan op grond van den vrijen wil van het Mandsjoerische volk;
- 4o. Japan's speciale positie in Mandsjoerije;
- 5o. de erkenning van Mandsjoe Koeo vormt de eenige oplossing van het conflict en is een waarborg voor den vrede in het Verre Oosten.

Publicatie door China uitgesteld.

Nanking, 12 Oct. (Aneta-Nanking-Radio): De publicatie van den volledige tekst van het Lytton-rapport is wederom uitgesteld tot morgen. In tegenstelling met de algemeene verwachting heeft de Centrale Politieke Raad het rapport en de di-verse voorstellen in zijn vergadering van heden niet besproken, doch zij worden nog druk bestudeerd door de commissie voor buitenlandse aangelegenheden. De bepaling van het standpunt der nationale regering zal nog wel eenigen tijd in beslag nemen.

De Centrale Politieke Raad heeft heden-morgen wel het verlov van den president van den Executieven Yuan Wang Ching-wei, die aan diabetes lijdt, met drie maanden verlengd.

Heksenketel in Mandsjoerije.

Ernstige botsing met bandieten.

Moekden, 12 Oct. (Aneta-Moekden-Radio): Tien soldaten van het Nakayama-detachement werden gedood en 20 gewond bij een aanval op een bandietenbende onder commando van Chang Tien-chiu te Fular-chi. De leiders van den Chineeschen Ooster Spoorweg brengen hulde aan de Japanners voor het feit, dat zij uit voorzichtigheid den trein, waarmede de bandieten vluchtten langs den Oostelijken spoorwegsector, niet gebombardeerd hebben.

Telegraaf Harbin-Tsitsihar hersteld.

Harbin, 12 Oct. (Aneta-Nanking-Radio): De telegrafische gemeenschap tusschen Harbin en Tsitsihar is hersteld, doch het trein-verkeer ten Westen van Tientsan is nog gestremd, in verband met de concentratie van groote groepen vrijwilligers in de buurt van Andachen.

De vrijwilligers zetten hun opmarsch naar het Westen voort en hebben Chalantun bereikt, waar zij verwachten hun posities in het dicht-begroeide en heuvelachtige terrein gemakkelijk te kunnen verdedigen.

Toestand Jeholsche Grens betrekkelijk rustig.

Shanghai, 12 Oct. (Aneta-Nanking-Radio): De situatie aan de Jeholsche grens blijft betrekkelijk rustig. De meeste Japanse troepen zijn geconcentreerd te Hsien. Slechts 200 Japansche soldaten bevinden zich te Chaoyang, waar zij de orde bewaren door middel van pantser-auto's. In de omgeving van Chaoyang liggen verschillende vrijwilligersgroepen, gereed om elk oogenblik in verzet te komen.

Bandieten-aanval bij Hailan afgeslagen.

Moekden, 12 Oct. (Aneta-Moekden-Radio): Op 11 dezer in de ochtend-uren heeft een Japansch detachement 3000 bandieten in de buurt van Hailan afgeslagen. Van de bandieten werden er 500 gedood, terwijl de Japansche verliezen bedroegen 8 doden en 1 gewonde en de Mandsjoe Koeo-sche 9 doden.

Het Kwangtung-leger is in samenwerking met de Koreaansche troepen gisteren een strafexpeditie begonnen tegen 25.000 vrijwilligers en de bandieten der Groote Zwaarden Vereeniging, die het Oostelijke gedeelte der provincie Moekden onveilig maken. De Japansche cavalerie sloeg nabij Hailung 500 bandieten terug, met achterlating van 46 doden, terwijl aan Japansche zijde 1 doode te betreuren was. De cavalerie-troepen van Hoshi bezetten Huinan en versloegen 1000 bandieten, van wie er 120 gedood werden. De Japansche verliezen bedroegen 1 doode en 4 gewonden. Het regiment infanterie van Hitomi versloeg 600 bandieten nabij Chaoyangchin, met achterlating van 33 doden. Hierbij werden 6 Japanners gewond.

Ultimatum Gen. Moeto Verworpen.

Oorlog op groote schaal aangevangen.

Nanking, 13 Oct. (Nanking-radio): Een oorlog op groote schaal is in Mandsjoerije aangevangen, naar aanleiding van de verwerping door generaal Tang Tsjoë Woe van het ultimatum van den Japanschen generaal Moeto, die de ontbinding eischte van de voorloopige Chineesche regering voor de provincie Liaoning.

Op verscheidene punten langs de Yaloe kwamen tegelijkertijd botsingen voor tusschen de vrijwilligers van Tang en de troepen van Moeto.

Een divisie van het Japansche Kwangtung-leger en een gemengd regiment uit Korea zijn ter versterking ontboden; langs den spoorweg Shenyang-Hailun worden me. spoed wapens en ammunitie opgevoerd.

Generaal Tang heeft zijn troepen, ruim 100.000 man sterk, langs den Oostelijken oever van de Yaloe geconcentreerd en is vastbesloten, daar tegen de Japanners stand te houden.

De Nieuwe Republiek.

Eerste diplomatieke missie naar Japan.

Changchun, 12 Oct. (Aneta-Iwaki): Mandsjoe Koeo's eerste diplomatieke missie naar Japan onder leiding van Hsieh Chieh-shih, minister van Buitenlandsche Zaken, en bestaande uit 18 personen, is heden-morgen met den trein naar Tokio vertrokken, op hartelijke wijze uitgeleide gedaan op het station te Changchun door een groote menigte, inclusief de premier Cheng Hsiao-hsu, de voorzitter van den Senaat Chang Ching-hui en vele andere leidende regeringspersonen.

De missie arriveert Maandag te Tokio, waarna Hsieh Chieh-shih in audiëntie zal ontvangen worden door den Keizer, wien hij een boodschap zal overhandigen van den Mandsjoe Koeoschen president Pu Yi, om diens dank over te brengen voor de erkenning van Mandsjoe Koeo door Japan. Later zal de minister een bezoek brengen aan den premier Saito, den minister van Buitenlandsche Zaken graaf Uchida, den minister van Oorlog Araki en luit. generaal Honjo, terwijl hij met verschillende andere regerings- en particuliere leiders besprekingen zal voeren over den toestand in Mandsjoerije.

Daarnaast zal, naar men verwacht, Chieh Hsieh-shih regelingen treffen voor de opening van formeele onderhandelingen over Japansch-Mandsjoe Koeosche handelsverdragen en afschaffing der extraterritoriale rechten. Tevens zal Chieh Hsieh-shih met graaf Uchida van gedachten wisselen over het sluiten van een Russisch-Mandsjoe Koeosch non-agressie-verdrag, omdat Rusland op het oogenblik tegen zulk een verdrag is, tenzij het beschouwd moet worden als een voorlooper voor een Russisch-Japansch non-agressie-verdrag. Men acht het waarschijnlijk, dat Chieh den Japanschen minister zal wijzen op de wenschelijkheid van zulke non-agressie-verdragen tusschen Japan, Mandsjoe Koeo en Sovjet-Rusland ter bevordering en consolideering van den vrede in het Verre Oosten.

China.

Spoorweg Shakhiaohwang-Taiangfu.

Door China overgenomen.

Shanghai, 12 Oct. (Aneta-Havas): Tseng Chung-ming, vice-minister van de Spoorwegen, verklaarde, dat de spoorweg van Shakhiaohwang naar Taiangfu, welke momenteel geëxploiteerd wordt door een Fransche maatschappij, op 15 October zal worden overgenomen. De ontvangsten van dezen spoorweg zullen de garantie vormen voor een leening van 60.000.000 zilverdollar voor den bouw van een spoorlijn van Tatung naar Tungkwan, dwars door de provincie Shansi van het Noorden naar het Zuiden.

De Burger Oorlog.

Tot het bittere einde uitgevochten.

Peiping, 12 Oct. (Aneta-Iwaki): Generaal Han Fu-chu, voorzitter der provinciale regering van Shantung, heeft medegedeeld den strijd tegen generaal Liu Chen-nien tot het bittere einde te zullen uitvechten.

Pers-aanval op de Regeering.

Nanking, 12 Oct. (Aneta-Iwaki): Nu de regeringspogingen om bemiddelend op te treden in den strijd tusschen de Shantongsche generaals niets uitwerken, begint de Chinesche pers af te geven op het gebrek aan gezag van de regeering, niet alleen ten aanzien van Shantung maar ook in Canon, Szechuan, Tibet en andere deelen van China.

Order van Tsjiang Kai Sjek.

Shanghai, 13 Oct. (Sin Kuo Min): Tsjiang Kai Sjek heeft aan de generaals Han en Lioe, die elkander in de provincie Sjantoeng bestrijden, gelast, de vijandelijkheden te staken en tot het voeren van onderhandelingen over te gaan.

De Nationale Crisis.

Verklaring van Wang Ching Wei.

Shanghai, 12 Oct. (Aneta-Havas): Wang Ching-wei, die zich in een particuliere kliniek hier ter stede bevindt, heeft verklaard dat de overheersching der provincies door de militairen het voornaamste obstakel is voor een oplossing der nationale crisis. Deze situatie maakt het der regeering onmogelijk zich te verzetten tegen buitenlandse agressie en te arbeiden voor de nationale eenheid. Wang Ching-wei verdeelde de militaristen in twee groepen, ten eerste de feudale egoïstische militaire leiders, tegen wie het noodzakelijk is de publieke opinie op te zetten, en een tweede de „verlichte" oorlogsheeren, die hun overtuiging ingang trachten te doen vinden door middel van geweld. Deze laatsten moeten hun legermachten ter beschikking stellen van de Kuomintang ten behoeve van den heropbouw van China.

Bovenstaande verklaring schijnt een poging te zijn van Wang om zich te verzoenen met generaal Chiang Kai-shek.

Toestand Wang Tsjing Wei.

Moet naar Europa.

Shanghai, 13 Oct. (Sin Kuo Min): De geneesheeren hebben Wang Tsjing Wei aangeraden, om in Frankrijk of Zwitserland een rustkuur van langere tijd door te maken; hij vertrekt misschien over veertien dagen naar het buitenland.

Duitschland.

Von Papen in Beleren.

Rede van den Rijkskanselier.

München, 12 Oct. (Aneta-Trans-Ocean): Naar wij reeds meldden heeft Rijkskanselier Von Papen Woensdag-middag in een toespraak tot de Beiersche industrieelen een hartstoechtelijk beroep gedaan op de bevolking om de regeering en haar politiek ten volle te steunen. De rede welke door alle Deutsche radio-stations is omgeroepen, vormde de climax van des Rijkskanseliers bezoek aan de Beiersche hoofdstad, waaraan groote politieke betekenis wordt gehecht.

De Rijkskanselier begon met te verwijzen naar de Rijks-campagne voor internationale gelijkheid en rechtvaardigheid, welke hij beschreef als de basis voor een economisch herstel, omdat niemand kapitaal zal investeren in een land, dat hulpeloos terneer ligt te midden van zwaarbewapende burenen. „Maar laat men zich niet vergissen!" riep Von Papen uit. „Wanneer wij pleiten voor ontwapening en gelijkheid, worden wij slechts gedreven door het denkbeeld van een hereenigde familie van naties, waarin Duitschland de hem rechtens toevallende plaats inneemt, en geen anderen status dan die der andere naties".

De critiek op het Welvaarts-program.

Voortgaande behandelde de Rijkskanselier de critiek, welke geleverd is op het onlangs door de regeering afgekondigde welvaarts-program en het daaraan verbonden quotastelsel voor landbouw-producten. Hij wees er met nadruk op, dat het hoofd-principe van het welvaarts-program was het herstel van het algemeen vertrouwen, als tegen-gif tegen het pessimisme, dat alle initiatief verlamt. Hij verklaarde, dat de psychologische uitwerking van het program reeds duidelijk te onderkennen is, zelfs ondanks het feit, dat de Nationaal-Socialistische leider Hitler het program veroordeeld had.

Vervolgens herhaalde Von Papen, dat de regeering niet voornemens is Duitschland naar een economische isolatie te manoeuvreren en zich volkomen bewust is van de banden tusschen het Deutsche Rijk en de wereld-markten. Doch zelfs met dit voor oogen heeft de regeering het een eerste plicht geacht 's lands sleutel-industrie, de landbouw, te beschermen door de invoering van een quota-stelsel. Hij sprak de hoop op succes uit van de aanstaande economische wereldconferentie, welke kan bijdragen tot eene verlaging der handels-muren en industrieel protectionisme, waardoor de koopkracht van Duitschland en andere landen automatisch vergroot zal worden.

Herhaaldelijk moest de Rijkskanselier zijn rede afbreken in verband met een stormachtig handgeklap.

De Politieke Problemen.

Daarna ging hij over tot de politieke problemen, waarbij hij met nadruk wees op de noodzakelijkheid van bepaalde constitutioneele hervormingen, als basis voor een gezaghebbend en krachtig centraal bewind, onafhankelijk staande van geïnvesteerde belangen, partijen of partijtrucs. Hij voegde hier echter aan toe, dat de regeering niet zal afwijken van de grondslagen eener republikeinsche grondwet en bovendien deze taak zal vervullen in nauwe samenwerking met de Deutsche staten. Hij kondigde aan, dat een wets-ontwerp, omvattende de voorgenomen constitutioneele hervormingen bij den nieuwen Rijksdag zal worden ingediend

en hij verklaarde te hopen, dat het nieuwe college zijn groote verantwoordelijkheid niet uit het oog zou verliezen. In dit verband wijdde de spreker wederom uit over het dualisme van het bestuurs-apparaat in Pruisen en in het Rijk en hij deelde mede, dat een der voornaamste bedoelingen der constitutioneele hervormingen was dit dualisme uit den weg te ruimen.

Hulde aan Von Hindenburg.

In het laatste gedeelte van zijn rede besprak de Rijkskanselier de figuur en taak van Rijkspresident Von Hindenburg, wien hij op enthousiaste wijze hulde bracht. Hij verklaarde o.m. dat het hoofd van het Rijk er nimmer over zou droomden den eed tot handhaving der grondwet te schenden en dat de natie alle redenen had zichzelf geluk te wenschen met het feit dat een man als Von Hindenburg het roer in handen heeft. „Onze Rijkspresident vereenigt de deugden en den geest van het verleden met de kwaliteiten van een gids en leider naar een helderder toekomst. Hij is het bolwerk van het vertrouwen der natie en zal er voor zorgen dat Bismarck's nalatenschap — het idee van een heilig „empirium" — opnieuw zal opflakkeren als een baken voor de toekomstige generatie".

Daarop besprak de Rijkskanselier in het kort de Nationaal-Socialistische gezagsambities. Hij herinnerde er aan, dat op 13 Augustus Hitler de gelegenheid was geboden het gezag te deelen, doch dat deze toen weigerde omdat hij insisterde op de absolute controle van het gezags-apparaat, welk recht hij opeischte op grond van het feit, dat in den Rijksdag 230 Nazi's zitting hadden. Hitler's verzoek om een machts-monopolie is terecht door president Von Hindenburg van de hand gewezen, zoo verklaarde de Rijkskanselier, die hiernaar toevoegde, dat er geen hoop was dat ooit de kloof tusschen de Conservatieve en Nationaal-Socialistische ideeën overbrugd zou kunnen worden, — een kloof, welke niet onstaan is door de huidige regeering.

Von Papen eindigde zijn redevoering met de verklaring, dat het kabinet vast voornemens is de instructies van den president, welke gericht zijn op het herstel van 's lands economische en politieke leven, ten uitvoer te brengen.

„Laat ons vertrouwen hebben, want vertrouwen is brood en dus een eerste levensbehoefte. Wat ook de partijen mogen denken of doen, ik twijfel er geen oogenblik aan, dat de regering de massa tot zich kan trekken, en daar gaat het alleen maar om. Voorwaarts met Von Hindenburg naar een herboren Duitschland!"

De Staatsgreep van 20 Juli.

Standpunt verschillende Staten.

Leipzig, 12 Oct. (Aneta-Trans-Ocean): Enkele van Duitschland's meest bekende juristen zijn Dinsdag-middag aan het woord gekomen voor het Hooggerechtshof, toen artikel 48 van de Weimar grondwet ter sprake kwam. De vertegenwoordigers van Beieren en Baden betoogden, dat waar de Beiersche regeering geen satisfactie kon krijgen van het Rijk, zij de zaak wel moest voorleggen aan het Hof om eens en voor altijd vast te stellen niet wat conform de clausules van artikel 48 gedaan mag worden, maar wat „niet" gedaan mag worden. De Zuidelijke staten nemen het standpunt in dat de benoeming van een Rijks-commissaris in den een of anderen staat niet in overeenstemming is met de historische rechten der staten, zooals deze in de grondwet zijn vastgelegd.

Groote Publieke Belangstelling.

Leipzig, 12 Oct. (Aneta-Trans-Ocean): Ook op den derden dag van de behandeling der bekende constitutioneele affaire voor het Hooggerechtshof bleef de publieke belangstelling zeer groot. Verschillende scherpe conflicten hadden plaats, tusschen de verschillende raadsleden, vooral met den vertegenwoordiger van Beieren, die zich beklagde over den eersten Rijksverdediger, aangezien deze zich uitlatingen veroorloofd had, waarbij Beieren vrijwel als niet-bestaand werd behandeld.

De advocaat der Pruisische regeering stelde den eisch, Rijkskanselier Von Papen, generaal Von Schleicher, graaf Von Gleichen en Adolf Hitler als getuige op te roepen, teneinde haar bewering te staven, dat de gebeurtenissen op 20 Juli een uitvloeisel zijn geweest van een tevoren gesloten overeenkomst tusschen het federale kabinet en de Hitleriaansche leiders, een bewering, welke gisteren door den Rijksvertegenwoordiger heftig werd bestreden.

Daarna liepen de debatten over den omvang der bevoegdheden, welke den Rijks-president verleend worden conform artikel 48 van de Weimar-grondwet.

De president van het Hooggerechtshof stelde den raadsman der Rijksregeering vervolgens de vraag, of de regeering niet tot de conclusie was gekomen, dat de Pruisische regeering had gefaald in de uitoe-

fening van haar plicht om krachtig op te treden tegen de Communisten, naar aanleiding van het feit, dat het Pruisische kabinet verschillende Sociaal-Democratische leiders omvatte, op een oogenblik, dat onder de Socialistische zoowel als de Communistische massa's een sterke strooming heerschte om een eenheidsfront van de beide partijen te stichten.

De vertegenwoordiger der Rijksregering beantwoordde deze vraag bevestigend.

Monarchistische Bedoelingen van Kroonprins.

Nadere bijzonderheden.

Berlijn, 12 Oct. (Aneta-Havas): In aansluiting op onze eerdere berichten inzake de monarchistische bedoelingen, welke door enkele bladen den ex-kroonprins worden toegeschreven, kan nog gemeld worden, dat volgens de „Vorwärts” Rijkskanselier Von Papen, generaal Von Schleicher, president Von Hindenburg en de ex-kroonprins het terzake reeds geheel met elkaar eens zijn.

Ondanks de officieele tegenspraak handelt het Socialistische blad — naar men weet — zijn beweringen.

De Rijksdag-Verkiezingen.

Hitler begint zijn tournee.

München, 12 Oct. (Aneta-Trans-Ocean): Volgens de Nat.-Socialistische pers begint Adolf Hitler heden met zijn vlieg-machine een verkiezings-tournee door geheel Duitschland, welke bijna vier weken zal duren. Er zullen niet minder dan 60 massa-vergaderingen gehouden worden.

Britsche Rijk.

Aanstaand Bezoek van Herriot.

Door Duitschland Kalm opgenomen.

Berlijn, 11 Oct. (Aneta-Trans-Ocean): De Donderdag te Londen plaats hebbende conferentie tusschen Herriot en Ramsay MacDonald over Duitschland's pariteits-eisch, welke de Fransche premier klaarblijkelijk in verband wil brengen met het jongste Fransche veiligheids-plan, zal in Duitschland met filosofische kalmte gevolgd worden, naar blijkt uit een gezaghebbende verklaring. Mocht de Franschman — zoo wordt hieraan toegevoegd — opnieuw probeeren een vereenigd front tegenover Duitschland in het leven te roepen of de voorgenomen Vijf Mogendheden Conferentie zelf te doen mislukken, dan zal Duitschland aan die conferentie zeker niet deelnemen. Duitschland verwerpt zoowel Lausanne als Genève als plaats waar de conferentie zal worden gehouden.

De Londensche correspondent van de *Deutsche Allgemeine* zegt dat Duitschland de uitnodiging om naar Londen te komen heeft aangenomen maar niet om een massaconferentie in Zwitserland bij te wonen. De Geneefsche correspondent van hetzelfde blad geeft verslag van het „vreemde onderhoud”, waartoe de voorzitter der Ontwapenings Conferentie Arthur Henderson den leider der Duitsche Volkenbondsdelegatie Von Rosenberg heeft uitgenoodigd. De correspondent beweert dat Henderson getracht heeft Von Rosenberg te bewegen met Berlijn te telefoneren en te vragen of de minister van Buitenlandsche Zaken Von Neurath voornemens was om nog naar Genève terug te keeren in de eerstvolgende dagen. Naar verluidt, heeft Von Rosenberg schoorvoetend het verzoek van Henderson ingewilligd en laatstgenoemde wacht thans op het antwoord uit Berlijn, dat uiteraard negatief zal uitvallen.

Commentaar „Kölnische Zeitung”.

De *Kölnische Zeitung* schrijft naar aanleiding van berichten van haar Parijschen correspondent, dat „Herriot niet met een gerust hart het Kanaal oversteekt, omdat de Fransche en Britsche inzichten totaal verschillend zijn en Frankrijk vreest met de kous op den kop te zullen terugkeeren: wijl men reeds thans voorziet, dat Engeland zal trachten pressie uit te oefenen om een compromis te bereiken. Bovendien wordt Herriot in hevige mate dwars gezeten door den gedeputeerde Mandel, die zich den politieken erfgenaam acht van wijlen Clemenceau en in een in de Kamer luide toegejuichte rede energiek verklaard heeft, dat het toegeven aan eischen, van welken aard ook, een misdaad is tegen de natie”.

Commentaar Duitsch-Nationalistische Pers.

Berlijn, 11 Oct. (Aneta-Havas): Enkele Nationalistische organen wijzen er in verband met de aanstaande ontmoeting tusschen Herriot en MacDonald op dat Engeland om economische redenen streeft naar een rustige situatie op politiek gebied, en dat Duitschland met het oog daarop de mogendheden duidelijk moet maken, dat het hardnekkig zijn tot dusver gevolgde politiek zal blijven voeren totdat het genoegdoening heeft ontvangen en dat het een soortgelijke houding zal aannemen op de aanstaande economische wereldconferentie.

Herriot te Londen aangekomen.

Londen, 12 Oct. (Aneta-Reuter): Vergezeld van twee ambtenaren, is Herriot hedenavond laat te Londen aangekomen.

Hij werd begroet door MacDonald en Sir John Simon, met wie hij morgen zal confereren.

Nadere bijzonderheden.

Londen, 12 Oct. (Aneta-Havas): De Fransche premier en zijn gevolg zullen des avonds om 23.05 uur aan het Victoria Station arriveeren en zich onmiddellijk naar het Fransche gezantschap begeven, waar Herriot gedurende zijn verblijf de gast zal zijn van Fleuriau en diens echtgenoot. Donderdag zullen Herriot, Fleuriau, Alphand, Marcel Rey deelnemen aan een dejeuner in Downing Street, waaraan behalve de Britsche premier ook verschillende andere ministers zullen deelnemen.

Dienzelfden avond zullen Sir John en Lady Simon een diner aanbieden ter eere van Herriot in het Grand Hotel in het Westende van de stad, waaraan vele bekende Britsche persoonlijkheden zullen aanzitten. En tenslotte zal de Fransche gezant Vrijdag een dejeuner aanbieden, waarvoor uitgenoodigd zijn Ramsay MacDonald, Baldwin, Sir John Simon, Norman Davis, Van Sittard, permanent vice-minister van Buitenlandsche Zaken, Sargent, een expert van de Schatkist en Salby, secretaris van MacDonald.

Pessimisme in Fransche Pers.

Parijs, 13 Oct. (Trans-Ocean): Hoewel de conferentie tusschen Herriot en MacDonald pas Donderdag in Downing Street aangevangen is, wisten de Fransche ochtendbladen reeds met stelligheid het falen van de conferentie te voorspellen.

Zij baseeren hun meening op het feit, dat de meerderheid van de Britsche pers het nieuwe, opbouwende plan van Frankrijk voor de ontwapening en de veiligheid, dat in Fleet Street algemeen als een herleving van reeds lang onder het loodje liggende projecten wordt beschouwd, heeft afgewezen en zelfs belachelijk gemaakt.

Herriot is vergezeld van een klein leger van speciale correspondenten, die beweren, dat zij de beschikking hebben over speciale inlichtingen, van de strekking dat het Fransche plan reeds in de Britsche kabinetvergadering van Woensdag is afgekeurd.

De Werkloozen-Relletjes te Belfast.

Maatregelen tegen herhaling.

Belfast, 12 Oct. (Aneta-Havas): De leiders der verschillende plaatselijke vakverenigingen zullen heden vergaderen om maatregelen te bespreken ter voorkoming van een herhaling der werklozen-relletjes.

Over het algemeen afgenomen.

Belfast, 13 Oct. (Trans-Ocean): De ongeregelde heden zijn over het algemeen afgenomen, maar de spanning houdt aan, in verband met het besluit van het congres van vakverenigingen, om haar de afkondiging van de algemeene staking te vragen, tenzij de uitkeeringen aan de werklozen verhoogd worden.

De regering heeft zich echter bereid verklaard, om een herziening van den onderstand in overweging te nemen.

Bezoek Prinsen aan Scandinavië.

Naar Hamburg vertrokken.

Londen, 12 Oct. (Aneta-Reuter): Na een triomfaal bezoek aan Scandinavië zijn de Prins van Wales en Prins George op hun thuisreis om 14 uur 50 met de „Heracles” van de Imperial Airways uit Malmö te Kopenhagen gearriveerd, om afscheid te nemen van Prins en Prinses Axel en Prinses Eugenie, die op het vliegveld aanwezig waren.

Daarna vertrok het toestel naar Hamburg, waar het om 16 uur 55 landde onder donderend gejuich van een geweldige menigte. De beide Prinsen blijven den nacht over te Hamburg, waarna Prins George morgen naar Londen terugvliegt en de Prins van Wales naar Amsterdam. Zaterdag a.s. wordt de Prins in Engeland terugverwacht.

Frankrijk.

Belangrijke Generaals-Mutaties.

Aan Ministerraad voorgelegd.

Parijs, 12 Oct. (Aneta-Havas): In den loop van den ministerraad heeft de minister van Oorlog Paul Boncour den premier enkele belangrijke generaals-mutaties ter onderteekening voorgelegd, in verband met den overgang naar het reservekader van het lid van den Oppersten Oorlogsraad generaal Brédard.

Generaal Walch, lid van den Oppersten Krijgsraad, werd benoemd tot militair gouverneur van Straatsburg, generaal Carence, commandant van het 15-de district, tot lid van den Oppersten Oorlogsraad, terwijl generaal Bouchez, commandant van de 1-ste Noord-Afrikaansche divisie, benoemd werd tot commandant van het 15de gebied, generaal Aumayer, commandant van het 8-ste gebied, tot inspecteur-generaal der cavalerie en generaal Reil, commandant van het 11-de district, tot commandant van het 8-ste district.

De prerogatieven van een commandant van een legercorps werden toegekend aan den divisie-generaal Braconnier, militair secretaris-generaal van het presidentschap der Republiek.

Aanstaande Kamer en Senaats-Zitting.

„Stormachtige” Debatten verwacht.

Parijs, 12 Oct. (Aneta-Trans-Ocean): De Kamer van Afgevaardigden en de Senaat zullen, volgens een besluit van den ministerraad, dat ondersteund werd door de voorzitters der beide colleges, op 25 October weder bijeen komen. Men verwacht algemeen, dat de zitting zeer stormachtig zal zijn, met als voornaamste „stormcentra” de buitenlandsche politieke debatten en de nieuwe financieele maatregelen, entworpen door de regering van Herriot, inclusief de verlaging der salarissen van burgerlijke ambtenaren.

Voorgenomen Aftreden van Poncet.

Berichten tegengesproken.

Parijs, 12 Oct. (Aneta-Havas). Een buitenlandsch blad meldde dat André François Poncet, de Fransche gezant in Duitschland, het voornemen had ontheffing van zijn functie te verzoeken. Uit gezaghebbende bron kan dit bericht tegengesproken worden.

Het Luchtvaart-Schandaal.

Rapport der deskundigen.

Parijs, 12 Oct. (Aneta-Havas): Ter zake van het luchtvaart-schandaal kan gemeld worden, dat volgens het rapport der deskundigen geen enkele transactie heeft plaats gehad tusschen de Duitsche Luft-hansa en de in de affaire betrokken Fransche motoren-fabrieken.

De Motorisatie van Fransche Leger.

Enorme Vorderingen gemaakt.

Parijs, 13 Oct. (Trans-Ocean): De Fransche minister van Oorlog heeft aan een feestmaal van de officieren van het automobiel-korps gewezen op de enorme vorderingen, welke in den laatsten tijd met de motorisatie van het Fransche leger zijn gemaakt.

De Fransche automobiel-industrie is nu in staat, om per jaar 201.000 wagens te produceeren en dit aantal zou bij de bestaande faciliteiten gemakkelijk verviervoudigd kunnen worden.

Dit noemde de spreker een machtigen steun voor het leger, want het zou tot een geheime en snelle concentratie van troepen en oorlogsmateriaal in staat stellen.

Sprekende over de tanks, verklaarde de minister, dat de Fransche tanks, gewapend met machine-geweren, op de straten en wegen een snelheid van 30 K.M. en in het open veld van 12 tot 15 K.M. per uur konden ontwikkelen.

Amerika.

De Opstand in Brazilië.

De Kesica der Bestrijding.

Londen, 12 Oct. (Aneta-Havas): De „Times” meldt dat tijdens den jongsten opstand de rebellenregering van Sao Paulo bankbiljetten ter waarde van 342.570 „contos reis” in omloop heeft gebracht. Hier van werden 30.000 „contos” reeds teruggekocht, terwijl aanstonds nog 40.000 „contos” teruggenomen zullen worden. De rest blijft in circulatie. Het geld heeft gediend ter bestrijding van de kosten der rebellie en de uitgaven der regering. Naar raming heeft de burgeroorlog den staat Sao Paulo 160 tot 170.000 „contos” gekost.

Het Conflict Bolivia-Paraguay.

Berichten Paraguyaansche succes tegengesproken.

La Paz, 12 Oct. (Aneta-Havas): Officieel wordt verklaard, dat de Paraguyaansche berichten over de inname van enkele Boliviaansche forten volkomen valsch zijn.

Japan.

De Gezant te Washington.

Keert voor Kerstmis naar standplaats terug.

Tokio, 12 Oct. (Aneta-Iwaki): Uit betrouwbare bron wordt gemeld, dat Debuchi, de Japanse gezant te Washington, die momenteel met verlof in Japan verloft, nog voor Kerstmis naar zijn post zal terugkeeren.

De Begroting voor 1933.

Verschillende belastingen bekeken.

Tokio, 11 Oct. (Aneta-Iwaki): De minister van Spoorwegen Mitsuchi en zijn collega van Financiën Takahashi hebben een conferentie van 1½ uur gehad ter bespreking der begroting voor het volgende jaar. Naar verluidt, zijn zij overeengekomen de belastingen, zooals de inkomsten-, erfenis- en winst-belastingen niet te verhoogen, en evenmin aan te dringen op een luxe-belasting en eene verhooging der post-tarieven.

Volgens gezaghebbende inlichtingen besloten zij de situatie te overwinnen door de uitgifte van Schatkist-biljetten, daarnaevens de begrotings-ontwerpen der diverse ministeries zoo aanzienlijk mogelijk bezuinigend.

Intusschen blijven de militaire autoriteiten aandringen op een verhooging der belastingen voor hen, de nog wel wat kunnen velen.

België.

De Gemeenteraads-Verkiezingen.

Socialisten belangrijk vooruitgegaan.

Brussel, 12 Oct. (Aneta-Havas): De definitieve uitslagen der gemeenteraads-verkiezingen toonen een vrij aanzienlijken vooruitgang der Socialisten, met name in Brabant, Antwerpen, Hainaut en West-Vlaanderen. De successen der Socialisten te Brussel werden geboekt ten detrimente der Katholieken.

In enkele plaatselijke gevallen boekten ook de Communisten enkele succesjes, doch de Frontisten behielden hun posities slechts met de grootste moeite.

Navolger van Gandhi.

Vlaamsche Dienst-Weigeraar.

Brussel, 12 Oct. (Aneta-Trans-Ocean): De politiek-raciale controverse in het land is weer met nieuwe kracht opgelaaid door het feit, dat Roudiger Simons, een jonge Vlaming, die toen hij opgeroepen werd voor den militairen dienstplicht weigerde en op 27 September jl. een hongersstaking begon, in uiterst zwakken toestand verkeert.

In geheel Vlaanderen worden massa-vergaderingen en demonstraties gehouden om zijn onmiddellijke vrijlating te eischen. Hoeveel ongetwijfeld het kabinet er de voorkeur aan geeft den man te laten gaan, bevest men overmeed een gevaarlijk precedent te scheppen, omdat een groot aantal Vlaamsche recruten zijn voorbeeld dan zou volgen.

Er wordt druk gesproken over de houding van Simon's moeder tijdens haar verhoor door de rechtbank, welke Simons veroordeelde tot drie maanden gevangenisstraf. Zij verklaarde zijn standpunt volkomen te onderschrijven, omdat zij haar zoon had opgevoed als pacifist, waaraan zij toevoegde dat zij hem liever naar het kerkhof zou willen zien dragen dan rondwandelen in uniform!

Italië.

De Paus naar Milaan?

Mardueikige geruchten.

Milaan, 12 Oct. (Aneta-Trans-Ocean): Er heerscht groote opwinding in de stad naar aanleiding van de geruchten, dat de Paus voornemens is einde van deze maand een bezoek te brengen aan Milaan, hetgeen de eerste maal zou zijn, dat de Paus Rome zou verlaten. Zelfs in episcopale kringen loopen soortgelijke geruchten.

Spanje.

Nasleep van den Opstand.

156 Land-eigendommen onteigend.

Madrid, 12 Oct. (Aneta-Trans-Ocean): De regering heeft een decreet geslagen, waarbij het bezit van 156 landeigenaren, die betrokken zijn geweest in het monarchistische complot in den afgeloopen zomer, onteigend wordt zonder eenige schadevergoeding. De aldus geconfiscieerde bezittingen zullen gelijkelijk verdeeld worden onder de boeren van de streek.

Bezoek van Herriot.

Vastgesteld op 31 dezer.

Madrid, 12 Oct. (Aneta-Havas): De Fransche premier Herriot heeft in principe besloten op 31 dezer te Madrid de Spaansche regering een bezoek te brengen.

Polen.

Nieuw Spionage-Geval.

20 Personen gearresteerd.

Warschau, 12 Oct. (Aneta-Havas): Sobol, een financier, die bekend staat als een groot philanthroop, mevrouw Filar, een vrouw van groote schoonheid en 18 andere personen zijn gearresteerd, wegens het binnensmokkelen van Duitsche goederen, maar vooral naar aanleiding van de levering aan een ander land van documenten betreffende de nationale defensie van Polen.

Rusland.

Relatieve Stabiliteit Kap.-Stelsel.

„Definitief verdwenen”.

Moskou, 12 Oct. (Aneta-Trans-Ocean): Een rapport is gepubliceerd inzake enkele resoluties, aangenomen in een recente vergadering van de zogenaamde „EKKI” (Executief Comité der Communistische Internationale). In dit rapport wordt verklaard, dat in de 16 maanden, welke verlopen zijn sinds de laatste bijeenkomst, „de relatieve stabiliteit van het kapitalistische stelsel”, dat toen bestond, „definitief verdwenen is”.

Vervolgens wordt een overzicht gegeven van de communistische beweging in verschillende landen, waarbij ten aanzien van Polen wordt opgemerkt, dat dit land staat aan den vooravond van een revolutionaire crisis. Tenslotte worden diverse richtlijnen aangegeven voor de toekomstige Communistische politiek.

20 Personen uit Com. Partij Gestooten.

Waren leden van contra-revolutionnaire Groep.

Moskou, 11 Oct. (Aneta-Havas): Blijks een bericht van het Tass-agentschap heeft de centrale contrôle-commissie van de Communistische Partij in de U.R.S.S. op 9 dezer een besluit geslagen, waarbij 20 personen uit de Partij gestooten worden. Zij waren leden of medeplichtigen van de contra-revolutionnaire groep, onder leiding van Rioutine, die zelf reeds uit de Partij gestooten was. Gecombineerde groep trachtte een clandestiene bourgeois-organisatie te stichten, met het doel het kapitalisme in Rusland te herstellen, met name de klasse der Koulakken.

Onder de uit de Partij verwijderde personen bevinden zich de volgende bekende namen: Galkine, die deel uitmaakte van den rechtschen Partij-vleugel, Slepko, die reeds tweemaal uit de Partij gestooten is, een rechtsche opportunist, Maretzki, die om dezelfde reden reeds eerder als lid geschrapt werd, Ptachny, die eveneens reeds eerder wegens „Trotzkyistische" handelingen geschrapt is, Zinoviev en Kamenev, die ook al eenmaal uit de Partij verwijderd werden, doch in eere hersteld werden, toen zij op het vijfde congres der Communistische Partij verklaarden, dat „zij hun wil en opinie geheel onderwerpen aan den wil en de opinie der Partij". De beide laatstgenoemden, die van het bestaan der revolutionnaire groep afwisten, ontvingen documenten en brachten deze niet ter kennis van het Partij-bestuur, daarmede de activiteit der groep bevorderend. Enkele uitgestootenen hebben over een jaar recht herziening der uitspraak te verzoeken.

Commentaar van de Pravda.

Moskou, 11 Oct. (Aneta-Havas): De Pravda schrijft naar aanleiding van de uitzetting uit de Partij van verschillende bekende Communisten: „Door zich aan den vooravond van haar 15-den verjaardag te ontdoen van vele tientallen personen, is de Communistische Partij een nieuwe vijfjarige periode ingegaan van een nog scherper doorvoering van het socialisme, daarmede de zaak dienende van het proletariaat en de werkers der wereld. Dit zal de worsteling, welke het communisme is begonnen, tot een goed einde brengen.

Landbouw-Econ. Program-1933.

Heftige Critiek over methode der vaststelling.

Riga, 11 Oct. (Aneta-Havas): De Ekonomicheskaja opra van 9 dezer levert heftige critiek op de methode welke gevolgd is bij de vaststelling van het landbouw-economische program voor 1933 — het eerste jaar van het tweede Vijf Jaren Plan — en betreurt dat het geformuleerd is zonder dat het publiek gehoord is en de pers niet in de gelegenheid is gesteld het te bespreken.

Volkenbond.

Reorganisatie Secretariaat-Generaal.

Nog steeds naar oplossing gezocht. Genève, 12 Oct. (Aneta-Havas): Men zoekt nog steeds naar een oplossing voor de delicate kwestie van de reorganisatie van het secretariaat-generaal van den Vol-

kenbond. Het meest waarschijnlijk is, dat twee adjunct-secretarissen aan den secretaris-generaal zullen worden toegevoegd, namelijk een Italiaan en een vertegenwoordiger eener kleine mogendheid. Vermoedelijk zal morgen een definitieve regeling in dezen zin getroffen worden.

Het Mandsjoerische Vraagstuk.

Instructies der Japansche delegatie.

Tokio, 13 Oct. (Trans-Ocean): Volgens een Japansch nieuws-agentschap heeft een vergadering van hoofden der ministeries van Buitenlandsche Zaken en Oorlog besloten, aan de Japansche delegatie te Genève de instructie te geven, dat zij bij den Volkenbond een motie moet indienen van de strekking, om de verdere overweging van het Mandsjoerische vraagstuk „nog eenige jaren uit te stellen," teneinde aan het régime van Mandsjoer Koeo gelegenheid te geven, om zich te verstevigen en te toonen, wat het kan doen.

De Japansche regeering is er van overtuigd dat in dat geval de twijfel, welke in het rapport-Lytton tot uiting komt, zal blijken, ongegrond te zijn.

Diversen.

De Zaak-Insull.

Verklaring Min. Buitenl. Zaken U.S.A.

Washington, 12 Oct. (Aneta-Havas): Het ministerie van Buitenlandsche Zaken meldt, dat al hebben de Helleensche autoriteiten Samuel Insull ook op vrije voeten gesteld, alles in het werk gesteld zal worden om dezen te dwingen naar de Vereenigde Staten terug te keeren.

Samuel Insull zelf heeft te Athene verklaard een maand aldaar te zullen blijven. Zijn vrienden zeggen, dat hij slechts een onregelmaticheid op zijn geweten heeft door het uitgeven zonder machtiging van 55.000 dollars aan aandeelen. De Amerikaansche autoriteiten hebben slechts een arrestatiebevel tegen hem uitgevaardigd om hem te dwingen hun rekenschap te geven van deze daad.

Op verzoek van de Amerikaansche legatie te Athene is het arrestatiebevel opgezonnen naar Griekenland. Wanneer dit aangekomen is, zal de zaak behandeld worden. De verdedigers van Insull hopen te kunnen bewijzen, dat Insull niet valt onder de uitleverings-wetten. De financier zelf hoopt intusschen de kwestie met de Vereenigde Staten te kunnen regelen, om daarna derwaarts terug te keeren.

Samuel Insull schrijft zijn recente moeilijkheden toe aan machinaties van zijn vijanden. Hij heeft zich gewend tot den bekende advocaat Christos Ladas, voor het geval een uitleverings-proces gevoerd moet worden.

20 Arbeiders Levend Begraven.

Door instorten van Tunnel.

Taucus, (Formosa), 13 Oct. (Iwaki): Bij den bouw van het waterkracht-station van Jitsugetsutan zijn door de instorting van een tunnel 20 arbeiders levend begraven.

Dadelijk zijn er pogingen voor de redding gedaan, maar er zijn nog geen nadere inlichtingen te verkrijgen.

Verboden Handel in Narcotica.

Jonge Poolse vrouw gearresteerd.

Singapore, 12 Oct. (Aneta-Reuter): Een jonge Poolse vrouw Dora Streseszak is in voorloopige hechtenis gesteld, wegens het importeer van clandestiene opium ter waarde van 1200 pond sterling uit China met den P. & O. stoomer Carthage.

Bende te Parijs gearresteerd.

Parijs, 12 Oct. (Aneta-Havas): De politie heeft vier leden van een bende handlaren in verdoovende middelen gearresteerd. Tot deze zelfde bende behoorde de verleden maand gearresteerde „coco"-koning Harten. Voorts is een depot van verdoovende middelen ontdekt, waaruit de bende zich geregeld van de noodige voorraden voorzorg. Een hoeveelheid van vele kilogrammen morphine, cocaine, heroïne en opium is in beslag genomen.

Doodelijk Ongeluk.

Tijdens legermanoeuvres.

Oran, 12 Oct. (Aneta-Havas): Tijdens de leger-manoeuvres kwam een granaat in een loopgraaf neer, waardoor twee soldaten gedood en 8 tirailleurs gewond werden.

Elf Vliegtuigen Vernield.

Door hevigen brand.

Southampton, 12 Oct. (Aneta-Havas): Heden-avond is een hevige brand uitgebroken in de Fairey-vliegtuigen-fabriek. Elf vliegtuigen werden vernield. Acht hiervan waren nog in aanbouw, terwijl twee eerstdaags zouden worden ingevlogen.

Van Held tot Bandiet.

Een ontmaskerde „ex-geïnterneerde".

Berlijn, 12 Oct. (Aneta-Trans-Ocean): Een sensatie van de eerste orde is gewekt door de officieele verklaring, dat een zekere Oscar Daubmann, die beweerde gedurende 16 jaren door de Fransche geïnterneerde te zijn geweest in Afrika en van wien verondersteld werd, dat hij de laatste Duitsche krijgsvangene was, die naar zijn vaderland terugkeerde, onlangs is ontmaskerd als een berucht bandiet. Daubmann heeft bekend alle sensationele verhalen over zijn 16-jarige interneering zelf gefabriceerd te hebben. Hij is onmiddellijk in hechtenis gesteld.

De bevolking, vooral het goedmoedige volk van Baden, heeft het gevoel op ergerlijke wijze voor het lapje te zijn gehouden. Daubmann kreeg enkele maanden geleden eensklaps „nieuws waarde", toen hij zoogenaamd na een verschrikkelijken tijd in de Fransche koloniën, Duitschland kwam binnenstroompen. Uitgebreide officieele en particuliere welkomsteesten werden georganiseerd te zijner eere en miljoenen vereerden hem als een held en martelaar. Daubmann slaagde er zelfs in de familieleden van den werkliken Daubmann, die eenige jaren geleden gestorven is, om den tuin te leiden.

Enkele officieele kringen stonden van den aanvang af zeer sceptisch tegenover de dramatische verhalen van Daubmann en zij getroostten zich de moeite zich langs de diplomatieke kanalen van de waarheid daarvan te overtuigen.

Daubmann werd ontmaskerd, toen hij gisteren geconfronteerd werd met een gewezen soldaat van het vreemdelingen-legioen, die den bandiet herkende als een oud-Légionnaire.

Daubmann's trieste verhalen — en dat was het meest droevige van het geval — hebben bovendien bij duizenden Duitsche families de hoop doen herleven, dat een aantal Duitsche krijgsvangenen, die als vermist te boek staan, wellicht nog in leven zouden zijn en zich in Russische of Fransche kampen zouden bevinden.

De Uitzetzelte Communisten.

Maatregel door Orthodoxen toegejuicht.

Berlijn, 12 Oct. (Aneta-Trans-Ocean): De uitzetting uit de Communistische Partij van een aantal leidende Communisten — welke samenviel met de opening van de Dnyprstroi-fabriek — wordt door de orthodoxe Communisten toegejuicht als een mijlpaal op den weg der Socialistische ontwikkeling van den staat, doch door de Berlijnsche pers beschouwd als een bewijs van de toenemende moeilijkheden, welke Stalin te overwinnen heeft in den strijd tegen de zoogenaamde Rechtsche oppositie, welke niet gelooft in een Socialistische ontwikkeling volgens de tegenwoordige politiek. Deze oppositie, welke den laatsten tijd steeds luider haar stem doet hooren, adviseert radicale veranderingen in deze politiek in de richting van een democratisering ter verbreking van de banden, welke het particuliere initiatief knellen.

Commentaar Duitsche Pers.

De Berlijnsche dagbladen, welke zeer veel ruimte aan de sensationele affaire wijden, beschouwen de uitzetting slechts als een fase in de worsteling tusschen Stalin en de oppositie, die de spreekbuis is van de wenschen en verlangens der boeren. De „Vossische Zeitung" verklaart, Stalin voor groote gevaren staat en dit feit heeft leeren inzien, toen hij eensklaps een offensief begon". De „Lokal Anzeiger" wijst er nadrukkelijk op, dat de economische factoren welke de oppositie hebben doen geboren worden, zullen blijven voortbestaan, ondanks alle pogingen om hun symptomen te verwijderen. Het blad zinspeelt er op, dat Rusland aan den vooravond staat van ernstige gebeurtenissen, terwijl de „Börsen Zeitung" spreekt van „een muiterij tegen Stalin — den man van staal —, wiens verwijdering van het roer van staat het hoofddoel blijft van een belangrijke fractie der Sovjets-Aussische Communistische Partij".

Einde Ervaren Bergbeklimmer.

Neergestort van Pyramide.

Caïro, 13 Oct. (Aneta): Het Amerikaansche lid van de Duitsch-Amerikaansche Himalaya expeditie, Rand Herrom, dat naar Europa terugkeerde, na zijn onsuccesvolle poging om den 30.000 voet hoogen Nangaparbat te beklimmen, gleed bij het beklimmen van de 461 voet hoge Pyramide van Giseh uit en viel.

Het slachtoffer stootte daarbij herhaaldelijk op groote rotsblokken en werd op slag gedood.

Voor zoever bekend is nog nimmer tevoren een ervaren bergbeklimmer gedood bij de bestijging van de betrekkelijk zwakke helling der Pyramide.

ADVERTENTIE

Prikkelbare zenuwen verminderen uw succes.

Kweld U Uzelf en Uw omgeving niet langer. Gebruik onmiddellijk eenige **Bromural-Tabletten.**

U hebt aan Bromural een buitengewoon werkzaam en onschadelijk middel om Uw zenuwen rust te geven. Bromural-Tabletten zijn in elke apotheek en chemicaalhandel verkrijgbaar.

15200

Elke mail

brengt ons uit Holland nieuwe artikelen:

juweelen
goud
zilver
pleet
gemonteerd kristal
en uurwerken.

Het belooft voor St. Nicolaas en Kerstmis een collectie te worden, die buitengewoon interessant zal zijn.

Binnenkort verschijnt een Sint Nicolaasboekje, waarin tal van deze artikelen zullen worden afgebeeld.

Vraagt het nu reeds aan, dan ontvangt U het tijdig.

BEGEER-VAN KEMPEN-VOS

HOFJUWELIERS

BATAVIA - SEMARANG - SOERABAJA - BANDOENG - MEDAN

BATAVIA (C.) uitsluitend RIJSWIJK 18 tusschen de sociëteit HARMONIE en het PALEIS. Telef. Wlt. 1269

15218

Trotseerend alle moeilijkheden, accijns en sociale lasten, leveren wij U voor een civielen prijs de kwaliteits sigaar EL COMERCIO

Sigarenfabriek Negresco Djokjakarta.

El Comercio
SIGAREN

15207

STENOGRAFIE

Privaatles

tegen

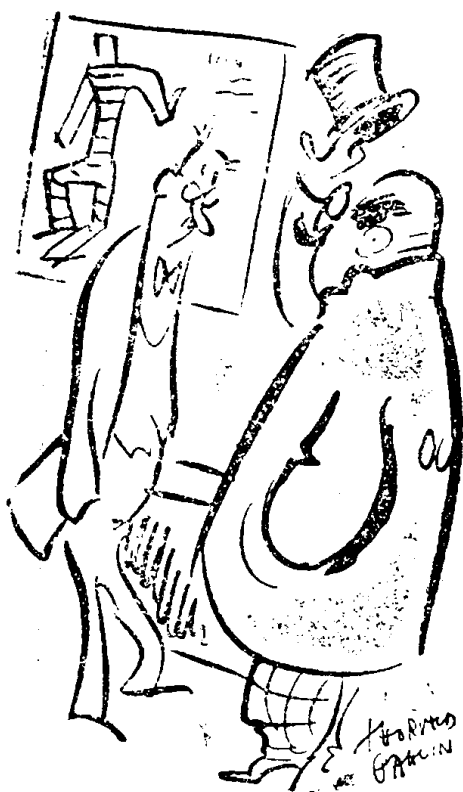
15197

Cursustarief.

Tijkini 77

— Tel. Wlt. 2322

Om den hoek

„Pardon, kunt u mij ook zeggen of hier de familie Bergstroom woont?”

„Nee, maar op de eerste verdieping woont een mijnheer Berg en op de vierde verdieping woont een mevrouw Stroom!”

„O, dank u. Dan zijn ze blijkbaar gescheiden!”

NIEUWTJES

(NAGEKOMEN.)

Te Huur Aangeboden

2 huizen Tjiwaringslaan Buiten-zorg. Bevr. Ungerer Treubweg v.b. brug Tjililong. v108

Ruim vrij-legend pav. en gem. voll. gemeub. 1 Nov. a.s. Kebon Sirih 84. v110

Gem. pav. en div. Gem. kamers Gang Pool 1. v111

Aangeb. gedurende 6 mnd. compl. meubil. voor een huis, a f 20.— p.m. Brieven No. v112

G.r. heerenhuis Panaragan Buiten-zorg. f 95.— p.m. kamers te huur Gang Scott 11 en 13 Bat.-C. Bevr. J. Girs, G. Chasse 5. v113

Te Huur Gevraagd.

Huis met overname Meubilair heest. Menteng. Br. letter L, Recl. bur de la Mar. Bat.-C. v114

Heer vr. open wagen (2 of 4 zits) zonder chauffeur voortwee drie weken. Br. met cond. Nr. v115

Pensioen Aangeboden.

Kosthuis aangeb. v. Sencheren bill. prijs. Drukkerijweg 9. v120

Te Koop Aangeboden.

Pracht radio (Arhm) 5 lamps. Banjo gitaar-elect. fan. Br. No. v116

Trio R. I. Reds en Trio kalkoener voor lagen prijs 5088 Wit. v117

Een studie piano merk Lipp & Sohn ad. f 150.— contant. Te Br. v118

Philips gelijkrichter No. 450 Z.A. n Hotel Sonnevane Kamer 6. v125

Te Koop Gevraagd.

Theoohet Boussole afstandsm. compl. met baken. Br. v119

Betrekking Gezocht.

Gedipl. boekh. zoekt bijverd. door bijh. of inr. van adm. in middelen of avonduren Br. Nr. v122

Onderwijs en Lessen

Jr. Frans Wiemans med. klaviersch (Busoni) Opl. exam. Toonk. instud. Zangrepert. Int. Tel. 2425 Wit. v121

DIVERSEN.

Gevr. eenige heeren oud dansclub te vormen leeft. minst. 25 jaar Lesgeld f 1.50 p. u. p. p. Br. No. v123

Heer in bezit v. auto zoekt kennismaking met Europ. jongedame. Br. No. v124.

AANBEVOLEN ADRESSEN EN ARTIKELEN.

HOTEL CRAMEK, vanaf heden boekjes ad 30 bns slechts f 25.— (recl. prijs). Probeer U ook eens onze heerlijke maaltijden, lunch of diner afgehaald. Molenvliet O. 35, Tel. 2100 Wit. 577

BOERDERIJ MAKASSAR
Bz. weg (K.M. 21) Tel. M.C. 222
te kl. bedrijf Eur. beheer
1 fl. f 0.22 1/2 fl. f 0.12
Versche Boter. Karnemelk.
Versche Hoenderparkeieren.
14593

KLEERMAKERIJ
SIN HO SENG
van Singapore.
Pasar Baroe 77. Tel. 3862 Wl.
GOEDE COUPEURS.
Vlugge en Nette a'werking.
Soorten v. stoffen voorradig.
Billijke prijzen. 1558

ACCOUNTANTS-KANTOOR

C. HEGIE

ACCOUNTANCY EFFICIENCY
BELASTINGZAKEN
PARAPATTAN GAMBIR 60. Tel. Wl. 1001.

138 Vr

DUBBELE REINIGING

verzekert U wittere tanden

Reinigende bestand-deelen van ongekende werkzaamheid.

Wetenschappelijke vorm der haarbundels door geen anderen tandenborstel geëvenaard.

„DUBBELE REINIGING”
beteekent

LISTERINE TAND-
PASTA
op een Pro-phy-lac-tic TANDEN-
BORSTEL

4719

15183

TE HUUR

Sindanglajaweg No. 3: 5 gesl. vertrekken, 3 vaste wascht., garage etc.

Javaweg No. 9: 3 slaapkamers, paviljoenkamer

Javaweg No. 49: 2 kamers, 2 galerijen etc.

Gang Secretarie No. 11: Gr. pand, v. kant. of pens. bij uitstek geschikt.

Lombokweg No. 25: 3 slaapkamers etc.

Kenarielaan No. 10: 2 slaapkamers, etc.

Matramanweg 27: Hoofdgeb., 3 kamers, gar., paviljoen: 2 kamers

Kebon Sirih Park No. 7-C: 3 kamers, 2 vaste waschtafels.

Sumatrastraat No. 8: 3 kamers etc.

Gang Batoe No. 2: Koningspl. Oost. n. Daendels Hotel, 3 kamers etc.

Kenarielaan No. 14: 3 kamers etc.

Kenarielaan No. 6: 3 kamers etc.

Soekaboemiweg No. 21: 4 gesl. vertrekken, 2 vaste wascht., garage etc.

Van Goensstraat No. 1: 6 gesl. vertr., 3 kamers i. d. bijgeb., gar. etc.

Matramanlaan No. 9: 6 kamers, garage

Nieuwelaan No. 7: Hoofdgeb.: 4 kamers; pav. voorgalerij, 1 kamer

Kenarielaan No. 16: 3 kamers etc.

Te bevragen bij de Gemachtigden.

KLAASEN & Co.

Tel. Bat. No. 632

N.B. Huurders betalen aan ons geen commissie.

15224

Officieele Trekkingslijst

van de

GELDLOTTERIJ

ten behoeve van

De Verg. voor Ziekenverpleging
in Ned.-Indië te Batavia c.s.

Trekking dd. 10 October 1932

Verkrijgbaar bij de ELECTR. DRUKKERIJ ALBRECHT & Co.

Molenvliet Oost 8, Weltevreden

en de

Administratie van het NIEUWS VAN DEN DAG,

Kali Besar West, Batavia.

Uitsluitend a contant of na ontvangst van

f 0.10 per ex.

DOE HET NU

Wanneer U schilderen wilt.

Het is NU daarvoor de tijd.

MAAR DOE HET GOED

en bestel

REGNAULT'S ROOD ETIKET

(Hoogglansverf I voor
binnen- en buitenwerk)

P. A. Regnault's Verf-, Inkt- en
Blikfabrieken, N. V.

Batavia Centr.

Tel. 5749 Wl.

Soerabaja

Tel. 2250 Z.

Semarang

Tel. 1885,

14692 G

Logeerde U al eens op
BOERDERIJ CRAMER te Selabintanah?

Moderne bungalows. Hollandsche molen
Zwembad met bronleidingwater

Billijke tarieven. Tel. Soekaboemi 265

14688

MAISON DE BONNETERIE

6 RIJSWIJKSTRAAT

Ontvangen:

De Laatste Modellen
Fransche Avondhoeden
Katoenen Strandpyama's

94 Vr.

'n Herinnering aan de Kinderjaren,
in Holland! Daar bedoelde men
steeds H-O, als er over Havermout

VLUG KOKEND!

H-O
HAVERMOUT
IS IN
2 á 3
MINUTEN
GEREED

werd gesproken.

NU IS H-O
HAVERMOUT
OOK IN INDIË
VERKRIJGBAAR

Importeurs:

Jacobson van den Berg & Co
15201

Handel, Financiën, Cultures en Scheepvaart.

De Suiker-Situatie.

Overeenkomst tusschen Java en Cuba.
Den Haag, 13 Oct. (Aneta-Reuter): In de vergadering van den Internationalen Suikerraad is tusschen de suiker-producenten van Cuba en Java een overeenkomst tot stand gekomen, waarbij de suiker-oogst van Cuba tot 2.000.000 ton beperkt wordt.

Conclusie Indische belanghebbenden.

Door Ned. Suiker kringen onjuist geacht.

Aneta, seint dd. 13 Oct. uit Den Haag: De conclusie van de Indische Suikerbelanghebbenden, betreffende de splitsing van de beslissings-macht, met de daaruit voortvloeiende consequentie, dat deze naar Indië zou worden overgebracht, met een vertegenwoordiger in Nederland, wordt in bepaalde Nederlandsche suiker-kringen onjuist geacht.

Deze zijn n.l. wel tegen splitsing doch niet voor een overbrenging der leiding naar Indië.

Zij zijn integendeel voor een handhaving van de leiding in Nederland, met een loyale samenwerking en overleg tusschen Amsterdam en Soerabaja.

De suiker-kringen begroetten met instemming het verlaten van de gedachte aan een minimum-aanplant, in verband met de slechte statistische positie, waardoor volgens berekening, daarbij rekening houdende met de daling der consumptie met 60.000 ton in het laatste jaar, en met een oogst, welke dit jaar 100.000 ton hooger zal zijn, de eind-voorraad op 1 April 1934, 2.200.000 ton zal bedragen.

Zonder aanplant in 1933-1934, zal de eind-voorraad op 1 April 1935 nog 400.000 ton bedragen.

De Philippijnsche Suiker-Industrie.

Oppositie tegen het Hare-ontwerp.

In een der te Manila verschijnende bladen van 8 dezer lezen wij het volgende:

Vertegenwoordigers uit de Philippijnsche suiker-industrie zullen binnenkort met het Amerikaanse Congres-lid Butler B. Hare ter gelegenheid van zijn bezoek aan de Philippijnen besprekingen voeren.

Het doel dezer besprekingen is, drie door genoemde vertegenwoordigers uitgewerkte voorstellen aan Mr. Hare voor te leggen, welke erop gericht zijn den vrijen invoer van Philippijnsche suiker in Amerika te beperken, voordat deze eilandengroep zijn onafhankelijkheid verkrijgt.

Deze drie voorstellen zouden dan in de plaats komen van het bekende Hare-ontwerp.

De suiker-industrie is algemeen gekant tegen toepassing van het Hare-ontwerp, volgens hetwelk de hoeveelheid Philippijnsche suiker dat jaarlijks vrij van rechten Amerika mag worden ingevoerd, wordt gesteld op 800.000 ton ongeraffineerd en 50.000 ton geraffineerd.

Verleden jaar bedroeg de totale productie van Philippijnsche suiker 984.000 long tons, welke kwantiteit wel tot een miljoen zal worden opgevoerd.

De productie van geraffineerde suiker bedraagt reeds bijna 50.000 ton.

Een van de volgende „substitute” voorstellen zal waarschijnlijk in zijn geheel worden aangenomen:

1. Een beperking, welke gebaseerd is op 20 pCt. van de totale consumptie door de Vereenigde Staten.

2. Een beperking, welke is gebaseerd op de oppervlakte, welke momenteel is bestemd om met suikerriet te worden beplant.

3. Een beperking, welke is gebaseerd op een jaarlijkschen export van 1.500.000 ton suiker.

Volgens het eerste voorstel zou voor de Philippijnsche suikerplanters een Quota-stelsel worden ingevoerd, met dien verstande, dat de totale suiker-uitvoer van de Philippijnen naar Amerika 1.100.000 ton zou mogen bedragen, hetgeen juist ongeveer gelijk is aan de totale huidige Philippijnsche suiker-productie.

By iedere vermeerdering der suiker-productie in de Vereenigde Staten zou dan de Philippijnsche suiker-uitvoer naar Amerika met een evenredig deel vermeerderen.

Het tweede voorstel wordt voorgestaan door Senator Gil Montilla, die gelooft dat de toekomst der suiker-industrie ligt in de opvoering van het rendement per hectare.

Het derde voorstel werd bepleit door den secretaris van Landbouw, Rafael Alunan, die tijdens een redevoering voor de Rotary club betoogde, dat aanneming van het Hare-ontwerp den ondergang van de Philippijnsche suiker-industrie zou betekenen.

Volgens den heer Alunan zou een beperking tot 1.500.000 ton den Philippino's voldoende tijd laten om een van de twee volgende wegen in te slaan: hun produc-

tiekosten tot een zoodanig peil verlagen, dat zij met succes op de open markt zouden kunnen concurreren, of: indien zij hiertoe niet in staat zouden zijn, de zaken te liquideeren en iets anders te beginnen.

De aanneming van een dezer genoemde voorstellen zou de vrees wegnemen, welke door de Amerikaanse suikerplanters wordt gekoesterd, n.l. dat de Philippino's binnen weinige jaren 5.000.000 ton suiker zouden produceeren.

Faillissementen.

Uitgesproken.

Bij vonnis van den Raad van Justitie te Batavia van 14 October 1932, is uitgesproken het faillissement van:

I. W. L. Hahn, handeldrijvende o/d naam Gebroeders Hahn, wonende te Buitenzorg: Tjie Tjong Djin, koopman, wonende te Kadoegedong, afd. Lebak.

Opgeheven.

Bij vonnis van den Raad van Justitie te Batavia van 14 October 1932, is opgeheven het faillissement van:

Tan Lin Seng, koopman, wonende te Pegadenbaroe, regentschap Krawang, i.s.v.f.v. b.v. ddo. 19 Februari 1932:

Sech Awab bin Oemar Badjri, koopman, wonende te Poerwakarta, i.s.v.f.v. b.v. ddo. 23 Maart 1932:

Ong Seng Siong, koopman, wonende te Cheribon en aldair handeldrijvende o/h merk Chiat Hoe Goo, i.s.v.f.v. b.v. ddo. 17 Juni 1932:

Sech Awod bin Oemar Bamatraf, koopman, wonende te Tjiledoek, regentschap en residentie Cheribon, i.s.v.f.v. b.v. ddo. 8 Juli 1932:

Tjia Kwi Pek, zonder beroep, wonende te Losari Koelon, district Tjiledoek, Cheribon, i.s.v.f.v. b.v. ddo. 15 Juli 1932:

W. A. Albinus, onderopzichter-machinist bij den Dienst der Staatsspoorwegen, wonende te Krawang, i.s.v.f.v. b.v. ddo. 9 September 1932.

Faillissementen te Soerabaja.

Bij 's Raads vonnissen ddo. 12 Oct. jl. zijn failliet verklaard:

1. Te Kie Tjie merk Kiem An, wonende te Bandaran 23, Soerabaja.

2. Tjoe Ing Hok, koopman, wonende te Batoe, nabij Malang.

De Indische Dollar-leeningen.

Betaalbaarstelling Rente en aflossing in Nederland.

Aneta seint dd. 13 Oct. uit Den Haag:

In verband met de gedurende eenigen tijd bestaande vrees, dat zich wel eens omstandigheden konden voordoen, waarbij de uitbetalingen van Amerika naar het buitenland belemmerd zouden worden, is door den Minister van Koloniën, na overleg met het Bestuur van de Vereeniging voor den Effectenhandel, een regeling getroffen, waardoor de betaalbaarstelling van de rente en de aflossing der Indische dollar-leeningen, voor de Nederlandsche houders in dat geval ook in Nederland zal kunnen geschieden in Nederlandsche courant, omgerekend naar de goudwaarde van den dollar.

In verband met de contractuele bepalingen van de leening-1922 a, is de regeling niet van toepassing voor de aflossing dezer leening.

Gemeente-leening Amsterdam.

Door Gemeenteraad goedgekeurd.

Aneta seint dd. 13 Oct. uit Amsterdam: De Gemeenteraad nam na langdurige discussies, zoowel in besloten als in openbare zitting, met 32 tegen 12 stemmen het voorstel van het Gemeente-bestuur aan, tot het aangaan van een leening groot 10 miljoen gulden, ter bestrijding van de reeds gedane kapitaal-uitgaven voor de bedrijven, met een looptijd van 40 jaar en tegen een rente van 5 pCt.

De verdere voorwaarden zullen worden bepaald door B. en W. in overleg met de Financieele Commissie van Bijstand.

De Wol-markt.

Zeer groote activiteit.

Sydney, 12 Oct. (Aneta-Havas): Van de 11.614 op de wolmarkt aangeboden balen wol vonden er 10.406 koopers. Buiten de markt om werden nog 857 balen verkocht. Vooral Japansche en Continentale koopers traden actief op.

Te Melbourne werden 9.700 balen aangeboden. De omzet was bevredigend, vooral ten behoeve van Japan, het Continent en Yorkshire.

De Ottawa-overeenkomsten.

Tekst der volledige details.

Londen, 12 Oct. (Aneta-Reuter): De volledige details zijn gepubliceerd van de tijdens de Ottawa Conferentie gesloten overeenkomsten, waaruit blijkt in hoeverre de handel van de landen van het Britsche Rijk hierin betrokken zijn. Als eerste punt op de agenda van de aanstaande parlements-zitting zal staan de afhandeling der Ottawa Conferentie-overeenkomsten, welke de regering voornemens is zonder eenige vertraging wettelijk te bevestigen, teneinde de verliezen voor de Schatkist zoo gering mogelijk te doen zijn. De overeenkomsten zullen *en bloc* worden ingediend en behandeld worden op dezelfde wijze als een begrotingsontwerp.

De Engelsch-Canadeesche overeenkomst voorziet in een wijziging der tarieven voor 215 artikelen, waarvan er 79 op de vrije lijst komen te staan. In het algemeen gesproken kan verklaard worden, dat 40 % van den invoer uit het Vereenigd Koninkrijk onmiddellijke voordeelen zal genieten dank zij lagere tarieven, terwijl goederen tot een bedrag van 8 miljoen dollars per jaar vrij zullen kunnen worden ingevoerd, inclusief asbest-fabrieksartikelen, ijzer- en staal-artikelen, rails, zuivelproducten, machine-rieën, auto's, motorfietsen, electrische en radio-apparaten, etc.

Voorts omvatten de Ottawa-overeenkomsten een drastische progressieve vermindering van den invoer van buitenlandsch vleesch. Buitenlandsch schapenvleesch en bevroren ossenvleesch zullen in het kwartaal, eindigende op 31 Maart 1933 verminderd worden met 10 %, welk percentage geleidelijk stijgt tot 35 % voor het kwartaal, eindigende op 30 Juni 1934.

In 1934 zal de geheele positie nog eens nader bestudeerd worden ten voordeele der productie van Zuid-Afrika, Nieuw-Zeeland en Australië.

Een bijzonderheid van de Britsch-Zuid-Afrikaansche overeenkomst is de invoering van minimum specifieke tarieven voor buitenlandse goederen, terwijl Britsche goederen vrij geïmporteerd kunnen worden. De Britsch-Br. Indische overeenkomst voorziet in een 10 % preferentie voor een uitgebreide serie van 163 artikelen, inclusief chemische producten, potten en pannen, electrische artikelen, machine-rieën, metalen, olie en wollen stoffen. De mogelijkheid bestaat dat ook andere goederen zooals katoenen en kunstzijden stukgoederen hiervan de voordeelen zullen ondervinden.

De Britsch-Australische overeenkomst is gebaseerd op preferenties voor Britsche goederen, varieerende tusschen 15 en 20 %, terwijl de Britsch-Nieuw Zeelandsche overeenkomst voorziet in een vermindering van alle rechten op Britsche goederen en afschaffing van den *sur-tax*. New Foundland, dat tot dusver geen preferentie verleende, geeft thans een 10 % preferentie voor bepaalde soorten goederen.

Naar de meening der Britsche regering beteekenen de verschillende overeenkomsten een uitbreiding van de gelegenheid tot ontwikkeling van den inter-imperialen handel en een belangrijken stap in de richting van het herstel van den wereldhandel.

De overeenkomsten met alle Dominions zijn in denzelfden algemeenen vorm gegoten. De invoeren uit Rijklanden in het Vereenigd Koninkrijk worden verdeeld in drie klassen, namelijk goederen, die vrij van rechten worden toegelaten, waaromtrent over drie jaren een nader onderzoek zal worden ingesteld, goederen onder preferentie tarieven als gevolg van de invoering van specifieke rechten voor buitenlandse producten en goederen, welke een preferentie ontvangen in verband met de 10 % *ad valorem* rechten, welke op buitenlandse goederen gelegd worden overeenkomstig de Imports Duties Act.

De eerste categorie omvat o.m. eieren, pluimvee, boter, kaas en andere melkproducten uit Canada, Australië, Nieuw-Zeeland, Zuid-Afrika, New Foundland en Zuid-Rhodesia.

De buitenlandse goederen, welke in de tweede categorie thuishooren, en waaromtrent het parlement verzocht zal worden specifieke rechten goed te keuren, zijn in den vorm van lijsten aan de overeenkomsten toegevoegd. Hieronder vallen boter, graan en kaas.

Nieuwe Britsche Staatsleening.

Spoedig verwacht.

Londen, 12 Oct. (Aneta-Havas): Naar aanleiding van het succes der uitgifte van 2 % Schatkistbiljetten, waarvan wij reeds eerder melding maakten, wijst de „Financial Times” op den overvloed van kapitaal dat ongebruikt blijft. Het blad verwacht een nieuwe leening op langen termijn tegen een rente van 3 %.

De Toestand in Katoen-industrie.

Nieuwe dreigende moeilijkheden.

Manchester, 12 Oct. (Aneta-Trans-Ocean): Juist nu de katoen-industrie weder op het punt stond een kalme periode tegemoet te gaan, dreigen nieuwe moeilijkheden, doordat 170.000 katoenspinners dreigen het werk neer te leggen, tenzij de resterende punten betreffende de loonen, welke op de jongste conferentie onopgelost bleven, onmiddellijk op bevredigende wijze geregeld worden.

Koopers op Britsche Tentoonstelling.

Zitten thans danig in de knel.

Kopenhagen, 12 Oct. (Aneta-Reuter): Vele kooplieden, die naar aanleiding van de recente Britsch-Deensche tentoonstelling, Britsche goederen hebben besteld, zitten danig in de knel, in verband met de regerings-aankondiging van nieuwe tariefvoorstellen, waarbij hogere rechten zullen worden geheven van tal van artikelen. Importeurs trachten in enkele gevallen hun orders te cancelen, doch het is twijfelachtig of hun pogingen succes zullen hebben. Intusschen probeert de Britsche Importeurs Vereeniging vrijstelling te verkrijgen voor alle orders, afgegeven tijdens de tentoonstelling.

De Financieele Toestand.

Onveranderd.

Bangkok, 11 Oct. (Aneta-Havas): De financieele toestand van het land verschildt de einde September niet van dien op einde Augustus. De rapporten aan het einde der vorige maand ontvangen over de oogstvooruitzichten wijzen uit, dat de rijst-oogst in 12 provincies er goed voorstaat, in 10 middelmatig en in 12 minder gunstig.

Tegen de Fiscale en Econ. Politiek.

Demonstratie van 20.000 handelslieden.

Weenen, 12 Oct. (Aneta-Havas): Twintigduizend handelslieden en middenstanders hebben een manifestatie op touw gezet tegen de fiscale en economische politiek der regering. Het is een veelbetekenend symptoom, dat conservatief georiënteerde kringen thans de methodes der extremisten beginnen aan te nemen om te bewijzen, dat hun protesten niet bij woorden blijven.

Diverse sprekers wezen er nadrukkelijk op, dat het der wereld duidelijk gemaakt moet worden, dat Oostenrijk's handel aan den rand van den afgrond staat.

De Nazi's hebben uiteraard — zooals trouwens voorzien was — niet kunnen nalaten de demonstratie een politiek tintje te geven door „Heil Hitler” te brullen. De politie kon de orde echter handhaven.

De Britsche Export.

Voortzettende vermindering.

Londen, 12 Oct. (Aneta-Reuter): De geleidelijke vermindering van den Britschen export heeft zich in September voortgezet, in welke maand slechts werd uitgevoerd voor een waarde van 26.250.000 pond sterling, het laagste cijfer sinds vele jaren en meer dan 3 1/2 miljoen lager dan in September 1931. De import bedroeg over de afgelopen maand 54.250.000 pond sterling, hetgeen 14.000.000 beneden het cijfer van September 1931 is. Een van de weinige export-artikelen, welke toenam, waren katoenen garens en manufacturen, waarvan de waarde 600.000 pond sterling opliep. De steenkolen-export daalde echter met een gelijk bedrag. Het effect van het Britsche tarief van 20 % voor bepaalde uitvoeren uit den Ierschen Vrijstaat was zeer teeknend. Hoewel aanzienlijk grooter hoeveelheden geïmporteerd werden, daalde de gezamenlijke waarde.

Ook de Britsche export heeft geleden van de door den Vrijstaat ingestelde rechten, doch in vele gevallen werden alleen de heruitvoeren getroffen.

De Duitse Invoer-quota.

En de funeste gevolgen.

Hamburg, 12 Oct. (Aneta-Trans-Ocean): De Senaat van Hamburg heeft besloten den Rijkskanselier een telegram te zenden, waarin uiteengezet zal worden dat sinds de invoering van het zoogenaamde invoerquota-stelsel de gebeurtenissen bevestigden, dat deze politiek ernstige nadeelen oplevert voor den Duitschen handel op verschillende landen. De Senaat zal energiek aandringen op intrekking van het decreet in kwestie.

Het Petroleum-vraagstuk.

In Wall Street druk bestudeerd.

New York, 13 Oct. (Aneta-Havas): Wall Street bestudeert het petroleum-vraagstuk met de grootste belangstelling, omdat het voor het Amerikaanse economische leven een vitaal belang is.

De algemeene meening verwerpt de theorie, dat het deelnemen van Rusland onontbeerlijk is, omdat Rusland „bluft” en de productie van dit land eer af- dan toegenomen is.

Bergers Bank te Venlo.
Failliet verklaard.
Aneta seint dd. 13 Oct. uit Venlo: De Bergers Bank, aan welke surséance van betaling was verleend, is op verzoek van de bewindvoerders, failliet verklaard.

Oppbrengst S.S. op Sumatra.
In September jl.
De voorloopige opbrengstcijfers van de S.S. ter Sumatra's Westkust bedroegen in September jl. f 147,815 tegen f 220,130,95 (def.) in September 1931.

In Januari — September jl. waren de voorloopige cijfers f 1.445.992 tegen f 2.130.842 37 (def.) in dezelfde periode van het vorige jaar.
Voor de S.S. in Zuid-Sumatra bedroegen de cijfers over September, resp. f 218.009 en f 260.414,64 (def.) terwijl die over de tijdvakken Januari t/m. September groot waren resp. f 2.014.984 en f 2.349.341,07 (def.).

Voor de Atjeh Staatsspoorwegen bedroegen de cijfers resp. f 103.271 en f 132.656 44 (def.) en f 960.460 en f 1.273.611,88 (def.).

Deli Mij. en Deli Batavia Mij.
Geheele tabaks-oogst-1931 verkocht.
Aneta seint dd. 13 Oct. uit Amsterdam:

Dank zij de voorverkoop, is thans de geheele tabaks-oogst-1931 van de Deli Mij. en de Deli Batavia Mij. verkocht.
Volgens berekening van de Firma Ingwerse bedraagt de gemiddelde verkoops-prijs door de Deli Mij. gemaakt voor 68.887 pakken 131 cent per pond, in vergelijking met oogst-1930, resp. 77,704 pakken en 122 cent.

De Deli Batavia Mij. maakte voor den oogst-1931 voor 32.461 pakken gemiddeld 143 cent, tegen het vorige jaar 31.421 pakken tot 84-cent gemiddeld.

Rubber-productie in September.
Opgave Rubber Growers' Association.
Londen, 13 Oct. (Aneta-Havas): Volgens de Rubber Growers' Association heeft de productie van 363 ondernemingen in September 9.621 ton bedragen, tegen 11.706 ton in September 1931, zijnde een vermindering met 17,8%.

Fin. Toestand Stad New-York.
Zeern ernstig.
New York, 13 Oct. (Aneta-Havas): De financiële toestand van de stad New York begint ernstig te worden.

Er zal een nieuwe lening van tien miljoen dollar noodig zijn, om de salarissen van de ambtenaren te betalen, terwijl het sluiten van nog andere leningen onvermijdelijk zal zijn.

De Rubber-markt te New-York.
(Reuter's Commercial Service via Aneta):
New-York, 13 Oct.: vier-uren-noteringen (tevens sluiting):

	11 Oct.	12 Oct.	13 Oct.
Crêpe, spot koop.	31 1/2	—	31 1/2
Sheet, spot koop.	31 1/2	—	31 1/2
Nov./Dec. verk.	31 1/2	—	31 1/2
Jan./Mrt. koop.	31 1/2	—	31 1/2
Jan./Mrt. verk.	31 1/2	—	31 1/2

De markt was zeer kalm.
New-York, 13 Oct. (Reut. Comm. Serv. v. Aneta):
Slot-noteringen:

De markt was kalm.

De Rubber-markt te Londen.
Londen, 13 Oct. (Reut. Comm. Serv. v. Aneta):

Openings-notering.
De markt was kalm.
Slot-noteringen:

	11 Oct.	12 Oct.	13 Oct.
Sheet spot	7 1/2	7 1/2	7 1/2
Sheet Nov./Dec.	7 1/2	7 1/2	7 1/2
Jan./Mrt.	7 1/2	7 1/2	7 1/2
Apr./Juni	7 1/2	7 1/2	7 1/2
Sheet feb.	7 1/2	7 1/2	7 1/2

De markt was verlaten.

De Rubber-markt te Singapore.
Singapore, 13 Oct. (Reut. Comm. Serv. v. Aneta):
Slot-koersen:

	12 Oct.	13 Oct.	14 Oct.
Sheet spot	7 1/2	7 1/2	7 1/2
Sheet Nov./Dec.	7 1/2	7 1/2	7 1/2
Jan./Mrt.	7 1/2	7 1/2	7 1/2
Apr./Juni	7 1/2	7 1/2	7 1/2
Sheet feb.	7 1/2	7 1/2	7 1/2

De markt was kalm.

De Peper-markt te Londen.
Londen, 13 Oct. (Reut. Comm. Serv. v. Aneta):

De Tin-markt.

Londen, 13 Oct. (Reut. Comm. Serv. v. Aneta):
Namiddag-aftoeningen:
Ready per ton 151 1/2 pd.st. gen.
3 mud. levering 152 1/2 " " "

New-York, 13 Oct. (Reut. Comm. Serv. v. Aneta):
Ready 24 1/2 cent per Eng. pond.
De markt was prijshoudend.

Singapore, 14 Oct. (Reut. Comm. Serv. v. Aneta):
De tin-prijs was 77 1/2 doll. p.p.

De Coprah-markt.

Londen, 13 Oct. (Reut. Comm. Serv. v. Aneta):
Oct.-verschep. 14/17/6 koop.

Officieele Producten-noteringen

der Handelsvereniging te Batavia en der Ned. Ind. Vereniging v.d. Rubberhandel, loopende van 13 Oct. 1932 12.30 u. n.m. tot 14 Oct. 1932 12.30 u. n.m.

	Gedaan	Laatste	Laatste
	Gisteren	Heden	Vraag Aanbod
Rubber			
Java-Std.-Sheets: Oct.	—	7 1/2	7 1/2
Java-Std.-Crêpe: Oct.	—	8 1/2	8 1/2
Palembang Ro-			
busta koffie (per pic.)			
E.K. Batavia, Ready	—	nom.	19
Oct.	—	—	19
Oct./Nov.	—	—	19
Oct./Dec.	—	—	19
Zwarte Lampong			
Peper (per pic.)	—	nom.	20 1/2
E.K. Bat., Ready	—	—	20 1/2
Oct.	—	—	20 1/2
Oct./Nov.	—	—	20 1/2
Oct./Dec.	—	—	20 1/2
Witte Muntok			
Peper (per pic.)	—	—	25 1/2
E.K. Bat., Ready	—	—	25 1/2
Oct.	—	—	25 1/2
Oct./Nov.	—	—	25 1/2
Oct./Dec.	—	—	25 1/2
Citronella-olie			
A Ready (per	—	2.17 1/2	2.15
K.G. incl. drum.)	—	—	2.20
Oct.	—	—	2.15
Oct./Dec.	—	—	2.20
Jan./Juni '33	—	—	2.12 1/2
Jan./Dec. '33	—	—	2.15

TIEDEMAN & VAN KERCHER
Alle Assurantieën 16a Vr

Bataviasche Beurs.

OFFICIEELE KOERSEN.

(Nadruk verboden).

Nabeurs, 13 October.

	slot
Cult. Vorstenlanden	52
Internatio	127 1/2
Java China Japan Lijn	88 1/2
Bedjang	76 1/2
Kon. Olie	151 1/2-152
Alg. Exploratie Mij.	132
Shell Union	90 1/2
4 1/2 % I. L. '26	90 1/2
Dajeh Manggoeng	125

Officieele Koersen der Beurs te Batavia.

(Nadruk Verboden).

No. 228	Afged. fondsen op Vrijdag 14-10-1932.
	Openingskoersen Slotkoersen
	laag- hoog- laag- hoog-
	ste ste ste ste
Cert. N. H. M.	75 1/2 75 1/2 75 1/2 75 1/2
Koloniale Bank	67 67 67 67
Vorstenlanden	51 51 1/2 51 51
Japanlijen	36 1/2 36 1/2 36 1/2 36 1/2
K. P. M.	105 105 1/2 105 105
Bedjang	76 1/2 76 1/2 76 1/2 76 1/2
Kon. Olie	149 149 1/2 149 149
Alg. Expl. Mij.	132 132 132 132
Cities Service	3 3/4 3 3/4 3 3/4 3 3/4
Gebeo	173 1/2 173 1/2 173 1/2 173 1/2
Shell Union	90 1/2 90 1/2 90 1/2 90 1/2
5 1/2 % D. L. 23 C.	97 1/2 97 1/2 97 1/2 97 1/2
4 1/2 % I. L. '23 E.	90 90 90 90
4 1/2 % I. L. '26 A/B	89 1/2 89 1/2 89 1/2 89 1/2
4 1/2 % I. L. '29	89 1/2 89 1/2 89 1/2 89 1/2
4 1/2 % I. L. '30	89 1/2 89 1/2 89 1/2 89 1/2
4 1/2 % I. L. '31	89 1/2 89 1/2 89 1/2 89 1/2
4 1/2 % I. L. '31 & f 500	89 1/2 89 1/2 89 1/2 89 1/2
Daj. Manggoeng	125 125 125 125
Java Bank	— 176 1/2 176 1/2 176 1/2
Escompto cert.	— 44 1/2 44 1/2 44 1/2
A'dam Rubber	— 60 60 60
H. V. A.	— 189 189 189
Handelsbank	— 65 1/2 65 1/2 65 1/2
Internatio	— 127 127 127
4 1/2 % I. L. '26 & f 500	— 90 90 90
Mandaling	— 75 75 75

Niet verhandelde fondsen op 14 Oct. 1932.

	Vraag	Aanbod.
Java'sche Bank	175	180
Handelsbank	65	68
A'dam Bank	102	102
Escompto aand.	43	45
Escompto cert.	44	45
H. V. A.	189	190
Amsterdam Rubber	59	61
Internatio	—	128
Band. Kinine o.e.	—	200
Unie	62	64 1/2
N. I. Spoor	78	79 1/2
Deli Spoor	60	65
Sem. Cher. Tram	29	31
Sem. Joana Tram	20	—
Malang Tram	—	52 1/2
Poerworedjo	7 1/2	8 1/2
Simau	—	390
Aimem	65	75
Corpor. Trust Shares	—	2 1/2
N. I. Gas Mij. n. b.	187	—
Aniem n. b.	186	—
Sumatra Electr. Mij.	30	36
5 1/2 % I. L. '17	97 1/2	98
5 1/2 % Doll. L. '21 D.	97	—
6 % Doll. '22 A.	98 1/2	99 1/2
6 % I. L. '22 B.C.	98	98 1/2
6 % I. L. '23 A.	—	93
6 % Mandaling	—	90
6 % Daj. Manggoeng	86	—
5 1/2 % Gebeo	101	—
Sem. St. & Pr. Veer	124	125
Basilam	19	25
Tagalsch Pr. Veer	115	125
Preanger Hotel	—	40
Hotel des Indes	45	—
Ind. Blauw. Veem	—	40
Bodjong Datar gew.	25	—
Gedeh	70	80
Goelpara	—	330
Kertamanah	250	—

Onze Beurs-medewerker schrijft:

De Amsterdamsche fondsenmarkt hield zich beter dan verwacht. Voorbeurs ontwikkelde zich reeds eenige vraag, welke ter beurze stand hield. Zeer vast lagen aand.; Deli Batavia Tabak op de, in vergelijking met vorig jaar, zeer goede verkoopsprijzen.

New-York brokkelde weder af, hetgeen aan de teleurstellende cijfers der onuitgevoerde orders van de U. S. Steel Corp. moet worden geweten. Deze cijfers worden n.l. algemeen als eene aanwijzing der bedrijvigheid in het Amerikaanse zakenleven beschouwd.

De locale markt had een lusteloos verloop, de plaatsings-mogelijkheid was niet groot.
Van suikerpapier verhandelde men a.d. H. V. A. a 185%, Cert. N. H. M. a 75 1/2%, Handelsbank a 65 1/2%, Cult. Vorstenlanden a 51 — 51 1/2% en Internatio a 127%.

Olie-waarden mede gedrukt. Koninklijke gouden 149 — 149 1/2% en Algemeene Exploratie 132 — 133%.

Staats-leeningen flauw, als gevolg der groote toewijzing op de nieuwe 5% Leening.

Amsterdamsche Beurs.

AMSTERDAM, 13 Oct. (Aneta):

	11 Oct.	12 Oct.	13 Oct.
Java'sche Bank	181	180	—
A'damsche Bank	100	101	103
Incaso Bank	—	—	—
N. I. Eac. Mij. Cert.	44	44	44
Certif. N. H. M.	74	78	76
Handelsbank	62	66	68
Koloniale Bank	67	69	69
Scheepvaart Unie	64	65	64
Kon. Paketv. Mij.	109	107	106
Java China Japan Lijn	35	35	36
Malang Tram	21	23	23
Serajoeel Tram	123	—	—
Sem. Stoomb. & Pr.	—	—	—
Internatio	—	128	128
Lindeteves	77	77	78
Philips	127	127	128
Margarine Unie	114	115	116
Calve Delit	64	65	66
Aku	44	44 1/2	47
Küchenmeister	3 1/2	3 1/2	3 1/2
Koninklijke Olie	150	150	151 1/2
Alg. Exploratie Mij.	180	181	184
H. V. A. (Amsterdam)	187	189 1/2	192
Cult. Mij. „Vorstenl.”	50	52	53
Mishie's Arnolds	—	89	87
Amsterdam Rubber	58	60	61
Sumatra Rubber	41	41	44
Bedjar Rubber	40	40	42
Malabar	195	196	198
Gedeh	63	—	68
Besoeke Tabak	—	—	—
Deli Maatschappij	117	116	121
Senembah	127	128	134
Deli Bat. Tabak Mij.	131	135	149
Cultuur Mij. „De Oostk.”	19	18	19
Arendsburg	—	—	135
Billiton B.	210	210	218
Roetion	13	13	14
Certif. Cit. Serv. doll.	3 1/2	verminkt	3 1/2
Young-leening	48 1/2	50 1/2	52 1/2
Prolongatie-rente	1	1	1
N. I. S.	78	79	80
Deli-Spoor	—	ged.	ged.
Sem. Cher. St. tr. Mij.	28	—	—
Sem. Joana St. tr. Mij.	19	19	20
Gas Mij. Nat. bezit.	186	189	189
Aniem Nat. bezit.	186	ged.	189
Tarakan	8	8	8
Poerworedjo	8	ged.	ged.
Soerawinangoen	—	—	—
Basilam	17	20	20
Simau	76	75	—
Redjang	—	ged.	ged.
Cert. Ned. Bank	109	110	111
4 1/2 % Ind. gulden-	—	—	—
leening 1926	90 1/2	90 1/2	90 1/2
5 % idem 1916	90 1/2	90 1/2	90 1/2
6 % Ind. dollar-	—	—	—
leening 1922 A	99	99	99 1/2
Deli Bat. Mij.	26	26	28
In Rubber Mij.	18	20	24
Vico	30	29	30
Oost-Java Rubber	63	63	65
Perlak Petroleum	75	81	—
Jasumij	—	—	—

ged. = gedaan.
nom. = nominaal.
bdk. = biedkoers.
lth. = laatkooers.
n.b. = nationaal bezit.
De markt was vast.

Amsterdamsch Beurs-Overzicht.

Er waren heden weer weinig zaken. Het publiek was tamelijk gereserveerd. Toch was de stemming vast in verband met de technische positie, ondanks het ontbreken van New York-koersen en indices. Aldus seint Aneta uit Amsterdam.

Aandeelen Koninklijke Olie waren voorbeurs flauw en werden zelfs tot 148 pCt. gelaten. Het officieele debuut kwam echter op 150 1/2 pCt., waarna het fonds op belangstelling van den beroepshandel monteerde tot 152 1/2 pCt., om op 151 1/2 pCt. te sluiten.

Aandeelen Unilever en Philips waren een tikje vaster, doch vrijwel verwaarloosd.

Aandeelen A. K. U. waren ruim 2 punten hooger, in verband met het succes van de Deutsche Kunstzijde-week en den toegenomen omzet.

Suikerwaarden kalm en vaster. Er is weinig vlottend materiaal. Aandeelen H. V. A. liepen op van 190 1/2 pCt. tot 192 pCt.

Rubberfondsen openen lui, doch waren daarna in herstel. Aandeelen Amsterdam Rubber deden 61 pCt. na 59 1/2 pCt.

Tabakken vrijwel zonder handel, doch vast. Aandeelen Deli Batavia Mij. maakten een sprong van 14 punten.

Scheepvaart-waarden zakenloos, doch prijs houdend.

Op de Beleggings-markt brachten Indische dollar-leeningen het niet tot een notering

Luchtpost.

De Postvluchten.

„Kwartel” te Rangoon.
Aneta seint dd. 13 Oct. uit Rangoon, dat het uitwaartsche vliegtuig de Kwartel daar is aangekomen.

„IJsvoegel” te Mersamaturh.
Uit Mersamaturh seint Aneta dd. 13 Oct., dat het retour-vliegtuig de IJsvoegel daar is gearriveerd.

„Pelikaan” naar Indië.
De Pelikaan is, naar Aneta dd. 13 Oct. uit Schiphol seint, naar Indië vertrokken met 250 K.G. post en 54 K.G. lading aan boord.

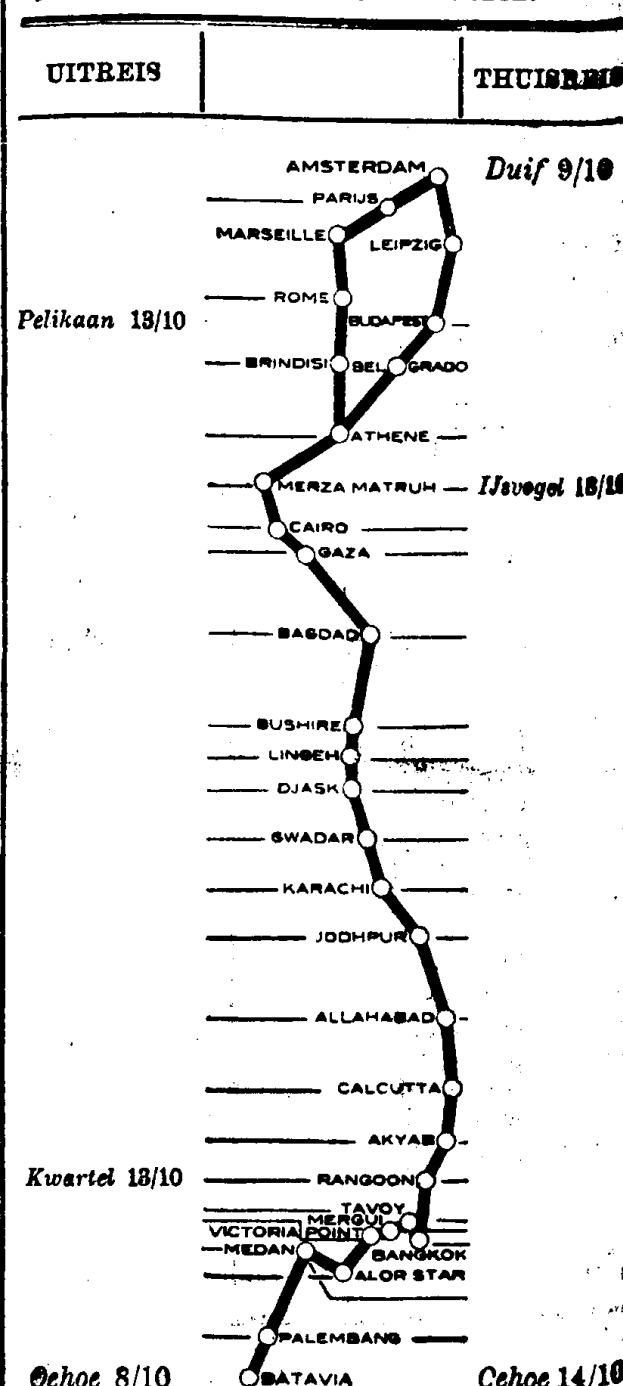
Voorts ging als passagier tot Weenen mede Ir. M. H. Damme, Directeur-Generaal der Nederlandsche Posterijen.

Te Leipzig werd ingeladen 19 K.G. post en 39 K.G. lading, terwijl verder nog twee passagiers embarkeerden, met bestemming Karachi.

„Pelikaan” te Boedapest.
Nader seint Aneta uit Boedapest, dat de Pelikaan daar is geland.

Post van de „Pelikaan”.
Aneta seint dd. 13 Oct. uit Bandoeng, dat vop de post en lading, welke het uitwaartsche vliegtuig de Pelikaan medeneemt, 190 K.G. post en 2 K.G. postpakketten voor Indië zijn bestemd.

„Oehoe” naar Holland.
Heden-morgen om 7.30 u. is de Oehoe van Tjililitan naar Nederland vertrokken.

De uitschakeling van het valuta- (\$) risico voor deze obligaties maakte weinig indruk.

De Londensche Beurs.
Belangstelling voor beleggings-obligaties.

Londen, 13 Oct. (Aneta-Reuter): De belangstelling op de effectenbeurs concentreerde zich op de beleggings-obligaties. De Britsche staats-obligaties sloten beneden den besten koers, na een nieuwen scherpen vooruitgang, vooral van de converteerbare obligaties-Oorlogsleening.

De Deutsche, Japansche, Chineesche en Braziliaansche obligaties hielden zich ook goed.

Onder de goederenmarkten was die van de granen rustig. De koopers verwachtten politieke gebeurtenissen in verband met de conferentie van Ottawa. De andere markten waren vast.

Wall Street opende flink, maar de gemaakte winsten gingen spoedig verloren.

De Berlijnsche Beurs.
Publieke belangstelling.
Berlijn, 13 Oct. (Trans-Ocean): Het publiek gaf voortdurend blijk van belangstelling in de effectenmarkt en er kwamen buitenlandse orders binnen voor aandeelen Allg. Electr. Gest., Verfstoffen-trust en Rijksbank, wat voor een groot deel te danken was aan de rede, welke Von Papen in München heeft gehouden.

De Parijsche Beurs.
Afwachtende houding.
Parijs, 13 Oct. (Aneta-Havas): De effectenbeurs nam over het algemeen een afwachtende houding aan. De transacties waren beperkt, maar de algemeene toon was bevredigend, met slot-noteeringen, die dikwijls het peil van den 12den dezer overschreden.

Fransche Renten en Zilver vast.

New-York Koersen.
(Eigen Dienst).

Kon. Olie	12:10	13:10
Cities Serv.	19 1/2	19 1/2
Snell Union	3 1/2	3 1/2
U. S. Steel	57 1/2	57 1/2
Anacosta	34 1/2	34 1/2
Bethlehem Steel	9 1/2	9 1/2
Intern. Nickel	16 1/2	16 1/2
Gen. Electric	8 1/2	8 1/2
Corp. Trust Shs.	15	15
Stemming	2	2

flauw.

Londensche Wisselkoersen.
Londen, 13 Oct. (Aneta):
De wisselkoersen te Londen waren:

	12 Oct.	13 Oct.
Parijs	87.78	87.84
Berlijn	14.19	14.49
Amsterdam	8.56	8.56
New-York	3.44 3/4	3.44 1/2

Wisselkoersen te Amsterdam.
AMSTERDAM, 13 Oct. (Aneta):

	19 Oct.	13 Oct.
Koers A'dam — Java	93 3/4	101 1/4
idem Londen	8.53	8.56
idem New-York	2.48 1/2	2.48 3/4
idem Parijs	9.75 1/4	9.76

Wisselkoersen te Batavia.

	FACT.	ESC.	N. I. H.
T. T. Amsterdam	100	100	100
Zicht Amsterdam	100	100	100
T. T. Londen	8.55	8.55	8.56 1/4
Zicht Londen	8.55	8.55	8.56 1/4
T. T. Australië	6.82 1/2	6.83 1/4	6.83 1/4
Zicht Australië	6.82 1/2	6.83 1/4	6.83 1/4
T. T. Amerika	2.18 1/4	2.48 1/2	2.48 3/4
Zicht Amerika	2.18 1/4	2.48	2.48 1/4
T. T. Frankrijk	97 1/2	97 1/2	97 1/2
Zicht Frankrijk	97 1/2	97 1/2	97 1/2
T. T. België per Belgja	34 1/4	34 1/4	34 1/4
Zicht België per Belgja	34 1/4	34 1/4	34 1/4
T. T. Duitschland	59 1/2	59 1/2	59 1/2
Zicht Duitschland	59 1/2	59 1/2	59 1/2
T. T. Zwitserland	48 1/4	48 1/4	48 1/4
Zicht Zwitserland	48 1/4	48 1/4	48 1/4
T. T. Italië	13	13	13
Zicht Italië	13	13	13
T. T. Stockholm	46	46	46
Zicht Stockholm	46	46	46
T. T. Oslo	45	45	45
Zicht Oslo	45	45	45
T. T. Saigon	—	—	99 1/2
Zicht Saigon	—	—	36
T. T. Weenen	—	—	46
Zicht Weenen	—	—	46
T. T. Kopenhagen	64 1/4	64 1/4	64 1/4
Zicht Kopenhagen	64 1/4	64 1/4	64 1/4
T. T. Bombay/Calcutta	64 1/4	64 1/4	64 1/4
Zicht Bombay/Calcutta	64 1/4	64 1/4	64 1/4
T. T. Japan	0.59 1/4	0.59 1/2	0.59
Zicht Japan	0.59 1/4	0.59 1/2	0.58 7/8
T. T. Manila	1.03 1/4	1.24	1.23 3/4
Zicht Manila	1.03 1/4	1.24	1.23 3/4
T. T. Singapore	0.99 1/2	0.99 1/2	0.99 1/2
Zicht Singapore	0.99 1/2	0.99 1/2	0.99 1/2
T. T. Shanghai	—	—	0.76
Zicht Shanghai	—	—	0.76

(Dollars)

T. T. Hongkong 58 1/4 58 58
T. T. Amoy 51 1/4 — 53 1/4
T. T. Swatow 51 1/4 — —
T. T. Foochow 51 1/4 — —

1) Per Frc. 100.
2) Per Lire 100.
3) Per R.M. 100.
4) Per Kr. 100.

Haven van Priok.
Aangekomen:
13 Oct Het N.I. ss. Benkoelen, gez. Boon, van Bardjermasin en Cheribon, agt. KPM.
Het N.I. ms. Tomori, gez. Vreeken, van Palembang, agt. KPM.
Het N.I. ss. Van Outhoorn, gez. Jentink, van Belwan en Singapore, agt. KPM.
Het N.I. ss. Parigi, gez. Grootenhuis, van Soerabaia en P. Pisang, agt. KPM.
Het Ned. ms. Petronella, gez. Wildschut, van Pladjoe, agt. BPM.
Het Eng. ms. Silverpalm, gez. Dunnett, van New York en Pamanoeakan, agt. Hadden Co.

Vertrokken:
13 Oct. Het N.I. ss. Spelman, gez. Hoogland naar Semarang.
Het N.I. ss. De Klerk, gez. Benecke, naar Soerabaia, Ampenan, Soembawa-Besar, Bima, Waingapoe, Ende, Savoe, Koepang, Timor Dilly en Roti.
Het N.I. ss. v. Lansberge, gez. Zonneveld, naar Semarang.
Het Eng. ms. Silverash, gez. Woodrow, naar Cheribon, Pekalongan, Semarang, Soerabaia, Amboerang, Menado, Ternate en San Francisco.
Het Ned. ss. Pendopo, gez. Eijer, naar Soerabaia.

Scheeps-radioverbindingen.

	14 Oct.	15 Oct.
Chr. Huygens	Malabarradio	Malabarradio.
Oldenbarnevelt	Malabarradio	Malabarradio.
Marnix	Malabarradio	Sabangradio.
P. C. Hoof	Singaporeradio	Medanradio.
Poelau Laut	Genovaradio	Bonifacioradio.
Baloeran	Malabarradio	Malabarradio.
Dempo	Malabarradio	Malabarradio.
Kota Nopan	Singaporeradio	Bataviaradio.
Kota Pinang	Colomboradio	Colomboradio.

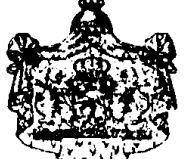
	16 Oct.	17 Oct.
Chr. Huygens	Malabarradio	Malabarradio.
Oldenbarnevelt	Malabarradio	Malabarradio.
Marnix	Sabangradio	Medanradio.
P. C. Hoof	Sabangradio.	Sabangradio.
P. Laut	Alexandriaradio	Adenradio.
Baloeran	Malabarradio	Malabarradio.
Dempo	Malabarradio	Malabarradio.
Kota Pinang	Colomboradio	Karachiradio.

De schepen zijn alle in kortegolf-verbinding met Scheveningen- en Malabarradio, uitgezonderd de P. Laut, K. Nopan en K. Pinang.

Scheeps-berichten.
Het ms. Poelau Bras arr. 12 Oct. te Hamburg, thr.
Het ms. P. C. Hoof arr. 13 Oct. te Singapore, thr.
Het ss. Lucomedon is, op weg van Ned. Oost-Indië naar Europa, den 11 Oct. van Port-Said vertrokken.
Het ms. Kota Nopan vertr. 13 Oct. van Singapore, uitreis.
Het ms. Dempo arr. 13 Oct. te Suez, thr.
Het ms. Chr. Huygens vertr. 12 Oct. van Amsterdam, uitreis.
Het ms. P. Laut vertr. 14 Oct. van Napels, uitr.
Het ss. Bengkalis arr. 13 Oct. te Singapore, thr.

ADVERTENTIE

M. DE KONING

NOORDWIJK - WELTEVREDEN
HOFLEVERANCIER
VAN H. M. DE KONINGIN

AVONDE EN GALAKLEEDING

15202

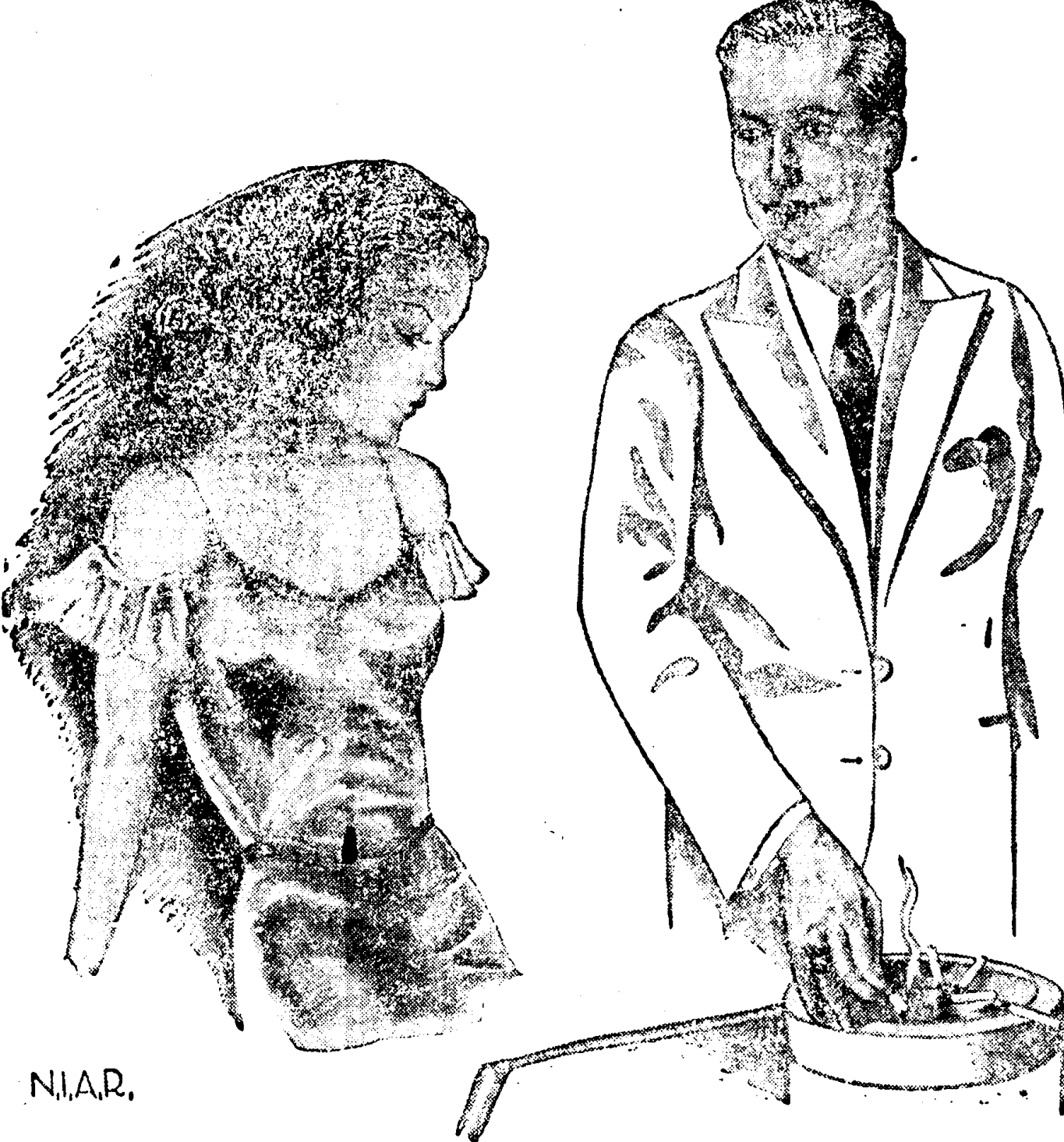
Wijn moet men rustig en met aandacht genieten. Vooral zoo'n fijne zachte wijn als

TOKAYER
JACOBUS BOLEN

opwekkend en versterkend

Importeurs: JACOBSON v.d. BERG & Co.

15192

N.I.A.R.

N.V. FAROKA MALANG.

15208

Zij:
In deze dure tijden
Moest je dit toch vermijden!
Faroka's Antwoord:
Eigert U zich hier zoo aan?
Dat komt niet meer voor, voortaan
Geefthem **RIBBON CIGARETTEN**
Dan hoeft U nooit meer op te letten
Die legt hij niet meer in zijn hand
Voor hij haast zijn vingers brandt.

BLUE RIBBON
Per pakje van 20st. — 20 cent
Een zachte Amerikaansche Cigaret.

BLACK RIBBON
Per pakje van 20st. — 10 cent
Een Pittige geurige Cigaret

WHITE RIBBON
Per pakje van 20st. — 10 cent
Een Lichte geurige Cigaret.

FAROKA SHAGTABAK
Per pakje — 16 cent
Een zachte versche Shagtabak.

MODERNE KINDERWAGENS

Bak sierlijk gelijnd en van binnen met leerdoek bekleed
Lang 76 cm. Breed 40 cm. Diep 40 cm.
Onbreekbare stormstangen Schitterende veering

Reclameprijs **f 46.75**

OPVOUWBARE KINDERWAGENS
RUIME SORTEERING

HOOGHE KINDERSTOELEN OMKLAPBAAR
grootte tafel met telraam.

Prijzen: f 12.50, f 12.75, f 16.— en f 17.25

N.V. INDISCH VERZENDHUIS
POSTWEG NOORD 16 Gebr. Cramer BATAVIA-CENTRUM.
15230

OSAKA SHOSEN KAISHA

JAPAN - JAVA - LIJN.

GEREGELDE 2 - WEKELIJSCHES DIENST VOOR
PASSAGIERS EN GOEDEREN VAN JAVA NAAR JAPAN V.V.

EERSTVOLGENDE AFVAARTEN VAN BATAVIA:

S.S. "PANAMA MARU"	21 Oct. '32,	
S.S. "SEATTLE MARU"	5 Nov. '32,	laadt ook te Tjilatjap;
S.S. "CANADA MARU"	21 Nov. '32,	
S.S. "TACOMA MARU"	5 Dec. '32,	laadt ook te Tjilatjap;

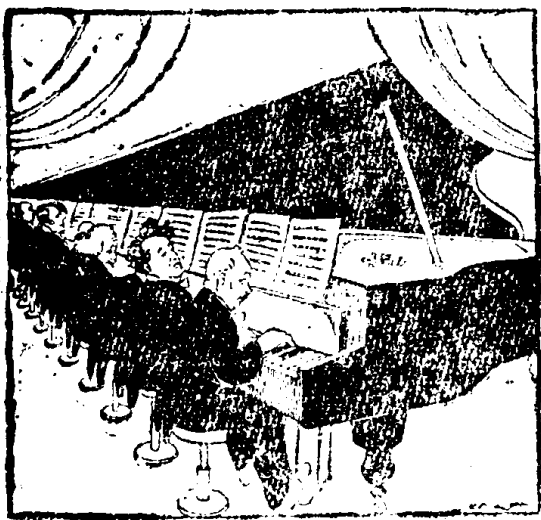
Passageprijs 1e klasse Soerabaja/Kobe Yen 185.—
Retourbiljetten, 4 maanden ge'dig, " 315.—

Voor alle inlichtingen omtrent vrachten, passage, aankomst-data etc, wende men zich tot de agenten:

KLAASEN & Co.
Telf. Batavia No. 1081.

15193

Om den hoek

De Olympiade der componisten.

Call of the East!
Boy, ampat split lagi,
JOHNNIE WALKER

15203

Beslagen tong!

Een beslagen tong is een bewijs van slechte spijsvertering en verstopping. Ook voor kinderen zijn Foster's Maagpillen, het bekende laxer-middel, uitstekend. f 0.85 per flacon.

FOSTER'S MAAGPILLEN

15211

Sterkere Zenuwen Meer Energie

„Sanatogen gaat naar de kern der gezondheid, nl. de cellen, en bouwt die op tot een krachtig gestel”,
schrijft een bekend
Engelsch geneesheer

SLAPELOOSHEID

Spoedig na het gebruik van Sanatogen zult gij weer van een rustigen, versterkenden slaap genieten, omdat Sanatogen de oorzaak van Uw slapeloosheid — zenuwzwakte — overwint. Meer dan 24000 geneesheeren hebben Sanatogen schriftelijk aanbevolen als een ideaal versterkend voedsel. Waarom zoudt gij er dan niet eens een proef van enkele weken mee nemen?

Sanatogen bevat juist die elementen - phosphor en geconcentreerd melkeiwit - die de natuurlijke bouwstoffen zijn van kracht en gezondheid voor de cellen van zenuwen en bloed. Voor het behoud van „gezonde zenuwen” is Sanatogen dan ook van onschatbare waarde. Slapte, lusteloosheid, maagbezwaren, slapeloosheid, al die gevolgen van verzwakte zenuwen, zullen met Sanatogen spoedig verdwijnen. Nieuwe eetlust zal U toonen, hoe Uw gezondheid opleeft bij Sanatogengebruik; frisch rood bloed zal door Uw aderen stroomen en U weer

dat gevoel geven van heerlijke gezondheid.

Besluit eens enkele weken achtereen Sanatogen te nemen. Ge zult verrast staan over de opmerkelijke en snelle toename van Uw kracht en gezondheid. Uw klachten zullen verdwijnen, ge zult weer van Uw leven kunnen genieten, omdat ge U gezond en gelukkig voelt.

SANATOGEN

Het Zenuwsterkend Voedsel.
Verkrijgbaar in alle Apotheken en Toko's.

15210

RATHKAMP & Co

OLD PALE SHERRY

ALS TAFELWYN EN ALS
APERITIF EVEN PITTIG
EN TOCH STREELEND.
EEN VERRASSING VOOR
KENNERS.
EEN OPENBARING VOOR
FUNDROEVERS.
OUD BELEGEN EXPORT-
PRODUCT VAN XERES.

BATOE
TOELIS

PROEFFLESCHJE GAARNE TER BESCHIKKING

14585

TELEFOON 1292
BAT.-CENTRUM

MADSEN

NOORDWIJK 11

Hij heeft persoonlijk gemonteerd de meeste mooie en bijzondere juwelen, goud- en zilverwerken, de laatste 20 jaren in Ned.-Indië vervaardigd

HIJ HEEFT MEER DAN 20 JAREN ZOOWEL DE DUURSTE PARELCOLLIERS ALS DE EENVOUDIGSTE BIJOUX PERSOONLIJK GEREPAREERD
EX-CHEF D'ATELIER DER N. V. BEGEER v. KEMPEN & VOS, Hofjuweliers

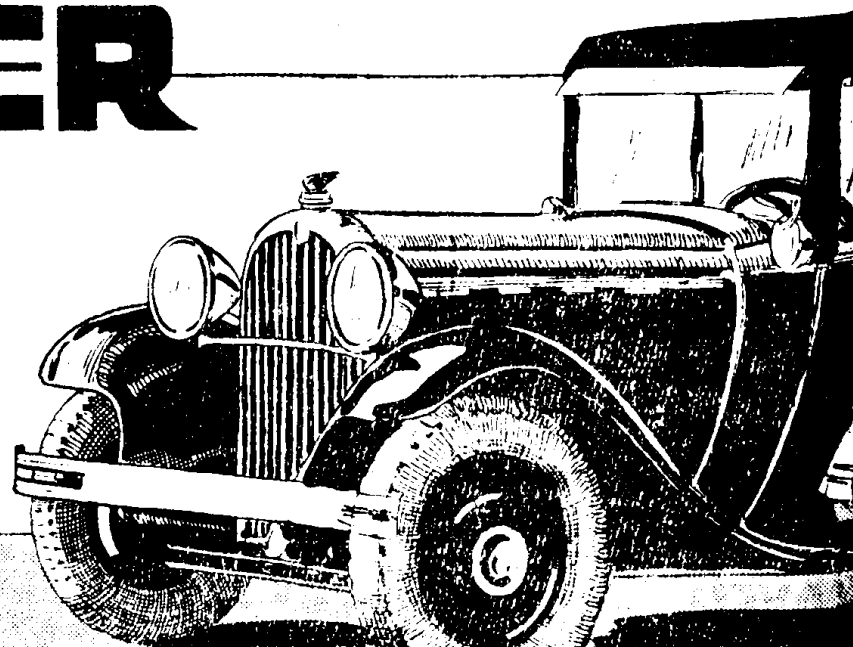
14910

Goed wonen

GRAND HOTEL JAVA

Maandkamers. . vanaf f 125.—
Dagkamers f 6.—, f 7.— en f 8.—
incl. vol pension.

HEINEKEN'S BIER

Vooral niet vergeten!

15195

Im Osten nichts Neues.

Onder dezen titel geeft Nemo in het *Amsterdamsch Effectenblad* van 14 September j.l. een kleine beschouwing, die getuigt van een beter inzicht in de verhoudingen hier te lande dan men over het algemeen in de Moederlandsche pers aantreft.

Wij laten deze onopgesmukte uiting van bewondering voor wat hier in de crisistijd bereikt is, gaarne in extenso volgen:

Azië! wereld van Mysterie — land van onbeschrijflijke tegenstellingen, van niet te peilen rijkdommen en diepste armoede. Land van oudste cultuur en meest barbaarsche toestanden. Zullen wij, Westelingen, de Aziaten ooit leeren begrijpen?

Britsch-Indië, China, Japan, Nederlandsch-Indië, landen en bewoners van scherpe contrasten en toch alle doortrokken met dezelfde Oostersche mentaliteit, grondslag van datgene, dat de Aзияat voor ons steeds vreemd blijft: fatalisme. Rampen van ongekenden omvang, aardbevingen en epidemieën hebben Azië geteisterd, honderdduizenden van den aardbodem in enkele dagen weggevaagd — maar de verwoeste streken werden steeds opnieuw bewoond. Geheele gebieden werden in China door burgeroorlogen of overstromingen overvolkt, om later nog dichter bezet te worden.

Europa is bijna failliet gegaan door den oorlog van 1914/18 en worstelt sedert eenige jaren met een hevige crisis — in Azië heeft men bijna doorlopend crisis-toestanden, en nimmer ging een Aziatisch ras of land te gronde.

Het fatalisme van den Aзияat werkt als een stille kracht en komt tot uitdrukking in aanpassings-vermogen. Wat Allah doet, is goed gedaan.

In begin September werden wij verrast met een telegram van den G. G. van Ned.-O.-Indië, waarin de Landvoogd als zijn meening te kennen gaf, dat het ergste der crisis voor Insulinde geleden zou zijn. Een bijzonder aangename tijding voor ons Nederlanders in het moederland, die, onder den indruk van de sterk dalende landsmiddelen en den ontwrichtten handel, van het Indisch bedrijfsleven zich nog een droevig beeld vormen. Wanneer thans uit Indië weder meer optimistische berichten komen, kan dit nog niet zoozeer ten gevolge van een verbetering der productenprijzen zijn, maar wel, omdat producenten kans zagen de productie-kosten aanzienlijk te verlagen, vooral dank zij de soepele houding van de Aziatische werknemers.

Terwijl in Nederland een storm van protesten opstak tegen de commissie-Welter, die krachtige besnoeiing der salarissen „durfde“ adviseeren, accepteerde in Indië de inlandsche bevolking de eerste en de volgende loonsverlagingen zonder morren en schikte zij zich wonderwel in de sterk gewijzigde omstandigheden. Het aanpassingsvermogen bleek enorm groot. De kracht, welke hiervan uitgaat, is niet onder cijfers te brengen; het resultaat is, dat menige onderneming, welke men financieel ten doode opgeschreven waande, thans nog zonder steun bestaat.

Wanneer iemand twee jaar geleden beweerd had, dat Java rubber kan produceeren voor minder dan 10 cent per half K. G. en suiker voor 3 cent per half K. G., dan zouden de directies van de betrokken ondernemingen dezen „iemand“ als een fantaat beschouwd hebben.

En toch is dit nu een feit.

Wanneer men twee jaar geleden met groote zorg sprak over het terugzenden uit de Buitenbezittingen naar Java van tienduizenden ontslagen arbeiders, indien ondernemingen moesten gesloten worden, — dan

had men visioenen van onlusten, van groote moeilijkheden in de dessa. En toch zijn de tienduizenden rustig naar Java teruggegaan; zij hebben zich opgelost in de kampongs, met Oostersche gelatenheid wordt het lot gedragen.

De inlandsche planter, die de opbrengst uit zijn rubber, thee- en klappertuinen gedurende tal van jaren als goede bron van inkomen kon beschouwen, zag de prijzen dalen tot een peil, waarbij van de opkoopers slechts enkele centen per pond product wordt ontvangen. Bedragen, waarvoor nauwelijks voldoende voedsel gekocht kan worden voor den arbeider en zijn gezin. De tuinen worden verlaten of omgewerkt, de inlander gaat voedselgewassen verbouwen of tracht zijn bestaan op andere wijze te vinden.

Indien de economische toestand niet nog veel slechter wordt, dan zal de rust wel niet verstoord worden.

De angst, welke menigeen gehad heeft voor den gang van zaken in den Archipel, heeft plaats gemaakt voor bewondering en vertrouwen in de Indische veerkracht. Niet alleen van den inlander, maar ook van menig Europeaan, die vecht tegen de depressie in Groot-Nederland.

Voorloopig geen oproer of opstand.

Van het Oostelijk front geen nieuws.

Gemengd Indisch Nieuws.

Groote Opium-Aanhaling.

Circa 400 Thails in Wanden van Kisten Verborgen.

Dinsdag-morgen j.l. omstreeks halfwaalf is door de douane te Semarang een groote voorraad opium aangehaald, die verborgen was in de wanden van twee kisten met *sedep malem*.

De kisten waren aangevoerd met het s.s. *Tjinegara* van de J. C. J. L., en bestemd voor een zekeren Tan Bouw Ngie te Semarang. Zij waren in Amoy aan boord van het schip geladen, meldt het Sem. Hbl.

De aandacht van de douane werd op de kisten gevestigd door het feit, dat het dekstel met scharnieren bevestigd was, een uitzonderlijke wijze van verpakking voorgoederen als *sedep malem*. De verificateur kreeg opdracht de kisten nauwkeurig in het oog te houden, en bij het inklaeren werden door hem op de buitenwanden der kisten nabij de retsen van de planken bruine vlekken ontdekt, die wel eenigszins op ruwe opium geleken. Ook de geur van opium was aanwezig.

Een en ander was oorzaak, dat een plank van een der kisten werd verwijderd.

In de planken, die de zijwanden van de kisten vormden, waren rijen gaten geboord, waarin kokertjes van zink zaten, iets langer dan een aspirine-buisje. Ieder kokertje bleek ongeveer een thail opium te bevatten.

De uiteinden van de kokertjes waren van buiten af niet zichtbaar, daar de gaten dwars in de planken waren geboord en de planken op gewone wijze naast elkander gespijkerd waren. De bovenste en onderste plank van iederen wand, was natuurlijk „loos“.

De verbinding tusschen de planken was versterkt door spieën van bamboe, die eveneens onzichtbaar van buiten af tusschen de zijkanalen der planken waren aangebracht.

De kisten waren bestemd, zooals gezegd, voor een zekeren Tan Bouw Ngie, een Chinees, die wel in Semarang een *piet à terre* heeft, doch feitelijk elders thuis hoort.

Nadat de smokkelwaar ontdekt was, werd Tan onmiddellijk gearresteerd.

Het onderzoek werd geleid door den douane-ambtenaar, den heer Koot, de opium werd ontdekt door den adj.-verificateur Brussel.

Er heerschte in loods „H. W. 9“, waar

Hij had juist een lekkeren trek gedaan, toen de stilte verbroken werd door een geluid in de hal, waarin men zich niet vergissen kon.

De telefoon.

Een onzinnige hoop kwam voor een ondeelbaar oogenblik in hem op. Dan haalde hij de schouders op en nam zijn gemakkelijke houding weer aan.

Die telefoon diende tot het gebruik van alle bewoners op die verdieping. En, wie zou hem nu opbellen? Hij kende in Londen geen levende ziel.

Hij probeerde de gedachte van zich af te zetten, maar Charles, de huisknecht, die op dat oogenblik binnenkwam, deed zijn hoop herleven.

„U wordt aan de telefoon geroepen, Mr. Fenton.“ kwam hij zeggen.

„Ik?“ Als iemand, die met een lievelingsdenkbeeld speelt, treuzelde hij met de aanvaarding.

„Ja, u, Mr. Fenton.“ herhaalde Charles.

Hij stond dadelijk op, verliet de kamer en ging naar het toestel.

„Hallo?“ riep hij, en voelde onder het spreken zijn hart heftig bonzen.

Dat moest het meisje zijn. Nu schoot hem te binnen dat hij zijn telefoonnummer gekrabbeld had op het kaartje, dat hij haar bij het verlaten van Rimini in de hand gestopt

de aanhaling plaatshad, natuurlijk nogal eenige consternatie.

Naar het blad verneemt, is het niet uitgesloten, dat Tan Bouw Ngie tot een kongsie behoort, die in Midden-Java talrijke vertakkingen heeft en zich behalve met opiumsmokkelen, met den handel in (Chineesche) slavinnen bezighoudt.

Het aantal buisjes, dat in de kisten verborgen was, bedroeg 616, bevattende, ruw geschat, 400 thail opium. Deze hoeveelheid vertegenwoordigt een waarde van f 10.000.

De Brand te Pangkalan Brandan.

Nadere Bijzonderheden.

Een week geleden werd telegrafisch melding gemaakt van den brand in het hoofd-administrateurs-huis van de Bataafsche Petroleum Maatschappij te Pangkalan Brandan.

In de *Sum. Post* vinden wij thans de volgende bijzonderheden.

Op het moment van den brand was er nogal wat wind, maar gelukkig bleek er weinig gevaar voor de aangrenzende huizen te bestaan, daar het erf zeer groot is en aan de eene zijde nog een tennisbaan is gelegen.

De brandweer was onmiddellijk met pompen ter plaatse.

De oorzaak van den brand moet waarschijnlijk gezocht worden in onachtzaamheid.

Er waren namelijk juist enkele toekangs bezig het huis te verven en de oude verf af te branden. De sirene van 12 uur ging en men maakte aanstalten om te rusten. Hierbij is men waarschijnlijk niet met de juiste voorzichtigheid met de branders omgegaan, zoodat het hout vlam vatte.

Er was geweldige belangstelling van de zijde der bevolking. Van het huis en het paviljoen bleek weinig te redden.

Een oud stukje B. P. M.-geschiedenis is in vlammen opgegaan. Het administrateurs-huis was 35 jaren oud en werd bewoond door de vroegere hoofd-administrateurs.

Het huis is totaal afgebrand. Het paviljoen heeft men nog kunnen redden.

De brand heeft een halfuur geduurd, voordat men ontdekte dat er iets aan de hand was. Er was niemand thuis, de heer De Boer was naar Rantau en mevrouw De Boer bevond zich op Brastagi.

Om tien voor twaalf is de brand ontstaan. Eerst een halfuur later zag men de rookwolken naar buiten komen. Men gooide de deuren open en zag dat het huis van binnen in lichtelaie stond.

Onmiddellijk werd de Brandweer gewaarschuwd. Maar er bleek weinig meer aan te doen, te meer daar er weinig druk op de leiding stond.

Alle employé's waren in touw.

Een van hen ontdekte op het laatste oogenblik een zuurstof-cylinder, die hij op zijn schouder nam en wegbracht. Een hoogst ernstig ongeluk is door dit optreden voorkomen.

Een gedeelte der meubels en het zilverwerk heeft men kunnen redden.

Er was voor ongeveer f 18.000.— reparatie aan het huis besteed. Men was met dit werk nog niet geheel gereed gekomen.

Een ruwe schatting van de schade bedraagt een halve ton.

Moord te Djokja.

In dicht bevolkte Buurt.

Zaterdagavond j.l. is te Djokja op Ngabean, een drukke rijweg voor de verbindingen van sultansstad met het Zuiden en met de Westelijke relaties, een moord gebeurd, meldt *Mataram*.

Een 18-jarige Javaan werd door vier had.

Zijn aanroep bleef onbeantwoord. Geen menselijke stem was hoorbaar. Maar de volgende seconde hoorde hij aan het andere einde van de lijn een angstaanjagend geluid.

Het was de knal van een revolver.

Hij schreeuwde als een bezetene: „Hallo! Met wie spreek ik?“

Wat nu volgde, maakte hem bijna waanzinnig van angst. Daarginds scheen iemand een sluw, boosaardig lachje te laten hooren — toen een klik; het onmiskenbare bewijs dat de hoorn weer aan den haak gehangen was.

Hij stond een paar oogenblikken besluiteloos, totaal verbijsterd van schrik. Het leek op een nachtmerrie. Wie had dat schot geluiden? De moord — of, althans poging tot moord — was bedreven in de kamer van waaruit getelefoneerd was, zooveel stond vast. Hij beproefde zich een voorstelling te maken van wat daar voorgevallen kon zijn.

Het meisje, dat in het restaurant zijn hulp gevraagd had, was naar huis gegaan. Ze had zijn visitekaartje gelezen, en, in haar uitersten nood, de eerste gelegenheid waargenomen om hem op te bellen. Misschien verkeerde ze in zulk een bitteren nood, dat ze wou dat hij onmiddellijk bij haar kwam. Ja, zoo zat het in elkaar. En terwijl ze getelefoneerd had, was de man voor wien ze bang was, achter haar komen staan, had haar den

rasgenooten aangehouden. Er ontwikkelde zich een twistgesprek, en — volgens verklaring van getuigen — terwijl drie van de tot het groepje van vier behorende personen eerstbedoelden Javaan vastgrepen, werd hij door den vierden met een mes in de borst gestoken.

De aanslagpleger vluchtte een barbierswinkel binnen, en de drie andere lieden kozen eveneens het hazenpad. Door bemiddeling van de politie werd de gewonde naar een kliniek vervoerd, waar een geneesheer constateerde, dat hij precies in het hart was getroffen.

Twee politie-agenten hadden inmiddels den gevluchten moordenaar in de woning van den barbier gearresteerd, en eveneens het mes gevonden, waarmee de misdaad was gepleegd. Door de recherche werden dienzelvden avond nog de drie andere tot het groepje behorende lieden opgevat.

De moordenaar geeft als reden voor het misdrijf op, dat zij in een woordenwisseling waren geraakt over een beleediging, welke de verslagene hem had aangedaan op den pasar.

De verslagene zou toen hem (den aanslagpleger) een klap in het gezicht hebben gegeven, vervolgens een mes hebben getrokken, en ten slotte in het mes zijn.... „gevalen“, dat hij (de moordenaar) op zijn beurt had getrokken uit zelfverdediging.

De politie heeft evenwel een groot aantal getuigen, en er bestaan sterke aanwijzingen, dat een vrouwen-perkara de drijfveer is geweest.

Moord te Soember-Porrong.

Krankzinnige zag Medepatiënt voor Matjan aan.

Onlangs had in het gesticht te Soember-Porrong een moord plaats. Zooals gewoonlijk gaan de rustige patiënten (Inlanders) naar een tuin, waar zij landbouwwerkzaamheden verrichten, vertelt de *Ind. Crt.* Zij worden dan op verschillende plaatsen te werk gesteld. Een der patiënten ging naar een kransdang toe, pakte daar een klein soort bijltje, dat bij de werkzaamheden gebruikt wordt, en gaf daarmee een medepatiënt een houw op het achterhoofd.

Vervolgens sloeg hij hem den halswervel door, daarna gaf hij hem een slag in de zij, waar de longen bloot kwamen te liggen, en vervolgens sloeg hij zijn linkerpols af. Dit drama voltrok zich in minder dan een minuut.

Na zijn daad gepleegd te hebben, bleef de man kalm bij zijn slachtoffer staan, alsof er niets gebeurd was. Personeel schoot ijlings toe en nam den dader, die zeer kalm was, mede naar een blokzaal. Dr. Theunissen was eveneens direct ter plaatse, doch kon slechts den dood constateeren. Het slachtoffer was een Atjeher; de dader een Javaan, die reeds 17 jaren in het gesticht had doorgebracht en nooit mensch noch dier kwaad had gedaan.

De veldpolitie stelde een onderzoek in en maakte ter zake proces-verbaal op. De oorzaak moet waarschijnlijk hierin gezocht worden, doordat één der verpleegden het woord matjan (tjiger) schreeuwde, waardoor het niet is uitgesloten, dat de dader zijn medepatiënt en slachtoffer voor een matjan heeft aangezien....

De Ontvluchting van Dollah.

Corrupte Bewaking?

De beruchte moordenaar Dollah, die op den 18den van de vorige maand uit de gevangenis te Medan ontvluchte, heeft verklaard, dat de zaag om een der tralies door te zagen, hem werd verschaft door een sleutelbewaarder van de gevangenis, eveneens Dollah geheeten.

Zooals vanzelf spreekt — aldus de *Deli Crt.* — is de gevangene Dollah, onmiddellijk na de

hoorn uit de hand gerukt — en zijn laffe wraak genomen.

’t Was te verschrikkelijk om lang bij te blijven stilstaan. Dat een vrouw, welke ook, aldus in koelen bloede neergeschoten werd, was al erg genoeg, maar dat het leven van een meisje in den bloei van haar jeugd en schoonheid afgesneden werd..... Fenton balde zijn vuisten en kreunde in zijn onmacht, toen het afgrijpselijke tooneel levendig voor zijn al zoo overspannen geest stond.

Maar wat was hij dom, niet daar te staan blijven denken; hij moest handelen.

Hij liep opnieuw naar het toestel aan den muur, nam den hoorn af en vroeg den chef-telefonist aan.

Een onverschillige mannenstem teemde: „Hal-lo?“

John zou hem eens eventjes wakker maken. „Hallo, chef“, begon hij ijzig, „verzamel uw gedachten goed bij elkaar en schrik niet!“

„Kom, kom!“ antwoordde de man gering-schattend, „is het zoo erg? Is het Parlementsgebouw in de lucht gevlogen? Of staat de wieg van den zuigeling in brand?“

Fenton viel hem met de deur in huis.

(Wordt vervolgd.)

FEUILLETON.

Bedriegers Bedrogen.

DOOR

SYDNEY HORLER.

Wat nu te doen? Nog een beetje te vroeg om zich met Billy Bennetts „Sesam, open“, naar dat speelhol te begeven.

Genadige hemel! Hij was zoo moe als een hond. Hij zou naar zijn flat teruggaan.

De jonggezellen-flat met bediening, die hij in Duke Street, St. James, betrokken had, had hem eerder het toppunt van gerief toegevoerd, maar nu vond hij ze koud en ongezellig. Hoe kwam dat? Er scheen geen behoorlijke reden voor, behalve dan, dat hij, nu de opwinding van den avond bekoeld was, eigenlijk met zichzelf geen raad wist. Althij zijn eigen gezelschap voor lief genomen hebbende, hunkerde hij nu naar den eenen of anderen metgezel.

De huisknecht, die zich over de drie huurs van de flat-woning ontfermde, had voor het haardvuur gezorgd, en zich toesprekende dat hij niet zoo'n ezel moest zijn, trok John een luer-stoel bij den haard en stopte een doorgerookte pijp — een trouwe makker — met tabak uit den pot op den schoorsteenmantel.

hernieuwde arrestatie, scherp ondervraagd, op welke wijze hij de gevangenis heeft kunnen verlaten. Aanvankelijk vroeg hij bedenktijd, om op deze vragen antwoord te geven, doch daarna kwam hij met de bovengenoemde mededeeling. Hij vertelde, dat hij de zaag op 12 September had ontvangen.

Ook heeft hij bekend, dat er reeds veel eerder sprake van was geweest, in Juli of Augustus reeds; hij had den betreffenden beambte toen 20 of 80 gulden beloofd voor diens eventuele hulp.

Mocht de schuld van den sleutelbewaarder kunnen worden aangetoond, dan krijgt de zaak natuurlijk een ernstiger aspect, aangezien tot dusver nog werd aangenomen, dat Dollah van buiten-af hulp had gekregen.

Natuurlijk is een dergelijke mededeeling van een moordenaar vrij dubieus, doch de politie meende toch wel over zooveel aanwijzingen te kunnen beschikken, dat 7 October jl. tot arrestatie van den sleutelbewaarder kon worden overgegaan. O.m. is thans ook de zaag gevonden, welke Dollah heeft gediend als middel tot ontvluchting.

Nieuwe Uitgaven.

„N. I. P. A.'s Koloniaal Archief”.

Het is gebleken, dat het feit van den dag betreffende een bepaald onderwerp, als men het niet dadelijk vasthoudt en vastlegt, den volgenden dag reeds zoek is. Dat behoefde nu in een goed georganiseerd grootbedrijf met een archief en een abonnement op een goed knipsel-bureau niet aldus te wezen. Doch het feit kan telkens weer worden geconstateerd. De dagblad bureaux kunnen het getuigen, dat telkens en telkens weer groote bedrijven daar navraag doen naar bepaalde, reeds gepubliceerde feiten, welke hun ontgaan zijn.

„Nip'a's Koloniaal Archief” nu wil door de historie van elken dag op elk gebied in korte aantekeningen vast te houden en overzichtelijk te rangschikken, de bestudeering van die historie over een korte of lange periode den geleerde zoowel als den bedrijfsman, den journalist zoowel als den

politicus, den bewindsman, den wetgever en anderen, die daaraan behoefte kunnen hebben, gemakkelijk.

Nip'a's uitgeverij zal daartoe spoedig met zijn opbouwenden arbeid beginnen, welke van den eersten dag af aan zijn waarde zal hebben, en dagelijks in waarde zal toenemen.

Het verzuim van een eeuw is thans niet meer goed te maken, doch Nip'a zal zorgen, dat van 1 Januari 1933 af in Ned. O.-Indië wordt opgeteekend en vastgelegd al wat daarvoor op ieder gebied der samenleving in aanmerking komt.

Het goed verzorgde proefnummer door ons ontvangen, blijkt dat het Nip'a ernst is met bovenstaande.

Verschenen zijn:

te Bandoeng bij A. C. Nix & Co. als uitgave van het Kon. Bat. Genootsch. v. K. en W., eene *Lijst der Oude Boeken* van de voormalige Nederlandsche O. I. C. ter kuste Coromandel, met eene inleiding van Prof. Mr. J. v. Kan;

te 's-Gravenhage bij de Uitg. firma Martinus Nijhoff: afl. 31 (nieuwe serie afl. 1) Juni 1932 der *Encyclopaedie v. N.-Indië*, hoofdredacteur D. G. Stibbe. Aanvullingen en Wijzigingen;

bij J. B. Wolters te Batavia: *Spel en Athletiek*, door J. H. Dobbenga en F. H. A. Claessen; bij de N. V. Kon. Boekhandel en Drukkerij G. Kolff & Co. te Soerabaja: *Eenvoudige lieden*, door E. v. Heemskerck-Deux;

Eenvoudige textielwaren-kennis ten dienste van industrie- en huishoud-scholen, opleidingen voor lingeres, costumières en coupeuses, door W. J. C. van Paassen en G. H. Ruygrok, bij de firma J. B. Wolters te Batavia;

bij J. J. Romen & Zonen te Roermond: Maeseyck: *Mensch-God*, door P. v. d. Tempel O. P., beschouwingen over den eeuwen-ouden strijd tusschen Godsdiens en menschen dienst, vier conferenties voor priesters en ontwikkelde leeken.

Verschenen is afl. 32 (derde serie afl. 2) Aug. 1932 van de Aanvullingen op, en wijzigingen van de *Encyclopaedie van Ned.-Indië*, uitgave Martinus Nijhoff, 's-Gravenhage.

Ingezonden Stukken.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.)

De Redactie van het

Nieuws van den Dag v. N. I.

Kostbare Vivisectie.

Beleefd verzoek ik U plaatsing van dit schrijven opdat meerdere pluimveehouders met het volgende op de hoogte gebracht mogen worden.

Eenigen tijd geleden verscheen in Uw blad één en ander over het Pluimvee-proefstation, en daaraan wil ik nog eens wat toevoegen over een ondervinding uit de praktijk, opgedaan met het Veeartsenijkundig Instituut, afdeling pluimvee-ziekten, dat naar mijn bescheiden meening slecht amateurs-werk verricht.

Door de slechte tijds-omstandigheden wilde ik alle risico tot het minimum beperken en liet een deel van mijn gezonden hoenderstapel inenten tegen pokken en diphtheritis, hoewel ik deze ziekte zeer weinig onder mijn kuikens had gehad en in het geheel nooit onder mijn volwassen dieren.

De enting slaagde. Na een 20 dagen begonnen de dieren vrijwel allemaal pokken te krijgen en zoo flink, dat er geen helpen meer aan was. Ook de volwassen dieren, die in een ren met 4½ maands kuikens zaten, kregen pokken. Ik verloor uit een ren met 56 dieren er reeds 37, waaronder 2 volwassen en nog is de ziekte niet tot stilstand gekomen.

Toen er uit eerder genoemde ren nog geen slachtoffers gevallen waren kwam de Veearts weer om een volgend broedsel in te enten en ik liet hem het resultaat van de vorige enterij zien. Wat was ik verbaasd, te hooren, dat men nog niet de goede verhouding had en het serum dezen keer hoogst waarschijnlijk niet sterk genoeg genomen was geworden.

Het tweede entsel gaf hetzelfde resultaat en ik moest weer een 40 zieken weg halen, die bereids begraven zijn. Momenteel heb ik nog een stelletje zieke kuikens van 1 tot 5 maanden, die wel weer het hoekje om zul-

len gaan. Dat grapje heeft mij vlug een 200 gulden gekost.

Onnoodig te zeggen, dat ik voortaan mijn kuikens niet weer zal laten inenten met serum van bovengenoemd Instituut, wat als het een beetje wil, pokken veroorzaakt, in-stede van deze te voorkomen.

Met een grootsch gebaar wordt dat door Dr. J. Kok, hoofd van den Burgelijken Veeartsenijkundigen Dienst, in een rede op 2 Juni 1932, ter gelegenheid van de opening der Pluimvee-tentoonstelling op de jongste Jaarbeurs te Bandoeng verkondigd: „Ook aan het Veeartsenijkundig Instituut, waaraan, zooals bekend, sedert 1927 een afzonderlijke afdeling voor pluimveeziekten verbonden is, worden door verdere bestudeering van de in Indië waargenomen pluimveeziekten door het bereiden van entstoffen tegen hoendercholera en tegen diphtheritis en pokken de belangen van de pluimveeteelt behartigd. Als bij-sonderheid kan ik melden, dat in 1931 28.000 doses entstof tegen diphtheritis en pokken zijn afgeleverd.”

Inderdaad mooi spul, die 28.000 doses entstof, wanneer ik het bij mij gebruikte brouwsel als monster ter beoordeeling moe-nemen.

Wanneer men proefdieren noodig heeft zou het beter zijn deze onder de hoenders van het Pluimvee-proefstation te zoeken en ze dan te infecteeren, om te merken dat de zaak niet in orde is. Mijn hoenders maken mijn broodwinning uit en dat is toch al een schamel stuk brood, en zij dus veel te kostbaar om aan dergelijke proeven te worden opgeofferd.

De resultaten van bovengenoemd Instituut zijn dus bedroevend, als we de pseudovogelpest (de gevreesde kippenziekte) er na-bij halen, en denken aan de zee van tijd welke genoemd Instituut reeds tevergeefs op dat gebied werkzaam is.

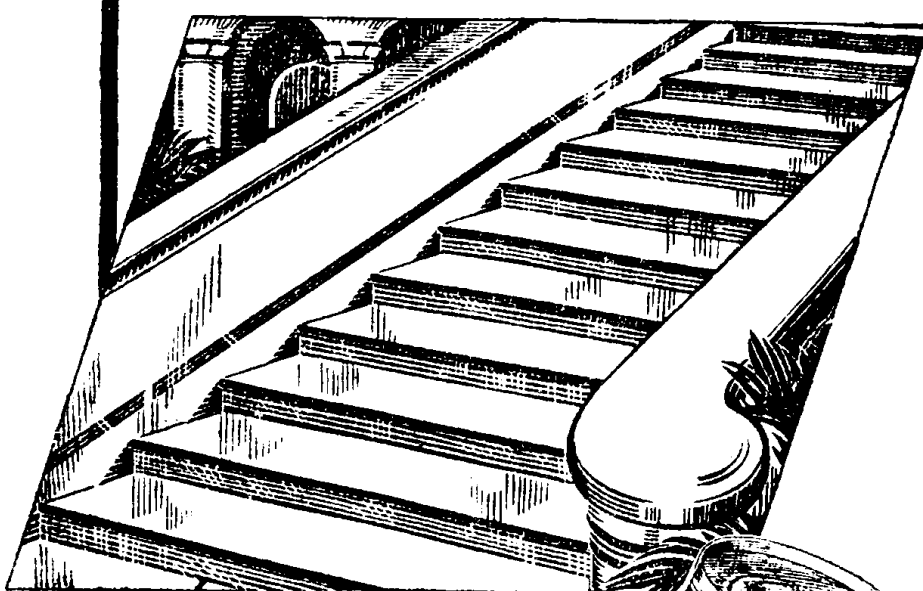
U beleefd dankzeggend voor de verleende plaatsruimte

Hoogachtend

PLUIMVEEHOUDER.

ADVERTENTIE

GEEFT EEN PRACHTIGEN GLANS AAN MARMEREN TREDEN

Tracht niet om vuil geworden marmere treden schoon te krijgen op de ouderwetsche manier door „hard werken.” Gebruik Vim.

Een beetje Vim op een natten doek verwijdt vuile vlekken uit marmer veel sneller dan hard boenen met zeep en water ooit zal kunnen doen.

Vim reinigt snel en poetst prachtig.

Even met Vim wrijven en Uw marmere trappen glansen weer als nieuw. Gebruik den volgenden keer Vim en maak de vuilste trappen prachtig glanzend in een paar seconden.

VIM

REINIGT
EN POLIJST

X-V 146-50 D

LEVER BROTHERS LIMITED, PORT SUNLIGHT, ENGLAND
15212

IMPORT-BIER!

Introductieprijs gedurende de eerste
3 maanden van het Pilsener Bier merk

„KRAAN”
op Java's hoofdplaatsen

30 ct

per heele flesch

TEGEL en BETONFABRIEK

N.V. Handel Mij. v/h DE BAS & Co.

Tanah Abang Oost 87 — Telefoon Weltevreden 585.

GEPERFOREERDE BETONBUIZEN: voor draineerbedden.
CEMENTTEGELS: Marblon-bloem-gekleurde en gewone grijze.

BETONBUIZEN: van 10 — 100 c.M., diameter.

SEPTICTANKS: inhoud 800 en 1200 l.

BETONROOSTERS.

15190

SALVIO.

Voetbal.

Te Batavia.

De V. B. O.-Competities.

Eerste Klasse.

Slechts één ontmoeting hebben we te verwerken, n.m.l. die van nummer één tegen nummer laatst. In dat gevecht lag meer toekomst voor de hekkeluiters dan voor de leiders. We beloelden dat Jong Ambon de mooie positie dra zal verliezen indien niet meer systematisch wordt geopereerd. De 2-0, waarmede werd gewonnen, zeggen lang niet dat het steeds veilig is geweest in de buurt van Apituley; maar, dien weg moet het ook met de Minahassamannen op. De helft van het programma ligt achter den rug en slechts één punt werd vergaard. Daar moet heel wat bijkomen, wil men zich veilig stellen.

	Gesp.	Gew.	Gel.	Verl.	Punt.	Doelp.	Gem.
S.V.J.A.	5	3	2	0	8	18-7	1.60
Oliveo	6	3	2	1	8	12-3	1.33
U.M.S.	4	1	3	0	5	7-5	1.25
Hercules	4	2	1	1	5	6-5	1.25
S.V.B.B.	5	2	2	1	6	17-3	1.20
B.V.C.	4	1	2	1	4	11-7	1.11
Vios	3	0	1	2	1	1-11	0.33
V.V.M.	7	0	1	6	1	3-29	0.14

Tweede Klasse A.

Dat gaat lijken op een ren tusschen de reserve-Herculanen en de reserve-Jong Ambonniers. Slechts een weinige in het doelgemiddelde wijst de plaats op het lijstje aan. Hercules was wel wreed voor T.N.H. (1-4), dat nu vrijwel kansloos geworden is. Jong Ambon rekende af met de Geelzwarte-reserves (4-0).

Van de zelfstandige ploegen houdt D.O.O. zich wel taai; van U.M.S. 3 werd gewonnen (2-0) waardoor men in de running blijft.

Hercules 2	6	4	1	1	9	29-12	1.50
S.V.J.A. 2	4	2	2	0	6	11-5	1.50
D.O.O. 1	6	4	0	2	8	17-14	1.33
B.V.C. 2	5	2	1	2	5	14-11	1.11
T.N.H. 1	6	1	3	2	5	12-16	0.83
U.M.S. 3	6	1	1	4	3	12-18	0.50
S.V.B.B. 3	3	0	0	3	0	2-17	0.00

Tweede Klasse B.

Sparta deed zeer goed werk door zich de Oliveo-reserves van het lijf te houden (1-0). De positie is nu nog lang niet hopenloos.

Vios 2	1	1	0	0	2	4-2	2.00
U.M.S. 2	4	2	1	1	5	11-6	1.25
Oliveo 2	6	3	1	2	7	17-8	1.17
Sparta 1	6	3	0	3	6	10-12	1.00
B.V.V. 1	5	2	1	2	5	9-13	1.00
V.V.M. 2	5	2	0	3	4	6-11	0.80
S.V.B.B. 2	5	0	3	2	3	9-14	0.60

Derde Klasse B.

V.V.M. 3 verspeelde een kostbaar punt tegen Sparta 3 (1-1), maar men blijft nog stevig de tweede plaats bezetten. Voor Sparta was het evenzoo een kostbaar puntje, des te meer noodig, nu er reeds zoveel wedstrijden zijn gespeeld.

J.A.V.V. 1	9	9	0	0	18	52-7	2.00
V.V.M. 3	7	3	3	1	9	14-15	1.29
B.V.C. 3	6	2	1	3	5	9-10	0.83
S.V.J.A. 3	6	2	1	3	5	11-13	0.83
Vios 4	6	2	1	3	5	12-23	0.83
Hercules 3	5	1	2	2	4	18-13	0.80
Sparta 3	10	2	2	6	6	12-32	0.60
B.V.V. 3	7	1	2	4	4	8-23	0.57

Vierde Klasse A.

De verrassing is hier wel het optreden van S.V.A. Totdan zonder winstpunt en met een slecht doelgemiddelde, wist men toch de vierde-Herculanen met 7-1 te slaan. Haast niet om te geloven.

D.O.O. 3 deed ook nog een geslaagde poging, tegen B.V.C., 4, om ietwat de hoogte in te krabbelen (1-2). Er is nu weer hoop, en hoop doet leven.

U.M.S. 4	7	6	0	1	12	23-6	1.71
J.A.V.V. 2	6	5	0	1	10	24-10	1.67
Hercules 4	8	5	0	3	10	41-22	1.25
D.O.O. 3	7	3	1	3	7	10-16	1.00
Vios 5	6	2	1	3	5	12-14	0.83
S.V.A. 1	3	1	0	2	2	9-10	0.67
B.V.C. 4	6	0	1	5	1	5-26	0.17
S.V.J.A. 4	5	0	1	4	1	6-16	0.20

Vierde Klasse B.

Met T.N.H. 4 wil het heelemaal niet. In het veld tegen U.M.S. 5 boekte men de zesde verliespartij in opvolging (0-3).

Zooewel V.V.M. 5 als de derde-Jong-Arabieren doen alle moeite om een der bovenste plaatsen bezet te krijgen. Daarom is het wellicht nog zoo kwaad niet dat men de punten deelde (1-1). Zoo blijft voor beide de kans.

D.O.O. 2	6	6	0	0	12	29-4	2.00
S.V.B.B. 4	5	3	0	2	6	12-10	1.20
V.V.M. 5	8	5	1	2	9	22-14	1.13
J.A.V.V. 3	9	4	2	3	10	16-12	1.11
U.M.S. 5	9	5	0	4	10	24-22	1.11
S.V.J.A. 5	5	2	1	2	5	8-5	1.00
Vios 6	6	2	0	4	4	10-21	0.87
Oliveo 5	4	0	0	4	0	2-15	0.00
T.N.H. 4	6	0	0	6	0	3-23	0.00

V.V.M. 5, verlies van 2 winstpunten.

T.N.H. 4, verlies van 2 winstpunten.

Vierde Klasse C.

Gezien de resultaten tot heden, heeft U.M.S. 7 hard moeten werken om de 2 punten

thuis te houden. T.N.H. 3 heeft wel goed partij gegeven (2-1). Overigens wel kranig, zooals de U.M.S.-Benjamins zich houden.

O.L.I.V.E.O. 4 doet wel en ziet niet om. Voor de zesde maal kon de overwinning-kreet worden aangeheven, nu na kamp tegen V.V.M. 6 (0-2).

Oliveo 4	6	6	0	0	12	21-8	2.00
U.M.S. 7	10	5	4	1	14	28-18	1.40
U.M.S. 6	9	4	2	3	10	43-15	1.11
J.A.V.V. 4	7	2	3	2	7	8-11	1.00
V.V.M. 6	8	2	1	5	5	16-31	0.63
S.V.B.B. 5	5	1	1	3	3	12-15	0.60
Hercules 5	5	1	1	3	3	7-16	0.60
T.N.H. 3	5	1	2	2	2	9-10	0.40
S.V.A. 2	3	0	0	3	0	1-26	0.00

*) T.N.H. 3, verlies van 2 winstpunten.

Programma.

Zaterdag, 15 October 1932.

2e Klasse A.
S.V.B.B. 3 — U.M.S. 3 P. Klinkert.

2e Klasse B.
V.V.M. 2 — B.V.V. 1 N. Roso.

3e Klasse A.
Oliveo 3 — V.V.M. 4 H. Bouwmeester.

3e Klasse B.
B.V.V. 3 — B.V.C. 3 E.P. Denkelaar.

4e Klasse A.
Hercules 4 — S.V.J.A. 4 J.A. Schulz.

4e Klasse B.
D.O.O. 2 — T.N.H. 4 Nanlohi.

4e Klasse C.
U.M.S. 7 — S.V.A. 2 A. Keshishian.

Zondag, 16 October 1932.

1e Klasse
S.V.B.B. — B.V.C. E.F. Hagenaar.

U.M.S. — S.V.J.A. M. Prins.

3e Klasse A.
T.N.H. 2 — B.V.V. 2 A.A. de la Rambelje.

3e Klasse B.
Hercules 3 — V.V.M. 3 F. Tala.

4e Klasse A.
S.V.A. 1 — D.O.O. 3 A.B. Swart.

4e Klasse B.
J.A.V.V. 3 — U.M.S. 5 A. Keshishian.

Oliveo 5 — S.V.J.A. 5 R.G. Muller.

4e Klasse C.
V.V.M. 6 — Hercules 5 C.J. Hüsches.

V.I.O.S.-Jubiläum.

Zaterdag, 15 October.

V.I.O.S.-veteranen — Rest van Batavia-veteranen.

Bataviasche Kantoor Voetbal Bond.

Programma:

17 Oct. Financiën II — Douane III.

18 Oct. Statistiek — Onderwijs.

18 Oct. Financiën I — Paketvaart.

18 Oct. Justitie — Handelsbank.

19 Oct. B.P.M. — Marine.

20 Oct. Renault — Eastern.

V.I.O.S.

Bij het Jubileum.

Jubilea doen in dit land dubbel opgeld. Het komen en gaan, in versnelden pas, werkt de vergetelheid zoo in de hand, dat het hoog noodig is, nu en dan, eens even te remmen om ons in herinnering te brengen wat eens was.

Voor de groote massa is V.I.O.S. de Club, welke jaar in, jaar uit hard moet ploeteren om boven water te blijven.

Maar, we twijfelen er niet aan, men zal deze malaise weten te overwinnen, want in de „bibit“ ligt een groote belofte voor de toekomst.

Wanneer in het verleden ook de toekomst ligt, dan zullen zeer zeker voor V.I.O.S. nog heerlijke tijden komen.

Is er wel een vereniging met zulk een verleden? Had de naam: V.I.O.S., niet eenmaal een klank — als wedstrijd-ploeg — zooals geen tweede op Java?

Boekte ze niet kampioenschap op kampioenschap ten tijde van den „Bataviaschen Voetbal Bond“?

Was V.I.O.S. niet de eerste Vereniging die het aandurfde een eigen veld met tribune te stichten en haar naam gaf aan een voornaam Stadsdeel van Batavia?

En eeren we niet in V.I.O.S. vooral de Club van de familie-tradities?

We denken aan Harry, Vic, Fred en Guus Nitzschke. Aan Guus Nitzschke vooral, die zoo ontzaglijk veel voor het Bataviasche Voetbal heeft gedaan.

Inderdaad een Club, welke, bij het dertigjarig-bestaan, het volle recht heeft te jubelen over hetgeen er was, is en komen zal.

Wedstrijden te Bandoeng.

Competitie-Programma.

Het bestuur van den B.V.B. verzoekt ons te willen bekend maken, dat de volgende wijzigingen zijn aangebracht in de competitie-programma's, t.w.:

1ste Klasse:

16 Oct. Sidolig 1 — L. A. 1

Y. M. C. 1 — Velocitas 1

28 Oct. Sidolig 1 — Velocitas 1

L. A. 1 — Sparta 1

De Leerschool van den Dans.

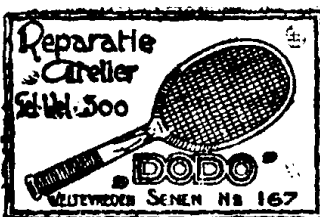

Zelfs het aan den man brengen van een foelcelijk mousseline-restantje op een „alles moet weg!“-uitverkoop, inspireert deze danseres tot gracieuze houdingen.

2de Klasse:

15 Oct. Sparta 2 — U.N.I. 2

Velocitas 3 — Velocitas 2

190 vr

In Nederland.

De Competities.

Westen I. A.

Het optreden der Benjamins blijft de aandacht trekken. De vierde overwinning boekte men nu tegen de Racing, met de werkelijk dwaze score van 6-5. Feyenoord, dat zich even de meerdere kon toonen van Velsen (2-3), is nog steeds zonder verlies punten.

Met H.B.S. wil het niet. Wel eigenaardig dat we maar nagenoeg steeds verlies-partijen te verwerken krijgen, nu de mail-bladen ons zoo voortreffelijke dingen komen vertellen van het optreden der Kraaien in het Arol-tournooi.

Men moest nu weer voor A.D.O. bukken (1-0).

Hermes tegen Z. F. C. (2-1), en West-Frisia tegen D. F. C. (4-3), draaiden er juist het voordeel van eigen grond uit.

	Gesp.	Gew.	Gel.	Verl.	Punten	Doelp.
Feyenoord	4	4	0	0	8	12-4 2.00
D. H. C.	4	4	0	0	8	17-8 2.12
A. D. O.	4	2	1	1	5	7-5 1.25
Hermes-D.V.S.	3	1	1	1	3	5-5 1.00
't Gooi	3	1	1	1	3	2-6 1.00
V. S. V.	4	1	1	2	3	4-5 0.75
Z. F. C.	4	1	1	2	3	7-9 0.75
H. B. S.	4	1	0	3	2	4-9 0.50
R. C. H.	4	0	1	3	1	10-14 0.25
Blauw Wit	2	0	0	2	0	3-6 0.00

Westen I. B.

Het zal voor Ajax, dat het tegen Xerxes alweer niet verder kon brengen dan een gelijkspel (3-3), een heele toer zijn om de Stormvogels zoet te houden. Bij Haarlem op bezoek, vloegen ze weer met beide punten huisstoe (1-3).

Sparta schijnt het nu verder bij dat eene struikelingetje te laten; van Koog althans, geen eenvoudige opgave, wist men prompt te winnen. (1-3)

Even fraai levert Hilversum het. Men heeft de beruchte 1-9 haast ingeloopt en daartoe werkte nu mee de verbluffende overwinning op V.U.C. (5-1).

Stormvogels	4	4	0	0	8	18-3 2.00
Ajax	4	1	3	0	5	12-8 1.25
Sparta	4	2	1	1	5	12-10 1.25
Hilversum	4	2	1	1	5	13-14 1.25
K. F. C.	4	2	0	2	4	9-7 1.00
Xerxes	4	1	2	1	4	13-14 1.00
West-Frisia	4	2	0	2	4	12-14 1.00
D. F. C.	4	0	2	2	2	11-13 0.50
Haarlem	4	1	0	3	2	11-17 0.50
V. U. C.	4	0	1	3	1	6-17 0.25

Het Oosten.

P. E. C. had de kampioenen op bezoek en moest de eerste veer laten (1-1), maar behield toch den kop, omdat de Apeldoornsche Geheel-onthouders zoo onverstandig waren van de Enschede-Boys te verliezen (2-1). A. G. O. V. V. duikelde daardoor naar de vierde plaats en liet de winners den eigen stoel. Vitesse wist de derde plaats te bemachtigen, ten koste van Tubantia (3-1).

Go Ahead behaalde de eerste overwinning, doch daar het was op het eeuwige verliezende Heracles en met slappe cijfers (1-2), belooft het nog niet veel voor de toekomst.

Met Robur schijnt het ook weer huilen te zijn. Op eigen terrein werd van Wageningen, dat tot dan ook nog niet het zoet der overwinning had mogen smaken, vrij smadelijk (2-5) verloren.

P. E. C.	4	3	1	0	7	10-6 1.75
Enschede Boys	4	2	2	0	6	9-6 1.50
Vitesse	4	2	1	1	5	8-7 1.25
A.G.O.V.V.	4	2	1	1	6	10-9 1.25
Enschede	4	2	1	1	5	9-7 1.00
Wageningen	4	1	2	1	4	9-7 1.00
Go Ahead	4	1	1	2	3	6-7 0.75
Tubantia	4	1	1	2	3	8-10 0.75
Robur et Vel.	4	1	0	3	2	8-14 0.50
Heracles	4	0	0	4	0	5-9 0.00

Het Zuiden.

We moeten hier aannemen, dat Aneta twee Club-namen heeft verwisseld bij het seinen der uitslagen. Nl. B. V. V. en M. V. V.

Men laat nu Bleyerheide van M. V. V. winnen, terwijl die ontmoeting reeds enkele weken geleden heeft plaatsgehad.

Het klopt trouwens ook niet met het officiële programma dat voor 9 Oct. Bleyerheide — B. V. V. aanwezig. En daar dat programma ook spreekt van: Middelburg — M. V. V. op dien datum, nemen we maar voor vast aan dat we het bij het rechte eind hebben en de desbetreffende veranderingen komen aanbrengen.

Hoe het ook zij, de V. V.'s komen er bekaaid af, want in beide gevallen verloren ze. Voor Middelburg betekende dat de eerste overwinning in de Hooze Afdeling en kon men de laatste aan de Bosschenaren overlaten.

Tevens wijst het er op, dat M. V. V. van het goede pad is afgedwaald (3-2).

Bleyerheide bezorgde dus B. V. V. de derde verlies-partij (5-2).

Met spanning zal men in Het Zuiden de ontmoeting Longa — Philips tegemoet

gezien hebben. Gisteren met veel belangstelling terzamen dat Longa had gewonnen. Het was toch wel een fractie sterker te zijn, alhoewel de uitslag: 1-2, niet heel duidelijk spreekt.

Met eigen terrein in het voordeel, had N. A. C. tot iets meer in staat moeten zijn tegen N. O. A. D. dan een *draw* (1-1). Het wil daar nog niet.

Ook van Eindhoven viel het ons tegen, dat ze Willem II niet meer dan één punt konden afnemen aan den Aalsterweg. Alles wijst er op, dat Philips weer zal koning kraaien.

Philips	4	4	0	0	8	12-3	2.-
Longa	4	3	0	1	6	13-4	1.50
Eindhoven	3	1	2	0	4	8-4	1.33
Bleyerheide	4	2	0	2	4	10-8	1.-
N. O. A. D.	4	1	2	1	4	7-8	1.-
M. V. V.	4	2	0	2	4	10-13	1.-
N. A. C.	4	1	1	2	3	10-9	0.75
Willem II	4	1	1	2	3	12-11	0.75
Middelburg	4	1	0	3	2	6-17	0.50
B. V. V.	3	0	0	3	0	6-15	0.-

Het Noorden.

Door het falen van Be Quick, dat nog niet eens op eigen terrein de beide punten kon wegrissen van het alsmat verliezende Sneek (3-3), klom Veendam warempel naar de tweede plaats. De laatste Zondag bracht goede papieren aan de Veenmannen, die uit Assen, van het Achillesveld, een 1-7-overwinning meebrachten!!!

Een heelemaal goed vertrouwen in Velocitas hebben we ook nog niet, want een overwinning, op eigen terrein, van 3-1, op Frisia, is geen werk van groote menschen.

Zeiden we niet in een onzer overzichten, dat Leeuwarden de productieve voorlinie kwijt was? Dat lieten ze toch maar eens anders zien tegen G. V. + V. V., die met 6-3 huistoe werd gezonden.

Friesland toonde zich de waarde van eigen terrein sterker dan Alcides (1-2).

Velocitas	4	4	0	0	8	15-5	2.-
Veendam	4	3	0	1	6	13-4	1.50
Be Quick	4	2	2	0	6	21-9	1.50
Friesland	4	2	1	1	5	7-14	1.25
Leeuwarden	4	2	0	2	4	9-9	1.-
G. V. en A. V.	4	1	1	2	3	14-14	0.75
Frisia	4	1	1	2	3	4-10	0.75
Alcides	4	1	0	3	2	7-9	0.50
Achilles	4	1	0	3	2	9-17	0.50
Sneek	4	0	1	3	1	6-14	0.25

Tennis.

B. K. T. B.

Onderlinge Handicap Team-Wedstrijden om den „Nieuws van den Dag-Beker“.

Het was jongstleden Zondag-morgen een drukte van je welste in den Dierentuin.

Reeds in de nog grijze ochtend-schemering was de actieve competitie-leider in de weer, de laatste hand te leggen aan de nog resterende noodzakelijke voorbereidingen voor de komende wedstrijden.

Vóór zevenen stroomden heele groepen deelnemers den Tuin in.

De komst van den Voorzitter veroorzaakte opzien vanwege het formidabele pakket, dat hij moeizaam, doch voorzichtig in zijn armen torste. Luidruchtig waren de gissingen omtrent hetgeen zich wel in dat pakket zou bevinden, maar stil was de algemeene bewondering, toen uit dit pakket werd te voorschijn gehaald de

„Nieuws van den Dag“-beker, welke voor 1 jaar in het bezit zal komen van die Vereniging, wier vertegenwoordigend team uit dit toernooi, als overwinnaar naar voren zal treden.

Deze beker werd geflankeerd door een 5-tal doozen sigaren als ook een 5-tal blikken Camels, welke door het B. K. T. B.-Bestuur waren beschikbaar gesteld resp. voor de winnaars van de verliezers-ronde,

en de tweede prijs-winnaars van het beker-toernooi.

Jacobson had daarna de attentie der deelnemers een groote doos met Diëng sigaretten aan te bieden, terwijl *last but not least* de groote kist bier door de Borsumij gratis aan den B. K. T. B. geschenken, vele kelen plotseling merkwaardig droog deden voelen.

Het B.K.T.B.-Bestuur, van oordeel, dat het eerst na goed tennissen ook goed rusten en drinken moet zijn, besloot dadelijk dat het bier slechts tijdens deze „goede rust“ zou worden geschenken.

Spoedig na zevenen werd een aanvang gemaakt met de wedstrijden, welke, daar alle spelers conform het verzoek van het Bestuur, keurig op tijd aanwezig waren, volgens het program werden afgewerkt.

Daar elke gewonnen game 1 punt voor de betr. Vereniging betekende, werd uitermate voorzichtig gespeeld, en vielen vaak lange rallies te bewonderen.

De gegeven handicaps bleken over het algemeen juist te zijn; een mogelijk te zwaar geachte handicap voor 1 speler werd, daar in team-verband werd gespeeld, gecompenseerd door een wellicht te geringe handicap voor een anderen speler van hetzelfde team.

Zoo vielen b.v. merkwaardig weinig verschillen in de uitslagen te noteeren. Wij noemen hier den wedstrijd Financiën contra Internatio, door Financiën met 18-17 gewonnen. De beslissing viel hier pas in de laatste game. Voorts de buitengewoon spannende team-strijd in de 2e ronde tusschen de Gas Mij. en de Nillmij, welke kamp in een gelijk aantal punten, t.w. 18-18 eindigde. Door loting werd hier bepaald, welke partij de beslissing zal brengen.

Met zeer veel animo werd op alle 5 banen gespeeld.

Voor een buitenstaander moet het een aardig gezicht geweest zijn om te zien, met hoeveel belangstelling een groot aantal toeschouwers, verdeeld over het geheele banen complex, het verloop van den wedstrijd volgde, terwijl de niet aan de beurt zijnde team-spelers voor de baan, waarop de sportieve strijd gestreden werd, groepjes vormden, waarin de mogelijke kansen op een gunstigen eind-uitslag druk besproken werden.

Om een enkelen greep te doen uit de talrijke belangwekkende partijen, noemen wij de match tusschen Sonnevillie en Elenbaas, door eerstgenoemde met 6-1 gewonnen.

Geeft deze uitslag een groot spel overwicht van Sonnevillie weer, toch was net spelverloop uitermate spannend. De harde, goed geplaatste drive met veel topspin van Sonnevillie zegevierde over de ietwat zachte, doch eveneens zeer goed geplaatste volley van Elenbaas, die aan het net enorm veel haalde.

Verder speelde Pieren een lange partij tegen Van Eede, die het soms zeer te kwaad had met de vele hooge lobs, die Pieren hem te verwerken gaf.

En al lukten niet alle smashes en al werden er vele smashes weer netjes teruggelobd, Van Eede behield als goed sportman zijn goede humeur en won tenslotte toch nog met 4-3.

Rahder speelde tegen Pipper een wanhopigen strijd. Beide spelers waren vastbesloten geen bal mis te slaan en *à tout prix* den bal in het spel te houden. Beide spelers slaagden hierin wonderwel (maar vraag niet hoe) en de lezer zal begrepen hebben, dat deze 7 games een behoorlijken tijd gevergd hebben. Rahder won deze partij verdiend met 4-3.

In de doubles werd over het algemeen harder geslagen dan in de singles en er werd ook meer risico genomen, waardoor het aanzien hiervan vaak bijzonder aantrekkelijk was.

Zeer onverwacht kwam, toen de wedstrijden nog in vollen gang waren, de regen als spelbreker opzetten. Al was het buitje betrekkelijk kort, de wedstrijden moesten er toch om worden afgelast, om Zondag, 16 October a.s. te worden voortgezet en beëindigd.

Jammer, heel jammer van dezen gezelligen Zondag-morgen.

Hoewel verschillende deelnemers overhaast huiswaarts keerden, trok toch een groot percentage naar de groote Dierentuin-zaal, waar fluks diverse gemakkelijke stoelen werden gerequireerd en *stante pede* tot een genoegelijk zitje geformeerd.

Een pracht B. K. T. B.-stemming zat er in onder de daar aanwezigen, waartoe in niet geringe mate bijdroeg het voortreffelijke bier, dat door de Borsumij voor deze gelegenheid gratis geschenken werd en juist nu een geapprecieerd onthaal vond.

Gelukkig bleven nog vele volle flesschen over, zoodat deze a.s. Zondag op den goeden eind-afloop zullen worden geleidigd.

Kortom een alleszins geslaagde wedstrijd-morgen, waaraan zowel deelnemers als Bestuur met genoegen zullen terugdenken. EEN DEELNEMER.

Uitslagen Wedstrijden om den „Nieuws van den Dag“-Beker.

„Financiën“	—	„Internatio“	18 — 17
v. Nooyen	—15	Oey Tiauw Gwan	+15 3-4
Pieren	0	Hilhorst	+15 5-2
Jansen	0	Poutsma	+15 2-5
v. Nooyen/Jansen	0	O. T. Goan/Batist	+15 3-4
Warnars/Malik	0	Hilhorst/Poutsma	+15 5-2
Slawat	0	Poutsma	+15 5-2
„Borsumij“	—	„Handelsbank“	14 — 22
Karepouwan	0	Yap S. Djin	—15 1-6
De Soet	0	v. Eede	—15 4-3
Tels	0	Saharno	+15 3-4
Karepouwan/De Soet	0	Yap/v. Eede	—15 4-3
Gebr. Tjan	+15	v. Leuven/Westra	0 2-5

„Gas Mij.“	—	„Jacobson“	27 — 10
Sonneville	—15	v. d. Abeelen	+15 6-0/1-0
Br. v. Rozenburg	—15	Lim P. Siong	+15 4-3
Siahaya	+15	Noppen	+15 4-3
Sonneville/De Wolff	—15	v. d. Abeelen/v. Leyen	+15 6-1
Siahaya/Pical	+15	Lim P. Siong/Noppen	+15 4-3

„K. P. M.“	—	„Nillmij“	15 — 21
Tan Kim Seng	—15	Elenbaas	—15 3-4
Pipper	—15	Rahder	—15 3-4
Tan Kim Yan	—15	Sow W.	Thay +15 1-6

Tan K. Seng/Bijvoet	—15	Begemann/S. W. Thay	0 5-2
Sie/Gagliardi	0	Elenbaas/Fisher	0 3-4

„Escompto“	—	„B. P. M.“	14 — 21
Levert	0	v. d. Wall	Bake —15 2-5
v. Strik	0	K. S. Khian	—15 3-4
Salomon	0	Frangenheim	—15 2-5

Levert/Ward	0	v. d. Wall/Bake/Frangenheim	—15 3-4
Salomon/Stroobach	0	Kho S. Khian/Buddingh	—15 4-3

„Nederland“	—	„Kolff“	15 — 21
Meyer	0	Ong Oen Tjeng	—15 5-2

v. d. Wyngaard	+15	Willems Geeroms	—15 3-4
Schippers	+15	v. Leyen	+15 3-4

Meyer/v. d. Wyngaard	0	Ong O. Tjeng/W. Geeroms	—15 3-4
Schippers/Zee-kendorf	+15	v. Leyen/v. Berckelaar	0 1-6

„Financiën“	—	„Handelsbank“	19 — 17
v. Nooyen	—15	Yap S. Djin	—15 5-2

Pieren	0	v. Eede	—15 3-4
Jansen	0	Saharno	+15 1-6

v. Nooyen/Jansen	0	Yap/v. Eede	—15 5-2
Warnars/Malik	0	v. Leuven/Westra	0 5-2

„Gas Mij.“	—	„Nillmij“	18 — 18
Sonneville	—15	Elenbaas	—15 6-1

Br. v. Rozenburg	—15	Rahder	—15 2-5
Siahaya	+15	Sow Wie	Thay +15 2-5

Sonneville/De Wolff	—15	Begemann	0 5-2
Siahaya/Pical	+15	Begemann/S. W. Thay	0 2-5

De beslissing van deze partij zal bepaald worden door een 7-games ontmoeting tusschen Sonnevillie (—15) en Elenbaas (—15).

Verliezers ronde:

„Internatio“	—	„Borsumij“	26 — 10
Oey Tiauw Goan	+15	Karepouwan	0 5-2
Hilhorst	+15	De Soet	0 3-4
Poutsma	+15	Tels	0 5-2
O. T. Goan/Batist	+15	Karepouwan/De Soet	0 6-0/1-0

Hilhorst/Poutsma	+15	Gebr. Tjan	+15 5-2
„Jacobson“	—	„K. P. M.“	7 — 20

v. d. Abeelen	+15	T. K. Seng	—15 2-5
Lim P. Siong	+15	Pipper	—15 0-6/0-1
Noppen	+15	T. K. Yan	—15 2-5

v. d. Abeelen/v. Leyen	+15	T. K. Seng/Bijvoet	—15 2-5
Lim P. Siong/Noppen	+15	Sie/Gagliardi	0 1-6

Wedstrijd schema:

1. Financiën	)	Financiën	)	Financiën
2. Internatio	)	18-17	)	19-17
3. Borsumij	)	Handelsbank	)	24-14
4. Handelsbank	)	24-14	)	Gas Mij.
5. Gas Mij.	)	Gas Mij.	)	27-10
6. Jacobson	)	27-10	)	Gas Mij.
7. K. P. M.	)	Nillmij	)	18-18
8. Nillmij	)	21-15	)	
9. Escompto	)	B. P. M.	)	
10. B. P. M.	)	21-14	)	
11. Nederland	)	Kolff	)	
12. Kolff	)	21-15	)	

Verliezers ronde:

1. Internatio	)	Internatio	)	26-10
2. Borsumij	)	26-10	)	K. P. M.
3. Jacobson	)	K. P. M.	)	30-7
4. K. P. M.	)	30-7	)	
5. Escompto	)		)	
6. Nederland	)		)	

De wedstrijden zullen afgespeeld worden op:

Zondag, 16 October op de banen 2, 3, 4 en 5 in den Dierentuin, waarbij door welwillende medewerking van de s. v. K. P. M., Handelsbank en de spelers van Baan 3 wederom aan den B. K. T. B. de beschikking is gegeven over genoemde velden.

De competitie-wedstrijden worden aldus wederom één week opgeschoven.

Op Zaterdag, 15 October zal slechts plaats hebben de ontmoeting:

Jacobson—Escompto 3 in den Dierentuin.

Bat. Kantoor Tennis Bond.

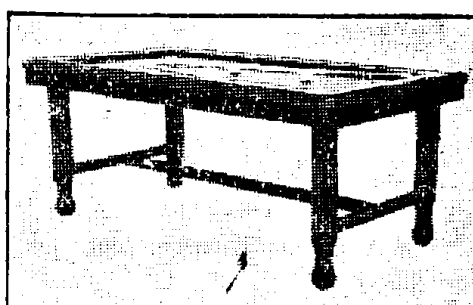
Competitie.

Zaterdag, 15 Oct.

Jacobson—Escompto III (Pl. en D.-tuin).

De Nieuws van den Dag-beker.

A.s. Zondag-morgen worden de wedstrijden om boven-genoemden beker in den Pl. en Dierentuin voortgezet.

MINIBOLA

HUISKAMER-BILJART

Compleet met 3 ballen en 2 queues

f 160.--

BILJARTFABRIEK

„PICCOLO“

G. Chaulan 31 — Batavia-C. 34 Vr.

Programma:

Winnaars ronde.

Gas Mij. — Nillmij.

B. P. M. — Kolff.

Hierna spelen de winnaars van deze wedstrijden met Financiën een halve competitie

Verliezers ronde.

C. Escompto — Nederland.

Vervolgens een halve competitie tusschen winnaar A, Internatio en K. P. M.

Hockey.

Het Spel.

Een hockeybal is klein, wit en hard (dat ondervinden de spelers het best), en de stof waarmee hij geslagen wordt, heeft den Engelschen naam „stick“. De bal mag maar met één kant (den platten) geslagen worden en hij, de stick, mag, met het oog op de veiligheid van den tegenstander, niet boven den schouder uitkomen. De bal mag niet geschopt worden, maar wel met de hand worden gestopt, hetgeen veel moeilijker is, dan het er uit ziet.

Hockey heeft verder veel overeenkomsten met voetbal. Het wordt ook gespeeld met twee elftallen, en de buitenspel-regel is gelijk.

Voor de goal is een halve cirkel, waarvan de goal zelf ongeveer het middelpunt is. Alleen binnen dezen cirkel mag op doel geschoten worden. Wanneer buiten den cirkel geschoten wordt, zal in de meeste gevallen de keeper kalm den bal laten passeren, hetgeen voor den onkundigen toeschouwer altijd een geheimzinnig geval is.

Het hockey, zooals het nu gespeeld wordt, is het Engelsche spel, maar er heeft ook eens, dat is een tiental jaren en lang geleden, Hollandsch hockey bestaan.

Dat was pas aardig.

De bal, die veel op een oranje cocoon geleek (en in de wandeling „sinaasappel“ genoemd werd), mocht op alle manieren geslagen worden en met beide kanten van den stick. Een achterspeler, die een vrij slag moest nemen, pootte den bal op een hoopje aarde en kanjerde hem hoog door de lucht, meestal achter de goal van de tegenpartij.

De invoering van het Engelsche spel in aan het Nederlandsche hockey zeer ten goede gekomen. De kleinere bal en de strengere regels hebben het hockey ontwikkeld tot een elegant en bijzonder snel spel, veel sneller dan voetbal.

Doordat de bal zich veel sneller en laag bij den grond beweegt dan de voetbal, wordt er veel gevergd van het uithoudingsvermogen van de spelers en duurt 'n wedstrijd ook maar tweemaal 35 minuten, terwijl de grootere beweeglijkheid van het spel het noodig maakt, dat ertwee scheidsrechters aanwezig zijn.

Hoe is hockey als spel voor de jeugd?

Wij gelooven, dat hiervoor maar één antwoord is: geknipt!

Afgezien van de voordeelen van beweging in de frissche buitenlucht en van de mogelijkheden van gezonde lichamelijke ontwikkeling, bergt de hockey-sport tevens in zich de vrije ontwikkeling van den sportieve geest, den eerlijken wedijver en een waardeerling van den tegenstander.

Niet de overwinning, maar het spel is de hoofdzaak.

Hockey leent zich ook bij uitstek voor de beoefening door meisjes, en de dames-hockeysport is in Nederland ver ontwikkeld.

Is 's zomers met tennissen de gelegenheid tot sportief samen zijn van jongens en meisjes, des winters biedt de hockey-sport deze gelegenheid en het is zeer toe te juichen, dat dit bij de lichamelijke opvoeding op de scholen gevoeld wordt.